

Звіт про виконання
Порядку денного асоціації та
Угоди про асоціацію
між Україною та
Європейським
Союзом

січень – жовтень 2015 року

Урядовий офіс
з питань європейської інтеграції
Секретаріату Кабінету Міністрів України

ПРОГРЕС У ВИКОНАННІ ПОРЯДКУ ДЕННОГО АСОЦІАЦІЇ ТА УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

станом на 05.11.15¹

Угода про асоціацію та Порядок денний асоціації² (ПДА) між Україною та ЄС передбачають, що сторони можуть здійснювати моніторинг та оцінку як спільно, так і окремо кожною Стороною. Цей звіт є оцінкою Української Сторони, підготовленою у тому числі до чергового засідання Ради асоціації.

Звіт містить огляд найважливіших заходів та результатів виконання ПДА та Угоди про асоціацію, які були заплановані та здійснювались у період січень – жовтень 2015 року, а також інші важливі події, які стосуються реалізації політики європейської інтеграції.

Звіт побудовано відповідно до структури ПДА, а також доповнено іншою актуальною інформацією, зокрема щодо організації виконання ПДА та Угоди про асоціацію.

Звіт підготовлено за результатами аналізу інформації, що була подана близько шістдесятьма органами державної влади, які залучені до виконання відповідних завдань.

Метою звіту є інформування громадян України, представників неурядових організацій, а також міжнародної спільноти, зокрема інституцій ЄС та його держав-членів, щодо прогресу України в реалізації цілей політичної асоціації та економічної інтеграції з ЄС з метою широкого обговорення та аналізу заходів органів державної влади.

Крім того, цей звіт вперше подає інформацію про залучення проектів міжнародної технічної допомоги для виконання завдань у сфері європейської інтеграції та Угоди про асоціацію, наводить приклади використання такої допомоги у розрізі досягнутих результатів.

Також звіт підсумовує основні подальші заходи, спрямовані на впровадження ПДА та Угоди про асоціацію, у тому числі щодо законопроектів, зареєстрованих для розгляду у Верховній Раді України.

---

¹ Щодо результатів в окремих сферах інформація наведена станом на 15 листопада 2015 року

² 16 березня 2015 року Рада асоціації між Україною та ЄС схвалила [оновлений ПДА](#).

ЗМІСТ

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

I. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Внутрішньодержавний механізм виконання Угоди

Двосторонні органи

Моніторинг та оцінювання

II. ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТІВ ПОРЯДКУ ДЕННОГО АСОЦІАЦІЇ

1. Конституційна реформа

2. Виборча реформа

3. Реформа системи запобігання та боротьби з корупцією

4. Реформа системи правосуддя

5. Реформа в сфері державного управління

6. Деретуляція

7. Реформа державних закупівель

8. Податкова реформа, в тому числі відшкодування ПДВ

9. Зовнішній аудит

10. Реформування енергетичного сектору

III. ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ ТА РЕФОРМИ, ПОЛІТИЧНА АСОЦІАЦІЯ

Функціонування демократичних інституцій

Реформа правоохоронних органів

Права людини та основні свободи

Свобода слова

Зовнішня політика та політика безпеки

Боротьба з тероризмом

Ратифікація Статуту Міжнародного кримінального суду

IV. ЮСТИЦІЯ, СВОБОДА ТА БЕЗПЕКА

Лібералізація візового режиму

Правове співробітництво

Співробітництво у сфері управління кордонами, міграції та притулку

Співробітництво у сфері управління кордонами

Співробітництво у сфері міграції та притулку

Співробітництво у сфері реадмісії

Співробітництво у правоохоронній сфері, сфері протидії організованій злочинності та відмиванню коштів

Ситуація на Сході України та в Криму

V. ТОРГІВЛЯ І ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ

Доступ товарів на ринки

Технічні бар'єри у торгівлі

Технічне регулювання

Стандартизація

Метрологія

Акредитація

Санітарні та фітосанітарні заходи

Наближення законодавства

Посилення адміністративної спроможності

Регіоналізація/зонування та компартаменталізація

Митні питання та сприяння торгівлі

Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля

Поточні платежі та рух капіталу

Інтелектуальна власність

Конкуренція

Посилення адміністративної спроможності

Державна допомога

Прозорість

VI. ЕКОНОМІЧНЕ ТА ГАЛУЗЕВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Співробітництво у сфері енергетики

Інтеграція енергетичних ринків та зміцнення енергетичної безпеки

Енергоефективність

Ядерна безпека

Управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль та зовнішній аудит

Оподаткування

Банківська сфера

Діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит

Статистика

Співробітництво у сфері транспорту

Транспортна політика

Морський транспорт

Залізничний транспорт

Автомобільний транспорт

Спільний авіаційний простір

Поштовий зв'язок

Навколишнє середовище

Освіта

Співробітництво у сфері молодіжної політики

Співробітництво у сфері науки та технологій

Співробітництво у сфері космосу

Соціальна політика

Промисловість та підприємництво

Фінансові послуги

Охорона здоров'я

Культура

Інформаційне суспільство та політика з питань аудіовізуальної галузі

Сільське господарство та розвиток сільських територій

Транскордонне та регіональне співробітництво

ОСНОВНІ ПОДАЛЬШІ ЗАХОДИ

ДОДАТКИ

Пріоритети Порядку денного Асоціації

Конституційна реформа

➤ Верховною Радою України попередньо схвалено Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» .

Виборча реформа

➤ Прийнято:

- Закон України «Про місцеві вибори» (№ 595-VIII);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо організації проведення перших виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» (№ 676-VIII) ;
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції»;
- Закон України «Про внесення зміни до статті 87 Бюджетного кодексу України (щодо фінансування політичних партій)»;

➤ 25 жовтня 2015 року в Україні відбулися вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, що позитивно оцінені міжнародними спостерігачами.

Реформа системи запобігання та боротьби з корупцією

➤ Створюються органи у сфері запобігання та боротьби з корупцією:

- Національне антикорупційне бюро України;
- Національне агентство з питань запобігання корупції;
- Спеціалізована антикорупційна прокуратура;

➤ Прийнято:

- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції» (№ 198-VIII);
- Закон України «Про внесення зміни до статті 216 Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підслідності Національного антикорупційного бюро України» (№ 628-VIII);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» (№ 630-VIII);
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення прозорості у сфері відносин власності з метою запобігання корупції» (№ 597-VIII);
- Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань накладення арешту на майно з метою усунення корупційних ризиків при його застосуванні»;
- Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Цивільного кодексів України щодо вдосконалення інституту спеціальної конфіскації з метою усунення корупційних ризиків при її застосуванні» (№ 770-VIII);

- Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рекомендацій Європейського Союзу з виконання Україною плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно уточнення підслідності органів досудового розслідування» (№ 771-VIII);
- Закон України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» ;
- Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реалізації рекомендації, наданої в рамках виконання Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України, стосовно забезпечення функціонування Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»;
- Затверджено Державну програму щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 – 2017 роки.
- Розроблено:
  - проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України та суддів)».

Реформа системи правосуддя

- Набрав чинності Закон України «Про прокуратуру».
- Прийнято:
  - Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд»;
  - Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру»; (щодо удосконалення та особливостей застосування окремих положень)»;
- Схвалено Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015 - 2020 роки;
- Схвалено урядову Концепцію судової реформи;
- Розроблено:
  - проект Закону України «Про виконавче провадження» ;
  - проект Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів»;

Реформа в сфері державного управління

- Прийнято у першому читанні:
  - проект Закону України «Про державну службу» (реєстр. № 2490);
  - проект Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (реєстр. № 2489);
- Розроблено проекти Стратегії реформування державного управління України на 2015 – 2020 роки та плану заходів з реалізації Стратегії на 2015 – 2017 роки;

Дерегуляція

Створення більш сприятливих умов ведення бізнесу в Україні

- Скасовано процедуру проведення моніторингу та наукового супроводження при користуванні надрами;
- Спрощено порядок реєстрації міжнародних систем інтернет-розрахунків (PayPal, ApplePay, GoogleWallet та інші);
- Заборонено фізичне вилучення контролюючими органами серверів ІТ-компаній;

- Спрощено умови роботи українських фрілансерів із закордонними клієнтами;
- Відмінено обов'язкове оформлення технологічних карт для ведення ресторанного бізнесу;
- Скасовано процедуру державної реєстрації імпортованого дитячого харчування та дієтичних добавок;
- Скасовано обов'язкове отримання карантинного сертифікату;
- Скорочено строки оформлення карантинного та фітосанітарного сертифікатів (з п'яти днів до одного дня);

Спрощення порядку відкриття бізнесу

- Встановлено строк реєстрації підприємств протягом 2 днів;
- Строк реєстрації представництв іноземних компаній скорочено в два рази: з 60 до 30 робочих днів;
- Запроваджено проведення державної реєстрації підприємців одночасно з поданням відомостей для реєстрації такої особи як платника податку;
- Скасовано вимоги щодо справляння реєстраційного збору за проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичної особи – підприємця;

Спрощення дозвільних процедур

- Скорочено перелік видів діяльності, що підлягають ліцензуванню з 56 до 30;
- Оптимізовано перелік органів ліцензування з 33 до 26 органів;
- Закріплено засади дистанційного, зокрема, електронного ліцензування;
- Запроваджено можливості надання ліцензій на окремі види господарської діяльності на місцевому рівні;
- Заборонено вимагання від суб'єктів господарювання даних, які знаходяться в державних реєстрах;
- Забезпечено безоплатний доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців за допомогою мережі Інтернет;
- Запроваджено видачу документів дозвільного характеру через центри надання адміністративних послуг.

Підвищення рівня правового захисту суб'єктів господарювання

- Створено інститут Бізнес-омбудсмена;
- Створено інститут Уповноваженого з питань підприємництва.

Державні послуги

- Створено портал державних послуг iGov.org.ua;
- Працює електронний сервіс Міністерства юстиції з надання окремих послуг: видачі витягів та виписок з реєстрів фізичних та юридичних осіб, реєстру речових прав на нерухоме майно, а також щодо реєстрації юридичної особи та фізичної особи-підприємця.

Реформа державних закупівель

- Прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері державних закупівель щодо приведення їх у відповідність з міжнародними стандартами та вжиття заходів з подолання корупції» (№ 679-VIII);
- Розроблено проект Стратегії реформування системи державних закупівель в Україні на 2015-2032 роки;
- Розроблено проект Закону України «Про публічні закупівлі»;
- Працює пілотний проект електронних державних закупівель ProZorro.

Податкова реформа, в тому числі відшкодування ПДВ

- Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість» (№ 643-VIII);
- Розроблено концептуальні підходи до проведення в Україні податкової реформи.

Зовнішній аудит

- Рахункова палата отримала додаткові повноваження у сфері контролю за надходженням коштів до державного бюджету (Закон № 274-VIII);
- Прийнято нову редакцію Закону України «Про Рахункову палату» (№ 576-VIII);
- Затверджено Методичні рекомендації з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту.

Реформування енергетичного сектору

- Прийнято:
  - Закон України «Про ринок природного газу» (№ 329-VIII);
- Прийнято ряд рішень Кабінету Міністрів України та підзаконних актів НКРЕКП, необхідних для застосування нового Закону про ринок газу;
- Розроблено:
  - проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення передумов для нової моделі ринку природного газу» (реєстр. 3073);
  - проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення передумов для нової моделі ринку природного газу» (реєстр. 3074);
  - проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов функціонування ринку природного газу» (реєстр. № 3325);
  - проект Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (реєстр. № 2966);
  - проект Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії»
- Прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» (№ 521-VIII);
- Схвалено План реформування газового сектору, яким передбачено проведення реструктуризації НАК «Нафтогаз України» до 2017 року (розпорядження Кабінету Міністрів України № 375).

Політичний діалог

Зміцнення місцевого і регіонального самоврядування та децентралізація

- Прийнято:
  - Закон України «Про засади державної регіональної політики» (№ 156-VIII);
  - Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (№ 157-VIII);
  - Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства» (№ 320-VIII).

Реформування органів внутрішніх справ

- Прийнято
  - Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування органів внутрішніх справ» (№ 193-VIII);
  - Закон України «Про Національну поліцію» (№ 580-VIII);
  - Закон України «Про пробацію» (№ 160-VIII);
  - Закон України «Про Державне бюро розслідувань».
- Розроблено проект Закону України «Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України» (реєстр. № 2567).

Права людини та основні свободи

- Затверджено Національну стратегію у сфері прав людини (Указ Президента України № 501);
- Розроблено План дій щодо реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року.

Забезпечення демократичних стандартів у сфері свободи слова

- Прийнято:
  - Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів» (№ 421-VIII);
  - Закон України Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення (№ 674-VIII);
- Розроблено проект нової редакції Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Ратифікація Статуту Міжнародного кримінального суду

- Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до статті 124 Конституції України (щодо визнання положень Римського статуту)».
- Ратифіковано:
  - Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку;
  - Угоду між Кабінетом Міністрів України, Урядом Литовської Республіки та Урядом Республіки Польща стосовно створення спільної військової частини.

Юстиція, свобода та безпека

Лібералізація візового режиму

- Відбулися місії експертів ЄС з оцінки виконання Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України (весна, осінь 2015 року):
  - ЄК готує Шосту доповідь про прогрес України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України.
- Забезпечено оформлення в Україні паспорта громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичних і службових паспортів України з безконтактним електронним носієм;

- Забезпечено оформлення закордонними дипломатичними установами паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм;
- Придбано 610 комплектів біометричної ідентифікації та розроблено спеціальне програмне забезпечення терміналів для видачі біометричних паспортів. Створюється інформаційно-комунікаційна інфраструктура Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами.

Співробітництво у сфері управління кордонами, міграції та притулку

- Схвалено План заходів з організації спільної оперативної охорони державного кордону з державами – членами ЄС – Республікою Польща, Словацькою Республікою, Румунією та Угорщиною, а також з Республікою Молдова (розпорядження Кабінету Міністрів України № 695);
- Отримано прямий доступ до Баз даних Інтерполу;
- Розроблено:
  - проект Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України;
  - проект Концепції Державної цільової правоохоронної програми «Облаштування та реконструкція державного кордону» на період до 2020 року.

Співробітництво у сфері обігу, боротьби з незаконним обігом наркотиків, прекурсорів та психотропних речовин

- Відновлено роботу Державної установи «Український моніторинговий та медичний центр з наркотиків та алкоголю Міністерства охорони здоров'я України».

Щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

- Прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб)»;
- Спрощено процедуру набуття статусу зареєстрованого безробітного особами з числа вимушено переміщених, їх реєстрації та перереєстрації та отримання соціальних послуг в центрах зайнятості.

Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею

Доступ товарів на ринки

- З 1 січня 2016 року - початку впровадження торговельної частини Угоди:
  - Українські митниці готові забезпечувати видачу сертифікатів за формою EUR.1 на товари українського походження, що мають експортуватися до держав-членів ЄС в рамках Угоди;
  - набирає чинності Порядок контролю за використанням тарифної квоти.
- Розроблено:
  - Механізм (технічне завдання) застосування спеціальних захисних заходів у формі застосування вхідної ціни;
  - Механізм (технічне завдання) застосування спеціальних захисних заходів, передбачених Угодою щодо окремих видів товарів, які обкладаються експортним митом;
- Скасовано спеціальні заходи щодо імпорту до України легкових автомобілів, незалежно від країни походження та експорту (рішення набрало чинності 30 вересня 2015 року);

➤ Розроблено проект Закону України «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року» (скасування додаткового імпортного збору).

Технічне регулювання

- Прийнято Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (№ 124-VIII) ;
- Затверджено Стратегію розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року та план заходів щодо реалізації Стратегії;
- Визначено згідно з європейською практикою національний орган стандартизації;
- Скасовано обов'язкову сертифікацію на 16 категорій товарів (паливо, труби, трубопровідна арматура та малогабаритні трактори, товари легкої промисловості).

Санітарні та фітосанітарні заходи

➤ **Наближення законодавства**

➤ З метою імплементації законів України № 1648-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ідентифікації та реєстрації тварин» та № 1602-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів» завершується підготовка низки нормативно-правових актів³.

Разом з тим, прийнято наказ Мінагрополітики України від 11 вересня 2015 року № 354 "Про затвердження форми протоколу про порушення законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів" (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2015 року за № 1154/27599).

➤ прийнято **Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною»** (№ 287-VIII).

Законом визначено:

- основні принципи, пріоритети та ключові завдання формування збалансованої державної політики у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження;
- основні вимоги для зменшення ризиків для здоров'я людей і тварин, які становлять побічні продукти тваринного походження, на різних етапах - від утворення та збору до використання, утилізації або видалення таких продуктів.

Прийняттям Закону національне законодавство в сфері поводження з відходами тваринного походження гармонізовано до європейських вимог, зокрема положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради ЄС № 1069/2009, який встановлює санітарно-ветеринарні норми щодо тваринних субпродуктів (продуктів тваринного походження) та продуктів їх

³ Зокрема розроблено 18 проектів постанов Уряду та наказів Мінагрополітики. З метою усунення юридичних неточностей та з урахуванням пропозицій, наданих зацікавленими центральними органами виконавчої влади, підготовлено проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо безпечності харчових продуктів".

переробки, не призначених для споживання людиною, та Регламенту Європейської Комісії № 142/2011 від 25 лютого 2011 року, що імплементує Регламент (ЄС) № 1069/2009 та Директиву Ради 97/78/ЄС щодо певних зразків та предметів, які звільнені від ветеринарного огляду на кордоні згідно із зазначеною Директивою.

- На розгляді у Верховній Раді України знаходяться проекти Законів України:
  - Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин (реєстр. № 0906);
  - Про корми (реєстр. № 2845-1).

➤ За підтримки експертів проекту ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні» розроблено **проект Всеохоплюючої стратегії імплементації законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів.**

Метою Стратегії є визначення графіку систематичного правового наближення законодавства України у сфері санітарних та фітосанітарних заходів до законодавства ЄС.

Не пізніше ніж протягом трьох місяців після набрання чинності Угодою (тимчасового застосування розділу IV Угоди) Україна повинна надати Стратегію Підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами.

➤ Підготовлено нову редакцію **Порядку маркування харчових продуктів та кормів, які містять генетично модифіковані організми або вироблені з їх використанням** (на заміну Порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів від 13 травня 2009 року № 468). Пропонується:

- визначити поняття «генетично модифікований харчовий продукт», «генетично модифікований організм для використання в харчовому продукті», «генетично модифікований корм», «генетично модифікований організм для використання в кормі»;
- у разі наявності у харчовому продукті або кормі ГМО, якщо їх частка у харчовому продукті перевищує 0,9 відсотка в будь-якому інгредієнті харчового продукту або корму, що містить, складається або вироблений з генетично модифікованих організмів, маркування харчового продукту або корму повинно включати слова «з ГМО»;
- у переліку складників харчового продукту або корму на маркуванні після назви кожного з тих, що містять генетично модифіковані організми чи вироблені з їх використанням, у дужках виконується напис «Цей продукт містить генетично модифіковані організми» або «Цей продукт містить генетично модифіковані [назва організму (організмів)]»;
- оператор ринку за бажанням може включити до маркування позначку «без ГМО».

Триває обговорення Порядку з галузевими аграрними асоціаціями, Американською торговельною палатою в Україні та Європейською Бізнес Асоціацією.

Митні питання та сприяння торгівлі

- Розроблено зміни до Митного кодексу України щодо:
  - уніфікації вимог до Уповноваженого економічного оператора з такими ж вимогами в законодавстві ЄС;
  - запровадження спрощень, аналогічних європейським (митне оформлення за місцезнаходженням, процедура спрощеного декларування, зниження гарантійної суми при застосуванні фінансової гарантії);
  - захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України;
- Ратифіковано Протокол про внесення змін до Маракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі стосовно приєднання України до Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі.

Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля

- Прийнято Закон України «Про електронну комерцію» (від № 675-VIII);
- Розроблено проект Закону України «Про електронні довірчі послуги» (реєстр. № 2544а).

Інтелектуальна власність

- Розроблено:
  - проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання питань авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» (реєстр. № 3353);
  - проект Закону України «Про колективне управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав»;
  - проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань інтелектуальної (промислової) власності»;
  - проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності)».

Конкуренція

- Прийнято:
  - Закон України «Про внесення зміни до Бюджетного кодексу України щодо рішень Уповноваженого органу з питань державної допомоги» (№ 416-VIII);
  - Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення прозорості діяльності Антимонопольного комітету України».
- Прийнято в першому читанні:
  - проект Закону України «Про внесення змін до законодавства про захист економічної конкуренції щодо визначення органами Антимонопольного комітету України розміру штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (реєстр. № 2431);
  - проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями)» (реєстр. № 2168а);
- оприлюднено Рекомендаційні роз'яснення щодо застосування положень частин другої та п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та частин першої та другої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Енергетика

Інтеграція енергетичних ринків та зміцнення енергетичної безпеки.

- Відновлено реверсні поставки природного газу з Європи, зокрема, з Польщі, Словаччини, Угорщини;
- Ратифіковано Фінансову угоду між Україною та Європейським інвестиційним банком щодо реалізації проекту «Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу «Уренгой-Помари-Ужгород» (Закон України № 603-VIII).

Енергоефективність

- Прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії» (№ 514-VIII);
- Затверджено Технічний регламент енергетичного маркування побутових посудомийних машин;
- Розроблено зміни до Закону України «Про альтернативні види палива».

Банківська сфера

- Прийнято:
  - Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку України» (№ 541-VIII);
  - Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку України» (№ 542-VIII).

Діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит

- Розроблено:
  - проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
  - проект Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Статистика

- Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють державну статистичну діяльність» (реєстр. № 3512) щодо посилення координуючої ролі Держстату в національній статистичній системі;
- Затверджено Концепцію забезпечення статистичної конфіденційності;
- Затверджено Методологічні положення з організації проведення структурного обстеження страхових компаній;
- Оприлюднено Роз'яснення Держстату, ДФС та Національного банку щодо можливих розбіжностей у даних із зовнішньої торгівлі товарами та послугами, які оприлюднюються зазначеними суб'єктами.

Співробітництво у сфері транспорту

- Розроблено проекти:
  - нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт»;
  - Закону України «Про приведення законодавства України у сфері автомобільного транспорту у відповідність з актами Європейського Союзу»;
  - Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок».
- Прийнято нормативно-правові акти, спрямовані на спрощення умов ведення бізнесу в морських портах України;
- Завершено підготовчі заходи щодо утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»;
- Затверджено Порядок перевірки цистерн для перевезення небезпечних вантажів.

Навколишнє середовище

- Ратифіковано Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Закон України № [562-VIII](#)).
- Розроблено:
  - проект Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;
  - проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Схвалено Очікуваний національно визначений внесок України до проекту нової глобальної кліматичної угоди;
- Розроблено Концепцію впровадження в Україні системи торгівлі дозвільними одиницями на викиди парникових газів.

Освіта

- Прийнято ряд рішень Кабінету Міністрів України та підзаконних актів МОН, необхідних для імплементації Закону України «Про вищу освіту», приведення системи освіти у відповідність до європейської практики, зокрема в частині автономії навчальних закладів освіти.

Співробітництво у сфері молодіжної політики

- Схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки;
- Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо визнання неформальної освіти)».

Співробітництво у сфері науки та технологій

- Ратифіковано:
  - Угоду (у формі обміну нотами) між Україною та Європейським Союзом про відновлення дії Угоди між Україною та ЄС про наукове і технологічне співробітництво (Закон України № 602-VIII);
  - Угоду між Україною і Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу Горизонт 2020 - Рамкова програма з досліджень та інновацій (2014-2020) (Закон України № 604-VIII);
- Прийнято у першому читанні проект Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (нова редакція) (реєстр. № 2244а);
- Скасовано обов'язковий продаж валюти для проектів, що здійснюються на підставі угод про участь України в міжнародних програмах ЄС.

Соціальна політика

- Прийнято Закон України «Про зовнішню трудову міграцію» (№ 761-VIII);
- Внесено на розгляд парламенту проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зайнятості інвалідів» (реєстр. № 2322а).

Промисловість та підприємництво

➤ Продовжено до кінця 2016 року дію мораторію на проведення перевірок контролюючими органами підприємств, установ та організацій, фізичних осіб-підприємців.

Фінансові послуги

- Схвалено Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року.

Охорона здоров'я

- Розроблено з метою проведення реформи сфери охорони здоров'я:
  - проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я» (реєстр. № 2309а);
  - проект Закону України «Про внесення зміни до підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я» (реєстр. № 2310а);
  - проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення законодавства України з питань охорони здоров'я» (реєстр. № 2311а).

Культура

- Україна та ЄС підписали угоду про участь України у програмі ЄС «Креативна Європа»;
- Україна приєдналася до Міжнародного центру вивчення питань збереження та відновлення культурних цінностей (Закон України № 720-VIII).

Сільське господарство та розвиток сільських територій

- Схвалено Концепцію розвитку сільських територій (розпорядження Кабінету Міністрів України № 995).

Транскордонне співробітництво

- Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва» (реєстр. № 2787).

I. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Внутрішньодержавний механізм виконання Угоди

З метою належного інституційного забезпечення виконання Угоди та координації політики у сфері європейської інтеграції:

- визначено питання з яких Кабінет Міністрів здійснює спрямування, координацію та контроль у сфері європейської інтеграції⁴;
- затверджено формат взаємодії органів виконавчої влади у сфері європейської інтеграції⁵;
- утворено Урядовий офіс з питань європейської інтеграції⁶, визначено його повноваження⁷;
- запроваджено посади заступників міністрів з питань європейської інтеграції;
- утворено робочі групи з виконання Угоди та забезпечення роботи підкомітетів асоціації, визначено порядок їх роботи⁸;
- моніторингова та організаційна складова роботи Урядового офісу посилена шляхом наділення його функціями секретаріату з Української Сторони спільних органів асоціації: Ради асоціації, Комітету асоціації та його підкомітетів⁹.

Надалі ключовим завданням є розвиток інституційної спроможності, зокрема прийняття та належне впровадження на практиці інструментів аналізу політики, оцінки регуляторного впливу, здійснення наближення законодавства, а також розвиток відповідних професійних знань та навичок державних службовців, залучених до виконання Угоди про асоціацію.

З цією метою завершено планування та на початку 2016 року очікується початок, за підтримки ЄС, **Комплексної програми інституційної розбудови** (розрахована на 2016-2018 роки).

Програмою передбачається залучення допомоги ЄС для реалізації 4 компонентів з розвитку інституційної спроможності, зокрема таких:

- **наближення законодавства та впровадження політики**: впровадження сучасних **процедур та інструментів** для цілісної системи наближення законодавства та впровадження політики, підготовка створення **сучасних ІТ систем** управління інформацією та системи, у т.ч. інституційної, здійснення **сертифікованого перекладу** актів законодавства ЄС українською мовою;

⁴ Див. п. 3 [постанови Кабінету Міністрів від 13 серпня 2014 р. № 346](#).

⁵ Див. додаток до [постанови Кабінету Міністрів від 13 серпня 2014 р. № 346](#). Див. також додаток «Урядовий формат взаємодії».

⁶ [Постанова Кабінету Міністрів від 27 травня 2014 р. № 157](#) про утворення Урядового офісу з питань європейської інтеграції.

⁷ Положення про Урядовий офіс затверджено [постановою Кабінету Міністрів від 13 серпня 2014 р. № 346](#).

⁸ Див. [постанову Кабінету Міністрів від 8 липня 2015 р. № 646](#). Див. також рис. «Виконання Угоди: операційний рівень».

⁹ Див. [постанову Кабінету Міністрів від 10 грудня 2014 р. № 700](#), а також [постанову Кабінету Міністрів від 8 липня 2015 р. № 646](#).

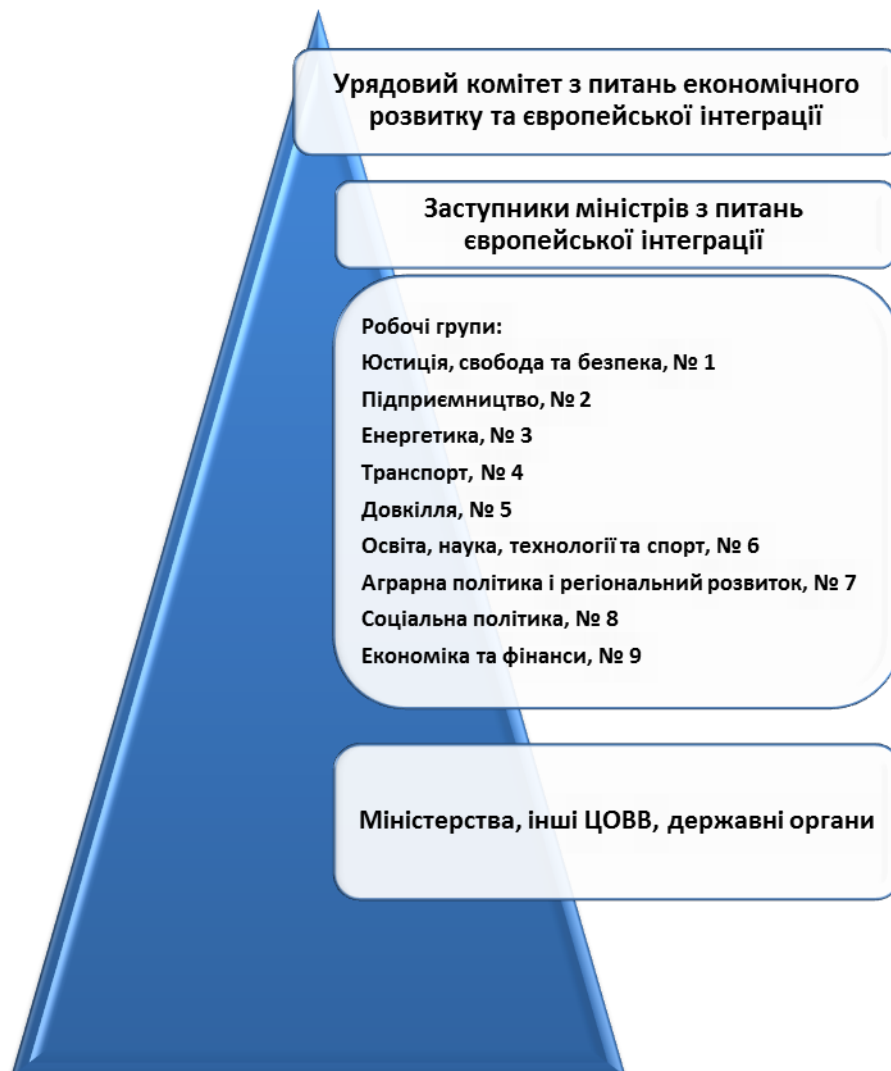
- **розвиток людських ресурсів**: створення та впровадження комплексних програм навчання державних службовців;

- **формування та координація політики** у сфері виконання Угоди про асоціацію: **впровадження систем, інструментів та навичок формування, координації та реалізації політики** з урахуванням Угоди про асоціацію, положень acquis ЄС;

- **комунікація з громадськістю**: розвиток системи комунікації з громадськістю з актуальних питань європейської інтеграції.

Програма, окрім зазначеного, також включатиме компонент, спрямований на залучення та навчання нової генерації фахівців у сфері європейської інтеграції.

Малюнок 1. «Виконання Угоди: операційний рівень»

Двосторонні органи асоціації

Нагляд, оцінка та моніторинг виконання Угоди здійснюватимуться відповідними двосторонніми органами, зокрема такими, як:

● **Саміт**, в рамках якого відбувається **політичний діалог та діалог з питань політики на найвищому рівні** між сторонами, здійснюється загальний нагляд за виконанням Угоди, обговорення будь-яких двосторонніх або міжнародних питань, що становлять взаємний інтерес. Перший саміт Україна – ЄС в рамках Угоди відбувся 27 квітня 2015 року. За підсумками саміту прийнято спільну [заяву](#).

● **Рада асоціації** (утворена відповідно до статей 461-466 Угоди) здійснює моніторинг та контроль виконання Угоди та періодично переглядає функціонування Угоди у контексті її цілей.

15 грудня 2014 року відбулося **перше засідання Ради асоціації** між Україною та ЄС. На цьому засіданні з метою забезпечення роботи двосторонніх органів асоціації схвалено рішення Ради асоціації:

- про прийняття регламентів Ради асоціації, Комітету асоціації і його підкомітетів (№ 1/2014);
- про створення двох підкомітетів (Підкомітету з питань свободи, безпеки та юстиції та Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва) (№ 2/2014);
- про делегування Радою асоціації окремих повноважень Комітету асоціації між Україною та ЄС у торговельному складі (№ 3/2014).

Бачення подальших завдань щодо розвитку відносин в рамках виконання Угоди про асоціацію Сторони оприлюднили у спільному [прес-релізі](#).

Чергове засідання Ради асоціації заплановано провести 7 грудня 2015 року.

● **Комітет асоціації** надає допомогу Раді асоціації під час виконання нею своїх обов'язків. Комітет складається з представників Сторін, головним чином, на рівні вищих посадових осіб.

[Перше засідання Комітету асоціації відбулося 13-14 липня 2015 року.](#)

У рамках цього засідання Комітету асоціації було обговорено широкий комплекс питань політичного, торговельно-економічного та секторального співробітництва. Було здійснено оцінку виконання Угоди про асоціацію, що є дорожньою картою для імплементації реформ в Україні, та визначено пріоритети ефективної взаємодії сторін з метою прискорення прогресу на цьому напрямі.

Також Комітет асоціації проводить засідання у спеціальному складі для вирішення всіх питань, пов'язаних з Розділом IV Угоди «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» (Комітет асоціації у торговельному складі). Перше засідання Комітету асоціації у такому складі очікується у першому кварталі наступного року.

Організацію діяльності з Української Сторони Ради і Комітету асоціації визначено відповідними рішеннями Уряду України. Зокрема:

визначено що *питання імплементації Угоди, підготовки засідань, виконання рішень та рекомендацій Ради та Комітету асоціації і його підкомітетів* розглядаються в установленому порядку відповідно *на спеціальному засіданні Кабінету Міністрів* з питань європейської інтеграції та *урядового комітету, до повноважень якого належать питання європейської інтеграції*;

встановлено порядок формування складу¹⁰ урядових делегацій у засіданнях органів асоціації, зокрема Ради та Комітету, а також підкомітетів;

врегульовано¹¹ питання оприлюднення актів Ради та Комітету асоціації: рішення і рекомендації Ради та Комітету асоціації мають у десятиденний строк розміщуватися на Урядовому порталі та публікуватися в періодичному виданні «Офіційний вісник України».

3) Комітетові асоціації надають допомогу підкомітети, передбачені Угодою.

Радою асоціації 15 грудня 2014 року схвалено рішення про створення двох підкомітетів - Підкомітету з питань свободи, безпеки та юстиції та Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва¹².

За домовленістю із Стороною ЄС за підсумками першого засідання Комітету асоціації (13-14 липня 2015 р., м. Брюссель) засідання Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва проводиться за кластерним принципом – з фокусом на ключові питання, які закріплені за підкомітетом:

- кластер 1: макроекономічне співробітництво, управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль та зовнішній аудит, статистика, облік і аудит, боротьба із шахрайством;
- кластер 2: промислова та підприємницька політика, гірнична справа і металургія, туризм, космос, законодавство про товариства та корпоративне управління, захист прав споживачів, оподаткування;
- кластер 3: співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерні питання, навколишнє природне середовище, включаючи зміну клімату та цивільний захист, транспорт;
- кластер 4: співробітництво у сфері науки та технологій, інформаційне суспільство, аудіовізуальна політика, освіта, навчання та молодь, культура, співробітництво в галузі спорту та фізичної культури;
- кластер 5: сільське господарство та розвиток сільських районів, рибальство та морська політика, Дунайський регіон, транскордонне та регіональне співробітництво;
- кластер 6: співробітництво в галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей, охорона здоров'я.

¹⁰ Членами Ради асоціації з Української Сторони є міністри, а Комітету асоціації - заступники міністрів з питань європейської інтеграції, заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі - Торговий представник України, заступники керівників інших центральних органів виконавчої влади, до повноважень яких належать питання виконання Угоди.

¹¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р.у № 84 «Питання оприлюднення рішень і рекомендацій Ради асоціації між Україною та Європейським Союзом і Комітету асоціації між Україною та Європейським Союзом».

¹² Рішення Ради асоціації від 15 грудня 2014 р. №2\2014 про створення двох підкомітетів.

Крім того, безпосередньо положеннями Угоди передбачено утворення:

- Підкомітету з географічних зазначень;
- Підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами;
- Підкомітету з питань митного співробітництва;
- Підкомітету з питань торгівлі та сталого розвитку.

Зазначені підкомітети почнуть працювати після започаткування тимчасового застосування розділу IV «Торгівля та пов'язані з торгівлею питання» Угоди з 1 січня 2016 року.

Постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 року № 646 «Питання організації роботи підкомітетів Комітету асоціації між Україною та ЄС» затверджено Порядок організації роботи підкомітетів Комітету асоціації.

Для організації роботи підкомітетів утворюються робочі групи під керівництвом членів Комітету асоціації¹³. Членами зазначених робочих груп є представники Урядового офісу з питань європейської інтеграції, МЗС, інших державних органів.

На даний час в рамках Угоди про асоціацію **проведено засідання**:

- Підкомітету «Юстиція, свобода та безпека» (23-24 липня 2015 року);
- кластера 3 Підкомітету «Економіка та інше галузеве співробітництво» (*питання енергетики, транспорту, захисту навколишнього природного середовища та змін клімату*) (28-29 вересня 2015 року);
- кластера 1 Підкомітету «Економіка та інше галузеве співробітництво» (*макроекономічне співробітництво, управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль та зовнішній аудит, статистика, облік і аудит, боротьба із шахрайством*) (8-9 жовтня 2015 року).

До започаткування тимчасового застосування Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди сторони домовилися про продовження функціонування підкомітетів, утворених відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС - Підкомітету з питань торгівлі та інвестицій, Підкомітету з питань політики у сфері підприємств, конкуренції, співробітництва у регуляторній сфері, Підкомітету з питань митного та транскордонного співробітництва.

Парламентський комітет асоціації між Україною та ЄС є форумом для членів Верховної Ради України і Європейського Парламенту для проведення засідань та обміну думками.

До складу Парламентського комітету асоціації входять члени Верховної Ради України та Європейського Парламенту.

---

¹³ Водночас зазначені робочі групи не є де-юре «українськими частинами» двосторонніх органів. До їх основних завдань належить забезпечення організації та оцінки роботи у сфері їх повноважень (відповідно до Угоди), а також підготовка питань до розгляду на засіданні профільного Урядового комітету. Таким чином це – допоміжні органи міжвідомчого характеру.

24-25 лютого 2015 року відбулося **перше засідання Парламентського комітету асоціації**, друге засідання 4-5 листопада 2015 року. Під час засідання парламентарі за широкої участі представників виконавчої влади та громадянського суспільства обговорили актуальні питання реалізації Угоди про асоціацію та двосторонніх відносин. За результатами схвалено [Заключну заяву](#).

Також відповідно до статей 469-470 Угоди створена **Платформа громадянського суспільства** – спільний орган громадянського суспільства, до складу якої входять представники профспілок, організацій роботодавців, організацій громадянського суспільства України та представники Європейського економічного і соціального комітету.

Передбачено, що Комітет асоціації та Парламентський комітет асоціації здійснюватимуть регулярні контакти з представниками Платформи громадянського суспільства з метою отримання їхньої думки щодо досягнення цілей цієї Угоди.

Установча зустріч Платформи громадянського суспільства відбулася 16 квітня 2015 року.

Планування, програмні документи

Сторони забезпечують імплементацію положень Угоди, що відповідно до статті 486 Угоди тимчасово застосовуються з 1 листопада 2014 року до моменту набрання нею чинності.

Триває підготовка до імплементації розділу IV Угоди «Торгівля та пов'язані з торгівлею питання», тимчасове застосування якого розпочнеться з 1 січня 2016 року.

Порядок денний асоціації¹⁴

ПДА є спільним практичним інструментом підготовки та сприяння повній імплементації Угоди про асоціацію, логічна побудова якого відповідає структурі Угоди.

Україна та Європейський Союз визначили пріоритети ПДА, які доповнюють зобов'язання сторін відповідно до Угоди про асоціацію для повної імплементації цієї Угоди.

Оновлений ПДА визначив десять короткострокових пріоритетів щодо політичної реформи, судової системи, реформування виборчого законодавства, боротьби з корупцією, державного управління, енергетики, дерегуляції, державних закупівель, оподаткування та зовнішнього аудиту, які є першочерговими для України.

ПДА є основним механізмом моніторингу та оцінювання прогресу України у виконанні Угоди, включаючи досягнення цілей політичної асоціації та економічної інтеграції. Оцінка виконання ПДА буде відбуватися щорічно.

---

¹⁴ Оновлений 16 березня 2015 року, рекомендація Рада асоціації між Україною та ЄС, схвалена у формі обміну листами. Див. також розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 березня 2015 року №207-р «Про схвалення рекомендації Ради асоціації між Україною та ЄС про імплементацію Порядку денного асоціації між Україною та ЄС»

Передбачено, що ЄС надаватиме Україні підтримку у виконанні нею ПДА через застосування усіх наявних ресурсів допомоги ЄС, а також обмін досвідом, поширення кращих практик та «ноу-хау».

Угода про асоціацію, ПДА та інші зобов'язання України у сфері європейської інтеграції є основою для програмних документів державної політики України.

Завдання та заходи на виконання Угоди та інших зобов'язань у сфері європейської інтеграції, визначені у таких основних програмних та організаційних документах Уряду:

- **Програма діяльності Кабінету Міністрів України**, План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна—2020» у 2015 році¹⁵, що спрямовані на проведення реформ у сферах, які є ключовими для виконання Угоди, а також передбачають безпосередньо завдання щодо виконання Угоди.
- **План заходів з імплементації Угоди на 2014-2017 роки**¹⁶, яким передбачено близько 490 коротко- та середньострокових завдань в усіх сферах співробітництва між Україною та ЄС, визначених Угодою.

Наразі розпочато перегляд Плану заходів з імплементації Угоди, в першу чергу з метою конкретизації завдань, пов'язаних з впровадженням торгівельної частини Угоди. Оновлення Плану заходів очікується за результатами оцінки виконання Плану протягом 2015 року.

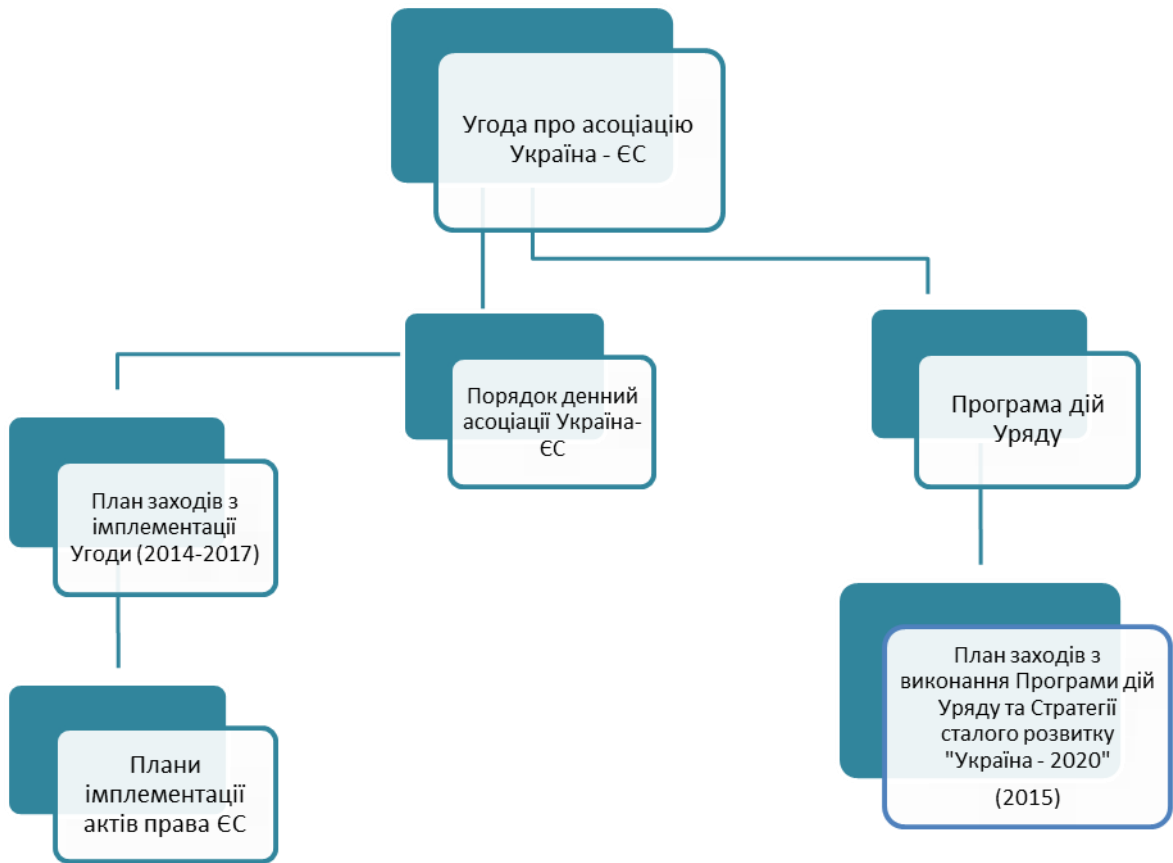
- **плани імплементації актів законодавства ЄС**. Плани імплементації прийнято з метою детального планування завдань щодо імплементації актів законодавства ЄС, визначених Угодою про асоціацію та Планом заходів з її імплементації. В цілому прийнято 37 розпоряджень Кабінету Міністрів України про схвалення 150 планів імплементації 219 актів законодавства ЄС.

Відповідно до схвалених планів, робота з впровадження актів законодавства ЄС передбачає не лише аспект наближення законодавства, а також інституційні, організаційні заходи, проведення відповідних консультацій із зацікавленими сторонами.

Такий підхід має забезпечити узгодженість та прозорість у виконанні Україною зобов'язань, що передбачені Угодою про асоціацію, ефективний моніторинг імплементації актів законодавства ЄС.

¹⁵ [розпорядження Кабінету Міністрів від 4 березня 2015 року № 213-р](#)

¹⁶ [розпорядження Кабінету Міністрів від 17 вересня 2014 року № 847-р](#)

Малюнок 3. «Програмні документи у сфері євроінтеграційної політики України»

Моніторинг, оцінювання та звітування

➤ Механізми **спільного моніторингу та оцінки** закладені положеннями Угоди та ПДА. Контроль і моніторинг застосування і виконання Угоди здійснює Рада асоціації, в цій роботі їй допомагає Комітет асоціації, а також підкомітети. Моніторинг (стаття 475 Угоди) означає безперервну оцінку прогресу у виконанні і впровадженні всіх заходів, які охоплюються Угодою. Він включатиме також оцінку наближення законодавства України до законодавства ЄС, у тому числі аспекти виконання та імплементації відповідних актів.

Угода та ПДА передбачають, що сторони можуть здійснювати моніторинг та оцінку як спільно, так і окремо кожною Стороною.

➤ **Кабінетом Міністрів України запроваджено систему звітування, моніторингу та оцінки** про виконання Угоди та ПДА. Комплексний підхід у цій системі реалізується шляхом дотримання основних принципів належного планування та координації виконання завдань, визначених програмними документами:

- чітка визначеність строків звітування як основи для злагодженої та планомірної роботи;
- застосування єдиних вимог до змісту та формату надання інформації про стан виконання Угоди, Плану заходів з її імплементації, ПДА та планів імплементації актів законодавства ЄС, а також інших програмних, організаційно-розпорядчих актів Уряду, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

- визначення процесу звітування не лише як інструменту моніторингу та оцінювання, а й подальшого планування, включаючи внесення змін до програмних документів, уточнення змісту запланованих заходів;
- зосередження насамперед на якісних показниках виконання заходів, включаючи належну оцінку наслідків впровадження, комплексне реформування визначених сфер із виконанням зобов'язань, передбачених Угодою;
- прозорість, відкритість, підзвітність, залучення до планування, реалізації та оцінювання заходів широкого кола зацікавлених сторін, зокрема громадськості, профільних експертних неурядових організацій, бізнесу тощо, у т. ч. з метою пошуку найоптимальніших шляхів виконання зобов'язань.

➤ **Результати роботи з виконання Угоди та ПДА відображаються у публічних документах**, які готуються Урядовим офісом з питань європейської інтеграції на основі матеріалів органів виконавчої влади та інших джерел. Зокрема, готується та розміщується на Урядовому порталі:

- [квартальний розгорнутий звіт про виконання ПДА та Угоди про асоціацію](#);

- [щомісячний дайджест](#), який містить інформацію про найважливіші події та результати виконання пріоритетів ПДА.

На виконання домовленостей, досягнутих в рамках Комітету асоціації (13-14 липня 2015 року) напередодні спільних засідань двосторонніх органів готується інформація про імплементацію Угоди.

У 2015 році така інформація була підготовлена, [оприлюднена](#) та передана Стороні ЄС в рамках підготовки:

- Підкомітету «Юстиція, свобода та безпека» (23-24 липня)¹⁷;
- кластера 1 (8-9 жовтня) та кластера 3 (28-29 вересня) Підкомітету «Економіка та інше галузеве співробітництво».

Стороною ЄС моніторинг та оцінка виконання Україною ПДА здійснюється шляхом підготовки щорічних доповідей про виконання Європейської політики сусідства¹⁸.

Українська Сторона бере до уваги рекомендації Сторони ЄС при здійсненні моніторингу та оцінки виконання Угоди та ПДА, а також коригуванні завдань з виконання відповідних зобов'язань.

¹⁷ В частині виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України.

¹⁸ 25 березня 2015 року оприлюднено [Звіт Європейської Комісії та Високого представника ЄС із закордонних справ та безпекової політики](#) «Імплементація Європейської політики сусідства в Україні. Прогрес у 2015 році та рекомендації до дій».

II. ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТІВ ПОРЯДКУ ДЕННОГО АСОЦІАЦІЇ

У частині першій розділу III ПДА Україна та ЄС визначили короткострокові пріоритети дій у проведенні реформ, заходи для реалізації яких необхідно вжити в першу чергу. Оцінка прогресу у виконанні пріоритетів здійснюється виходячи із змісту завдань, визначених ПДА.

1. Конституційна реформа

Відновити конституційну реформу шляхом інклюзивного та представницького процесу, зокрема за допомогою активних консультацій з громадянським суспільством, відповідно до рекомендацій Венеціанської комісії, включаючи законодавчі кроки, спрямовані на внесення змін до Конституції для децентралізації влади та проведення судової реформи.

Досягнуто **певного прогресу** в реалізації конституційної реформи.

➤ **Конституційною Комісією**, яка була утворена у березні 2015 року, та 3 робочими групами у її складі **напрацьовано пропозиції щодо внесення змін до Основного закону в частині** децентралізації влади і місцевого самоврядування, реформи правосуддя і забезпечення прав людини.

Конституційна Комісія є спеціальним допоміжним органом при Президентові України. Основними завданнями Конституційної Комісії є узагальнення практики виконання Конституції України, пропозицій щодо її вдосконалення з урахуванням сучасних викликів та потреб суспільства, напрацювання узгоджених пропозицій щодо проведення конституційної реформи та забезпечення їх широкого громадського та професійного обговорення.

➤ 1 липня 2015 року Президент України подав до Верховної Ради України підготовлений Конституційною Комісією **проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)»** (реєстр. № 2217а). Законопроект отримав в цілому позитивну оцінку Венеціанської Комісії, також позитивний висновок Конституційного Суду України, який визнав його таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Основного закону.

31 серпня 2015 року проект Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) було попередньо схвалено Верховною Радою України.

Законом передбачається зміна адміністративно-територіального устрою; скасування інституту голів місцевих державних адміністрацій; утворення виконавчих органів місцевого самоврядування громади; запровадження інституту префектів для нагляду за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування.

Детальна [інфографіка про реформу у сфері децентралізації](#) розміщена на сайті «Децентралізація влади».

➤ 30 жовтня 2015 року **остаточно затверджено проект змін до Конституції України в частині правосуддя** Конституційною Комісією (з урахуванням рекомендацій Венеціанської Комісії від 23 жовтня 2015 року).

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

➤ **«Підтримка децентралізації в Україні» (Швеція)**, фінансування - 31,75 млн. шв. крон на період: 08.09.2014 – 31.12.2017.

➤ **«Підтримка децентралізації в Україні» (Швейцарська Конфедерація)**, фінансування - 9,27 млн. швейцарських франків на період: 01.05.2013 – 30.04.2017.

➤ **«Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування в Україні, проект “Діалог”» (США)**, фінансування – 5,2 млн. дол. США на період: 11.05.2010 – 08.11.2015.

➤ **«Партнерство для розвитку міст» (Канада)**, фінансування – 19,48 канадських дол. США на період: 27.03.2015 – 30.06.2021

➤ **«Реформа управління на сході України» (ФРН)**, фінансування - 7 млн. євро на період: 01.01.2010 – 31.12.2015.

2. Виборча реформа

Вжити заходів для гармонізації виборчого законодавства шляхом його уніфікації та реформування системи фінансування політичних партій, включаючи державне фінансування. Такі заходи мають вживатися шляхом інклюзивного та представницького процесу відповідно до рекомендацій ОБСЄ/БДІПЛ, ГРЕКО та Венеціанської комісії; при цьому, в першу чергу необхідно переглянути законодавство щодо місцевих виборів з огляду на заплановане проведення місцевих виборів у другій половині 2015 року.

Досягнуто **певного прогресу** у реформуванні виборчого законодавства.

2.1 Законодавство про вибори

➤ 14 липня 2015 року Верховною Радою України **прийнято Закон України «Про місцеві вибори»** (№ 595-VIII).

Закон визначає, що вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах рад проводяться за пропорційною виборчою системою в багатомандатному виборчому окрузі за виборчими списками місцевих організацій політичних партій з закріпленням кандидатів в територіальних виборчих округах, на які поділяється багатомандатний виборчий округ.

Положеннями Закону встановлено виборчий бар'єр – 5 відсотків голосів виборців, поданих за виборчі списки місцевих організацій партій в межах багатомандатного округу, та 7 відсотків – для виборчих блоків місцевих організацій партій. Вибори депутатів сільських,

селищних рад, вибори міського (міст, кількість виборців у яких дорівнює або більшою ніж 90 тисяч) голови, сільського, селищного, міського (міст, кількість виборців якого є меншою ніж 90 тисяч) голови, старости проводяться за мажоритарною системою абсолютної більшості в єдиному одномандатному виборчому окрузі.

Згідно з Законом місцеві вибори не відбудуться на тимчасово окупованих території Криму та частині Донецької і Луганської областей.

➤ 4 вересня 2015 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо організації проведення перших виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» (№ 676-VIII). Закон спрямований на:

- узгодження системи представницьких органів місцевого самоврядування із законодавством;
- удосконалення процедури об'єднання територіальних громад з урахуванням принципів реформування системи місцевих виборів;
- проведення перших виборів об'єднаних громад одночасно із черговими місцевими виборами 2015 року.

➤ 25 жовтня 2015 року в Україні відбулися вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.

На запрошення Української Сторони участь у моніторингу за місцевими виборами в Україні взяло 1555 спостерігачів, з яких 684 – спостерігачі від Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (БДІПЛ), 57 – від Ради Європи, 12 – від Європейського Парламенту.

➤ 26 жовтня 2015 року оприлюднено попередні висновки Міжнародної місії зі спостереження за місцевими виборами в Україні у складі БДІПЛ, Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи та Європейського Парламенту.

Згідно з висновками, виборчий процес був відкритий, конкурентний, добре організований та продемонстрував повагу до дотримання демократичного процесу.

Місією відзначається:

- створення належної законодавчої бази для проведення демократичних виборів;
- прозорість та акуратність процесу голосування та підрахунку голосів;
- високо оцінюється діяльність Центральної виборчої комісії;
- прозоре функціонування системи акредитації міжнародних спостерігачів та представників громадськості.

Місія констатувала, що з огляду на незаконну анексію Кримського півострова Російською Федерацією та тимчасовий контроль незаконних збройних формувань над окремими районами Донецької та Луганської областей, значна частина населення країни не змогла взяти участь у виборах.

➤ 27 жовтня 2015 року оприлюднено Заяву речника верховного представника ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки Ф. Могеріні.

Сторона ЄС назвала проведені 25 жовтня в Україні місцеві вибори ще одним важливим кроком на шляху до консолідації демократичного правління після президентських та парламентських виборів, які пройшли у 2014 році.

Разом з тим, відмічено необхідність додаткових зусиль задля подальшого зміцнення цілісності й суспільної довіри до виборчого процесу.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проекту «**Зміцнення демократичних партій та громадських організацій**» (Канада), фінансування 2,9 млн. канадських дол. на період: 11.03.2015 – 31.08.2017.

2.2 Законодавство про фінансування політичних партій

➤ 8 жовтня 2015 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції», спрямований на виконання рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO).

Закон, зокрема, передбачає:

- державне фінансування політичних партій (у формі щорічного державного фінансування їх статутної діяльності, не пов'язаної із участю у виборах, та часткового відшкодування витрат партій на здійснення передвиборної агітації на виборах народних депутатів України);
- облік коштів на спеціальних рахунках партій у банках із одночасною заборонаю їх перерахування до виборчих фондів;
- контроль за законністю використання коштів з боку Рахункової палати та Національного агентства з питань запобігання корупції.

Також 8 жовтня 2015 року прийнято Закон України «Про внесення зміни до статті 87 Бюджетного кодексу України (щодо фінансування політичних партій)» (№ [732-VIII](#)). Закон передбачає віднесення до видатків Державного бюджету України видатки на державне фінансування статутної діяльності політичних партій та відшкодування витрат партій на передвиборну агітацію.

3. Реформа системи запобігання та боротьби з корупцією

Продемонструвати значний прогрес в боротьбі з корупцією, у тому числі шляхом реалізації комплексного пакету антикорупційного законодавства, ухваленого 14 жовтня 2014 року, починаючи з формування та забезпечення ефективного функціонування Національного антикорупційного бюро та Національного агентства з питань запобігання корупції.

Досягнуто **значного прогресу** у формуванні законодавчого підґрунтя реформування системи запобігання та боротьби з корупцією. Разом з тим, **помірний прогрес** спостерігається щодо створення та започаткування роботи системи органів з імплементації антикорупційного законодавства.

3.1 Утворення органів у сфері запобігання та боротьби з корупцією

➤ Законами України, прийнятими у жовтні 2014 року, **визначено правові засади організації та діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції.**

➤ 12 лютого 2015 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції» (№ 198-VIII).

Законом передбачено **удосконалення положень новоприйнятого законодавства у сфері протидії корупції та легалізації (відмивання) доходів, зокрема в частині функціонування антикорупційних інституцій** – Національного бюро та Національного агентства з питань запобігання корупції – з метою виконання рекомендацій, наданих експертами моніторингової місії Міжнародного валютного фонду.

Національне антикорупційне бюро України

➤ 16 квітня 2015 року було **утворено Національне антикорупційне бюро України** (Указ Президента України від № 217) – державний правоохоронний орган, основне завдання якого – попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, вчинених вищими посадовими особами, а також запобігання вчиненню нових. Призначено директора Бюро.

➤ **Затверджено положення про Раду громадського контролю** при Національному антикорупційному бюро та порядок її формування (Указ Президента України від 15 травня 2015 р. № 272).

Рада здійснюватиме цивільний контроль за діяльністю Бюро, сприятиме його взаємодії з громадськими об'єднаннями, а також братиме участь у формуванні складу конкурсної комісії з відбору кандидатів на зайняття вакантних посад у Бюро. Сформовано склад Ради громадського контролю.

➤ 16 липня 2015 року прийнято Закон України «Про внесення зміни до статті 216 Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підслідності Національного антикорупційного бюро України» (№ 628-VIII), яким **детективів Національного антикорупційного бюро уповноважено здійснювати досудове розслідування злочинів, пов'язаних із декларуванням публічними посадовими особами недостовірної інформації.**

➤ Також 16 липня 2015 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» (№ 630-VIII).

Законом, зокрема, встановлено **заборону для працівників Бюро бути членами політичних партій та обмежено їх участь у виборчому процесі, а також включено Бюро до числа державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, та до кола суб'єктів забезпечення національної безпеки.**

➤ Продовжується **набір на конкурсних засадах співробітників до Національного антикорупційного бюро.**

25 серпня 2015 року конкурсна комісія відібрала перших 70 детективів, 15 вересня 2015 року почали виконання службових обов'язків 25 з них.

Повноцінне функціонування Національного антикорупційного бюро розпочнеться після обрання Антикорупційного прокурора - Керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

➤ 27 липня 2015 року підписано **Меморандум про співпрацю та обмін інформацією між Міністерством юстиції, Національним антикорупційним бюро та Міністерством внутрішніх справ** з метою консолідації зусиль в частині попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень.

Документ передбачає забезпечення прямого доступу новостворених органів, таких як НАБ, Національна поліція, до реєстрів та баз даних, утримувачем яких є Мін'юст. Це дозволить значно скоротити час на збір інформації, необхідної для ефективного проведення досудового слідства у справах у сфері боротьби з корупцією.

Національне агентство з питань запобігання корупції

➤ Постановою Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 118 **утворено Національне агентство з питань запобігання корупції** як центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом.

Також Урядом затверджено всі нормативно-правові акти, що дозволяють запустити роботу Національного агентства з питань запобігання корупції.

Для забезпечення належного функціонування Агентства у Державному бюджеті України на 2015 рік передбачено відповідні видатки.

➤ З метою **забезпечення роботи конкурсної комісії з відбору кандидатів на посади членів Національного агентства** з питань запобігання корупції та на вимогу громадськості у серпні 2015 року Кабінетом Міністрів внесено зміни до ряду нормативно-правових актів, а саме **оновлено**:

- склад конкурсної комісії з відбору кандидатів на посади членів Національного агентства з питань запобігання корупції (розпорядження Кабінету Міністрів від 12 серпня 2015 року № 813 та від 28 серпня 2015 року № 862) та Положення про проведення конкурсу з відбору кандидатів на посади членів Національного агентства (постанова Кабінету Міністрів від 12 серпня 2015 року № 578);

- склад міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення функціонування Національного агентства та затверджено перелік напрямів діяльності із започаткування його роботи (постанова Кабінету Міністрів від 28 серпня 2015 року № 626).

Конкурсною комісією з відбору кандидатів на посади членів Агентства по завершенню двох етапів конкурсного відбору з 53 претендентів відібрано 9.

Відповідно до законодавства документи кандидатів направлено на проходження спеціальної перевірки. За результатами перевірки буде остаточно визначено 5 кандидатів, яких конкурсна комісія рекомендуватиме на затвердження Уряду.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура

➤ 2 липня 2015 року прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» (щодо удосконалення та особливостей застосування окремих положень)» (№ 578-VIII), яким, зокрема, визначено перелік адміністративних посад Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, порядок призначення на ці посади.

➤ 22 вересня 2015 року наказом Генерального прокурора України у структурі Генеральної прокуратури України **утворено Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру** (на правах самостійного структурного підрозділу).

Передбачається, що до складу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури увійдуть управління процесуального керівництва, підтримання державного обвинувачення та представництва в суді, а також відділи аналітично-статистичного та документального забезпечення.

Згідно із Законом України «Про прокуратуру» на **Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру покладаються такі функції:**

- нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, яке здійснюється Національним антикорупційним бюро України;
- підтримання державного обвинувачення у відповідних провадженнях та представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених цим Законом і пов'язаних із корупційними або пов'язаними з корупцією правопорушеннями.

Прокуратуру очолить заступник Генерального прокурора України - керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, який матиме першого заступника та заступника.

Призначення прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури здійснюватиметься керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури **за результатами відкритого конкурсу**. Конкурс проводитиме конкурсна комісія у складі керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та визначених ним та Генеральним прокурором осіб.

Сформована конкурсна комісія з відбору кандидатів на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі (з 4 представників, запропонованих Радою прокурорів та 7 представників, затверджених Верховною Радою). 21 вересня 2015 року конкурсна комісія розпочала роботу, засідання відбуваються періодично.

26 жовтня 2015 року на сайті Генеральної прокуратури розміщено список осіб, допущених для участі у відкритому конкурсі з відбору кандидатів на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі.

Водночас існують застереження з боку громадськості та представників ЄС щодо дотримання принципу прозорості обрання керівництва Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, зокрема уникнення високої політизації процесу та забезпечення гарантій незалежності процедури відбору.

3.2 Удосконалення законодавства у сфері запобігання та боротьби з корупцією

➤ В рамках імплементації Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 – 2017 роки» Кабінетом Міністрів України 4 квітня 2015 року **затверджено Державну програму щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 – 2017 роки.**

З метою виконання заходів, передбачених Антикорупційною стратегією, зазначена державна програма переглядатиметься щорічно з урахуванням результатів реалізації визначених заходів, висновків та рекомендацій парламентських слухань щодо національного звіту про стан справ з корупцією.

➤ 9 квітня 2015 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних» (№ 319-VIII), який спрямований на **забезпечення реалізації права особи на доступ до інформації, що становить суспільний інтерес**, забезпечення прозорості в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування шляхом упровадження механізму оприлюднення публічної інформації у вигляді відкритих даних.

➤ 14 липня 2015 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення прозорості у сфері відносин власності з метою запобігання корупції» (№ 597-VIII), який передбачає **спрощення доступу до відомостей, що містяться в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, надання вільного доступу до державного земельного кадастру та Єдиного державного реєстру, держателем якого є Державтоінспекція та МВС.**

Такий крок дозволить забезпечити відкритість та прозорість правовідносин у суспільстві та збільшити громадський контроль за відповідальними посадовими особами.

➤ На виконання рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO) у Верховній Раді зареєстровано **проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України та суддів)» (реєстр. № 1776).**

Законопроект 5 лютого 2015 року направлено Верховною Радою до Конституційного Суду для одержання висновку щодо відповідності його вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Законопроект передбачає скасування депутатської недоторканості (водночас депутати не нестимуть юридичної відповідальності за результати голосування або висловлювання у парламенті та його органах, за винятком відповідальності за образу чи наклеп) та зміну процедури зняття суддівської недоторканості.

➤ У рамках подальшого удосконалення законодавства у сфері запобігання та боротьби з корупцією 10 листопада 2015 року Верховною Радою України прийнято Закони України:

- Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України **щодо окремих питань накладення арешту на майно з метою усунення корупційних ризиків при його застосуванні.**

Зміни, які пропонуються Законом, надають можливість:

- накласти арешт на майно будь-яких осіб, якщо воно може бути використане як доказ у кримінальному провадженні;
  - забезпечити відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням;
  - стягнути в дохід держави неправомірну вигоду;
- Про внесення змін до Кримінального та Цивільного кодексів України **щодо вдосконалення інституту спеціальної конфіскації з метою усунення корупційних ризиків при її застосуванні (№770-VIII)**.

Законом, серед іншого, розширюється застосування спеціальної конфіскації (з виключно корупційних злочинів) на всі предмети злочинної діяльності.

Закон спрямований на імплементацію Директиви Європейського Союзу 2014/42/ЄС від 3 квітня 2014 року про арешт та конфіскацію предметів злочинної діяльності та доходів від неї в ЄС та реалізацію відповідних рекомендацій FATF.

- Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рекомендацій Європейського Союзу з виконання Україною плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно уточнення підслідності органів досудового розслідування (№771-VIII).

Закон спрямований на **чітке розмежування підслідності кримінальних правопорушень між органами досудового розслідування, а саме: МВС, СБУ, органами прокуратури, Національним антикорупційним бюро та Держаним бюро розслідувань.**

Крім цього, передбачено обмеження повноважень Служби безпеки України з досудового розслідування кримінальних правопорушень здійсненням кримінального провадження щодо злочинів у сфері національної безпеки і оборони та пов'язаних з тероризмом.

➤ З метою **посилення гарантій захисту права на доступ до інформації, забезпечення відкритості та прозорості органів влади та запобігання корупції у сфері доступу до публічної інформації** на розгляді Верховної Ради перебувають проекти Законів України:

- Про внесення змін до деяких законів України у сфері доступу до публічної інформації щодо вдосконалення їх окремих положень (реєстр. № 2913);
- Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення державного контролю за дотриманням права на доступ до публічної інформації, захист персональних даних та звернення громадян (реєстр. № 2043а).

3.3 Утворення органу з повернення активів

На виконання рекомендацій п'ятої доповіді ЄК про прогрес України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму 10 листопада 2015 року Верховною Радою України прийнято:

➤ Закон України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»;

➤ Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реалізації рекомендації, наданої в рамках виконання Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України, стосовно забезпечення функціонування Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів».

Відповідно до положень цих законів утворюється окремий незалежний орган, уповноважений на здійснення розшуку, обліку, повернення та управління коштами та майном, на які накладено арешт у кримінальному впровадженні, а також визначаються на законодавчому рівні інституційні механізми розшуку активів, які підлягають арешту, їх повернення та управління арештованими активами.

Вказаний орган уповноважується на управління активами (грошовими коштами та банківськими металами, рухомим та нерухомим майном, цінними паперами, майновими та іншими правами, конфіскованими активами), на які накладено арешт у кримінальному впровадженні, із встановленням заборони розпоряджатися, користуватися такими активами, сума або вартість яких дорівнює або перевищує 200 розмірів мінімальних заробітних плат.

Контроль за діяльністю Національного агентства здійснюватиметься через механізми громадської ради, комісії зовнішнього контролю (за аналогією з Національним антикорупційним бюро України) та оприлюднення щорічного звіту про роботу Агентства.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» (ЄС), фінансування – 8,57 млн. євро на період 07.10.2013 – 06.12.2016.
- «Проведення національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму в Україні» (ОБСЕ), фінансування 267,8 тис. євро на період 07.04.2015 – 15.05.2017.
- «Допомога Україні у протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму» (ОБСЕ), фінансування 79 тис. євро на період 01.02.2015 – 31.12.2015.

4. Реформа системи правосуддя

Вжити подальших заходів щодо реформи правосуддя, зокрема шляхом прийняття відповідно до європейських стандартів та в тісній співпраці з Радою Європи/Венеціанською комісією Стратегії судової реформи, включаючи деталізований та всеохоплюючий план імплементації.

Досягнуто **певного прогресу** у реформуванні системи правосуддя.

4.1 Судова реформа

Судова реформа є одним з ключових напрямів співробітництва України та Європейського Союзу. Проведення реформи системи правосуддя невід'ємно пов'язано із завершенням конституційної реформи.

➤ 30 жовтня 2015 року Конституційною Комісією остаточно затверджено проект змін до Конституції України в частині правосуддя (з урахуванням рекомендацій Венеціанської Комісії від 23 жовтня 2015 року).

Проект змін, зокрема, спрямований на:

- деполітизацію та забезпечення незалежності судової влади (усунення Верховної Ради з процесу призначення суддів; безстрокове призначення суддів за поданням Вищої ради правосуддя);
- підвищення вимог та професійних стандартів для суддівського корпусу (запровадження конкурсних процедур при призначенні суддів на посади);
- обмеження імунітету судді (до функціонального);
- забезпечення інституційної спроможності прокуратури, адвокатури та системи виконання судових рішень.

➤ **Прийнято Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд»** (№ 192-VIII), яким викладається в новій редакції Закон України «Про судоустрій і статус суддів» і вносяться зміни до інших законодавчих актів.

Серед основних новел Закону є, зокрема:

- запровадження інституту кваліфікаційного оцінювання професійного рівня судді та перевірки доброчесності суддів;
- введення суддівського дос'є, в якому міститимуться усі відомості про суддю і його кар'єру;

- удосконалення процедури спеціальної підготовки кандидата на посаду судді;
- удосконалення інституту дисциплінарної відповідальності суддів;
- визначення нового порядку формування складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради юстиції на прозорих умовах і конкурсних засадах;
- встановлення порядку безпосереднього звернення із заявами про перегляд судових рішень до Верховного Суду України.

➤ **схвалено Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015 - 2020 роки** (Указ Президента України № 276), яка була підготовлена Радою з питань судової реформи¹⁹ за участю експертів проекту ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції».

Стратегія передбачає два етапи реформи:

- невідкладне оновлення законодавства, спрямоване на відновлення довіри до судової влади та суміжних правових інститутів в Україні;
- системні зміни в законодавстві, у тому числі прийняття змін до Конституції України та комплексна побудова інституційних спроможностей відповідних правових інститутів.

Конкретні завдання міністерств та інших органів влади щодо впровадження Стратегії передбачені у відповідному Плані дій, який схвалено Радою з питань судової реформи.

➤ Також 19 серпня 2015 року Кабінетом Міністрів України схвалено розпорядження № 684 «**Про визначення механізму впровадження Плану дій щодо реалізації положень Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015—2020 роки**».

Цим нормативно-правовим актом пропонується визначити інституційних координаторів (міністерства та інші державні органи), на яких покладається завдання з виконання окремих пунктів Плану дій щодо судової реформи в частині формування та виконання річних планів роботи, надання пропозицій із внесення змін до Плану дій, здійснення оперативної допомоги та інших завдань, пов'язаних з реалізацією положень Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів.

➤ 21 жовтня 2015 року на засіданні Кабінету Міністрів **схвалено Концепцію судової реформи**.

Серед основних елементів судової реформи:

- перезавантаження судової системи, обрання нових суддів на прозорому і незалежному конкурсі та формування нових українських судів;
- формування триланкової судової системи (місцеві суди, апеляційні суди та Верховний Суд України);

¹⁹ Рада з питань судової реформи утворена Президентом України (Указ від 16 жовтня 2014 року № 812).

- усунення політичного впливу при доборі суддів і притягненні їх до відповідальності Вищою радою юстиції та іншими органами, які здійснюють контроль за судовою системою;
- структура і система судів повинна визначатися виключно законами України.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» (ЄС), фінансування - 8,57 млн. євро на період 07.10.2013–06.12.2016.
- «Освіта суддів – для економічного розвитку» (Канада), фінансування – 5,8 млн. канадських дол. на період 01.04.2012–31.03.2017.

Забезпечення виконання рішень суду

➤ З метою встановлення європейських стандартів виконання рішень суду, оптимізації стадій виконавчого провадження і строків проведення виконавчих дій розроблено та подано на розгляд Верховної Ради **проект Закону України «Про виконавче провадження» (реєстр. № 2507а).**

Для забезпечення ефективності виконавчого провадження, своєчасного та повного виконання рішень законопроектом, зокрема:

- визначено принципи виконавчого провадження, що спрямовані на забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб;
- розширено перелік рішень, що підлягають примусовому виконанню;
- передбачено формування відкритого Єдиного реєстру боржників;
- запроваджено автоматизацію процедур виконання рішень шляхом електронної реєстрації документів, повного фіксування процесуальних рішень та виконавчих дій в автоматизованій системі;
- оптимізовано строки проведення виконавчих дій;
- передбачено посилення відповідальності боржника у виконавчому провадженні, істотне підвищення розмірів штрафів, що накладаються виконавцем;
- запроваджено можливість реалізації арештованого майна шляхом його продажу на електронних торгах із врахуванням обмежень, встановлених законопроектом.

Новацією законопроекту є запровадження інституту приватних виконавців як одного із перспективних напрямів розвитку виконавчого провадження. При цьому визначено перелік рішень, що не можуть виконуватися приватними виконавцями (за якими боржником є держава, державні органи, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, державні та комунальні підприємства, установи, організації, юридичні особи, які фінансуються виключно за кошти державного або/та місцевого бюджетів, або частка держави в статутному капіталі яких перевищує 25%; за якими стягувачами є держава, державні органи; рішення, які передбачають вчинення дій щодо майна державної чи комунальної власності, рішення про вселення і виселення фізичних осіб та інші).

➤ У розвиток положень, передбачених проектом Закону «Про виконавче провадження», розроблено **законодавчі пропозиції щодо упровадження змішаної системи виконання рішень**, зокрема, шляхом введення приватних виконавців у систему виконання рішень суду та інших органів, встановлення балансу повноважень приватних і державних виконавців (реєстр. № 2506а).

Зокрема, законопроектом:

- визначено принципи діяльності державної виконавчої служби, підвищено вимоги до осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів;
- визначено правовий статус приватних виконавців, врегульовано процедури набуття та зупинення права на здійснення діяльності приватними виконавцями, особливості фінансового забезпечення діяльності приватних виконавців;
- встановлюється новий порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців.

8 жовтня 2015 року законопроекти за реєстр. №№ 2506а, 2507а прийнято у першому читанні.

4.2 Реформа органів прокуратури

➤ **Прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» (щодо удосконалення та особливостей застосування окремих положень)» (№ 578-VIII).**

Закон визначає порядок дисциплінарного провадження щодо прокурорів, добору прокурорів та їх дисциплінарної відповідальності, а також перелік адміністративних посад військових прокуратур, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, порядок призначення на ці посади.

➤ **15 липня 2015 року набрав чинності Закон України «Про прокуратуру»²⁰, який створив нові законодавчі засади діяльності органів прокуратури.**

З метою імплементації Закону України «Про прокуратуру»:

- затверджено нову структуру Генеральної прокуратури України та регіональних прокуратур;
- скорочено штатну чисельність органів прокуратури України на більш ніж 3 000 одиниць (на даний час загальна штатна чисельність працівників органів прокуратури складає близько 15 000 осіб).

➤ **Проводиться конкурсний відбір з формування оновлених місцевих прокуратур.**

Вперше взяти участь у конкурсі на зайняття близько 700 керівних посад у регіональних прокуратурах зможуть як працівники прокуратури, так і особи, які не працювали в системі, але мають вищу юридичну освіту і 5-річний досвід роботи за фахом.

Замість існуючих 639 прокуратур районного рівня створюються 178 місцевих прокуратур (набрання чинності відповідних положень Закону «Про прокуратуру» відбудеться з 15 грудня 2015 року).

---

²⁰ Закон України «Про прокуратуру» прийнято Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року

З метою формування місцевих прокуратур затверджено:

- Порядок проведення чотирирівневого відкритого конкурсу на зайняття керівних посад місцевих прокуратур;
- порядки проведення тестування та конкурсу на зайняття посад у місцевих прокуратурах.
- Відбулося 3 етапи конкурсного відбору:
- 16 вересня закінчилося тестування претендентів на зайняття посад у місцевих прокуратурах на знання законодавчої бази, участь у якому взяло більше 10 тисяч учасників;
- 5 жовтня завершилося тестування на загальні здібності;
- 17-18 жовтня кандидати пройшли психологічні тести.

З 21 жовтня 2015 року розпочався четвертий етап конкурсного відбору у форматі співбесід із кандидатами (відповідно до графіку проведення співбесід заплановано до кінця листопада).

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» (ЄС), фінансування - 8,57 млн. євро на період 07.10.2013–06.12.2016.
- «Освіта суддів – для економічного розвитку» (Канада), фінансування – 5,8 млн. канадських дол. на період 01.04.2012–31.03.2017.

4.3 Посилення адміністративної спроможності

➤ **Завершується утворення компетентного органу у сфері здійснення санітарних та фітосанітарних заходів:**

- 31 липня 2015 року зареєстровано Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів;
- призначено Голову Державної служби, затверджено Положення про Державну службу та визначено її граничну чисельність.

Після затвердження структури, штатного розпису, кошторису Державної служби та заповнення 30 відсотків вакансій буде видано акт Кабінету Міністрів про можливість забезпечення здійснення Службою повноважень та виконання функцій органів виконавчої влади, що припиняються внаслідок реорганізації.

Діяльність Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів²¹ спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства.

²¹ [Постанова Кабінету Міністрів від 18 листопада 2015 р. № 942](#), див. також Розділ III Схеми спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України, затвердженої [постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади”](#).

5. Реформа в сфері державного управління

Розпочати комплексне реформування системи державного управління та, зокрема, державної служби й служби в органах місцевого самоврядування на основі європейських принципів державного управління, в тому числі шляхом доопрацювання та прийняття проекту закону про реформу державної служби.

Реформа державного управління відіграє фундаментальну роль у процесі європейської інтеграції, забезпечуючи створення інституційної та адміністративної спроможності органів державної влади, необхідної для ефективного та результативного впровадження ключових реформ та ведення продуктивного діалогу з Європейським Союзом. Відтак, критерії розширення ЄС вимагають побудови в країні системи національного державного управління, що має спроможність дотримуватися принципів належного врядування та ефективно імплементувати норми права ЄС.

Ключовим елементом реформи державного управління є реформування інституту державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Разом з тим, можна констатувати, що у сфері реформування державної служби досягнуто **обмеженого прогресу**.

➤ 23 квітня 2015 року Верховною Радою України в першому читанні прийнято проекти Законів України «Про державну службу» (реєстр. № 2490) та «Про службу в органах місцевого самоврядування» (реєстр. №. 2489).

Законопроектом про державну службу, серед іншого, передбачається:

- введення процедури обов'язкового проведення конкурсу на заміщення вакантних посад та при просуванні на вищу посаду;
- розмежування політичних і адміністративних посад в міністерствах та запровадження посад державних секретарів Кабінету Міністрів та міністерств;
- чітка класифікація посад і наявність вимог до них на основі компетентності;
- прозорий механізм оплати праці.

Законопроект «Про державну службу», за оцінками експертів SIGMA, узгоджується з Європейським принципом державного управління, а також враховує досвід держав-членів ЄС.

30 жовтня 2015 року Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіонального розвитку та місцевого самоврядування завершив підготовку до другого читання проекту Закону України «Про державну службу» (реєстр. № 2490).

➤ З метою визначення підходів та завдань щодо реформування інших елементів державного управління – формування та реалізація державної політики, система органів виконавчої влади, оптимізація та підвищення якості надання адміністративних послуг,

запровадження єдиних засад адміністративної процедури – Урядом у співпраці з експертами програми OECD SIGMA та іншими міжнародними експертами **розроблено проекти Стратегії реформування державного управління України на 2015 – 2020 роки та плану заходів з реалізації Стратегії на 2015 – 2017 роки.**

Триває робота з доопрацювання зазначених проектів з урахуванням результатів громадського обговорення, а також пропозицій ЄС та експертів Програми OECD SIGMA .

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу ЄС, у тому числі шляхом залучення експертів SIGMA/OECD/SGUA.

6. Деретуляція

Зменшити регуляторний тягар для бізнесу, зокрема для малих і середніх підприємств, за рахунок скорочення кількості дозволів та ліцензій.

Досягнуто **значного прогресу** у реформуванні сфери дерегуляції.

З метою зниження регуляторного тиску держави на бізнес шляхом спрощення процедур, зменшення контролюючих органів та частоти перевірок, скасування зайвих дозволів та ліцензій тощо Урядом впроваджено такі заходи:

6.1 Державні (публічні) послуги

➤ З червня 2015 року започатковано роботу [нового порталу державних послуг iGov.org.ua](http://iGov.org.ua), за допомогою якого громадяни України можуть отримати державні послуги. Частина цих послуг вже надається через Інтернет, інші – очікують на впровадження в електронній формі.

На 1 листопада 2015 року за допомогою порталу iGov доступно он-лайн 119 послуг, з них:

- 72 послуги – для громадян (зокрема, у сфері діяльності органів внутрішніх справ та взаємодії з державними органами, будівництва, нерухомості та земельних відносин, питань сім'ї та шлюбу, податковій сфері);
- 47 послуг – для бізнесу (зокрема у сфері будівництва, нерухомості, земельних відносин, користування надрами, захисту довкілля, торгівлі та зовнішньоекономічної діяльності, культури, мистецтва та релігії, медицини та освіти, а також щодо діяльності Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців).

Ще 78 державних послуг знаходяться на стадії підготовки та стануть доступні на порталі протягом найближчих місяців. До кінця року за допомогою порталу заплановано надавати до 500 державних послуг або 20% від загальної кількості документів, які видаються органами державної влади.

➤ Міністерством юстиції [запроваджено електронний сервіс](#) з окремих послуг через офіційний веб-сайт Мін'юсту. Зокрема це стосується:

- державної реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців;
- державної реєстрації речових прав на нерухоме майно;
- державної реєстрації актів цивільного стану;
- діяльності арбітражних керуючих;
- проведення он-лайн аукціонів з продажу арештованого майна;
- судової системи.

Отримані документи мають такий же офіційний статус, як і паперові документи.

6.2 Скорочення кількості дозволів та ліцензій, обмеження перевірок, спрощення роботи

➤ Схвалено та реалізується **План заходів щодо дерегуляції господарської діяльності** (розпорядження Кабінету Міністрів від 18 березня 2015 року № 357-р).

План заходів містить 131 завдання, які спрямовані на усунення регуляторних, адміністративних бар'єрів, що перешкоджають ефективному веденню підприємницької діяльності.

План включає удосконалення ліцензійних та дозвільних процедур, процедур технічного регулювання, державного нагляду (контролю), митного та податкового регулювання, умов здійснення підприємництва у аграрній, харчовій, будівельній галузі, сферах електроенергетики, нафтогазовій, інформаційних технологій, телекомунікацій.

[Інформація про стан виконання Плану](#) оприлюднюється на сайті Державної регуляторної служби.

➤ **Спрощено процедури дозвільного характеру та скорочено строки отримання спеціальних ліцензій і сертифікатів для компаній, що працюють у сфері АПК, паливно-енергетичного комплексу та у харчовій промисловості** (постанова Кабінету Міністрів України від 28 січня 2015 року № 42):

У аграрному секторі скорочено строки оформлення карантинного та фітосанітарного сертифікатів (з п'яти днів до одного дня), скасовано обов'язковий карантинний сертифікат для перевезення зернових та олійних культур (відтепер він буде видаватися тільки на вимогу компаній), а також необхідність отримання карантинного сертифікату для внутрішніх перевезень.

Ці нововведення вирішать проблеми з затримкою вантажів, призведуть до скорочення зайвих витрат компаній під час перевезення зерна і, як результат, сприятимуть здешевленню ланцюжків поставок української сільськогосподарської продукції.

- спрощено процедури у надрокористуванні (моніторинг та науковий супровід виключені з обов'язкових умов спеціального дозволу на користування надрами);
- скасовано державну реєстрацію дієтичних харчових продуктів.

➤ **Вдосконалено порядок ліцензування видів господарської діяльності з позиції спрощення для бізнесу та влади адміністрування процедур у сфері ліцензування (Закон України № 222-VIII).**

Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності»:

- скорочено кількість ліцензованих видів господарської діяльності з 57 до 30;
- введено обов'язковість оформлення ліцензії, як документа у паперовому вигляді, закріплено засади дистанційного, зокрема, електронного ліцензування;
- встановлено безстроковість дії ліцензії;
- запроваджено єдину інформаційну базу, до якої вноситиметься інформація про ліцензування;
- посилено контроль за органами ліцензування;
- запроваджено можливість надання ліцензій на окремі види господарської діяльності на місцевому рівні.

Реалізація положень Закону сприятиме підвищенню рейтингу України за класифікацією Світового банку через утворення більш сприятливих умов розвитку підприємництва та зростання інвестиційної привабливості України.

➤ **7 квітня 2015 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» (№ 191-VIII), який передбачає:**

- скасування 16 дозвільних документів (дозволів, рішень, висновків, погоджень);
- встановлення строку реєстрації бізнесу протягом не більше двох днів (попередній термін - 5 днів);
- запровадження видачі документів дозвільного характеру через центри надання адміністративних послуг.

➤ **Внесено зміни до Закону України «Про карантин рослин» (Закон України № 617-VIII), спрямовані на реформування системи державного регулювання та контролю у сфері карантину рослин з метою дерегуляції та попередження корупції.**

Зміни передбачають, зокрема:

- скорочення строку видачі фітосанітарного та карантинного сертифікатів до 24 годин після завантаження транспортного засобу;
- запровадження окремих списків об'єктів карантинного контролю та перевезення рослин в цілях імпорту, експорту, реекспорту і всередині країни;
- публікацію на офіційних інтернет-порталах протягом одного робочого дня з дня її отримання інформації про розроблені та/або переглянуті фітосанітарні заходи та фітосанітарні заходи країн призначення, результатів аналізу ризику, рішень про запровадження або скасування карантинного режиму, у тому числі переліку територій, на яких запроваджено карантинний режим;
- скасування обов'язковості проходження перевірки для здійснення діяльності із перевезення та вирощування рослин;
- запровадження обов'язкової видачі карантинного сертифіката лише за умови вивезення рослин за межі карантинної зони.

➤ Затверджено новий перелік органів ліцензування (26 органів), відповідно до якого **втратили повноваження щодо ліцензування** (постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 року № 609) такі органи влади:

- Держгеонадра (видобуток дорогоцінних каменів);
- Держветфітослужба (виробництво ветеринарних медикаментів);
- Мінагрополітики (торгівля пестицидами та агрохімікатами, торгівля племінними (генетичними) ресурсами, проведення фумігації (знезараження);
- ДКА (виробництво ракет);
- Держгеокадастр (землеоціночні роботи та земельні торги);
- Мінмолодьспорт (генетично-інженерна діяльність у замкненій системі);
- Державна служба інтелектуальної власності (виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць);
- Міненерговугілля (торгівля рідким паливом з біомаси (крім біоетанолу) і біогазом).

➤ Встановлено **скорочені терміни надання послуги державної реєстрації речових прав на нерухоме майно і розмір плати за їх надання** (постанова Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 669):

- 3 і 5 робочих днів (для заяви, строк розгляду якої відповідно до закону становить 14 робочих днів) - у подвійному розмірі адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно;
- 1 робочий день - у 5-кратному розмірі адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно;
- 2 години - 10-кратний розмір адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухомість.

Разом з цим, встановлено скорочені строки на отримання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно – інформацію у паперовій формі можна отримати протягом 30 хвилин від звернення за потрібну оплату.

➤ Національним банком України **удосконалено процедуру валютного контролю комерційними банками за операціями з експорту послуг**, які здійснювалися між українськими фірлансерами та закордонними клієнтами.

Зокрема, спрощено вимоги до оформлення актів виконаних робіт для отримання коштів. Тепер задля здійснення контролю комерційні банки можуть використовувати звичайні рахунки-фактури (“інвойси”) з одним підписом – виконавця – та роздруковану оферту, а також самостійно визначати необхідність перекладу пред’явлених документів українською мовою.

➤ Також Національним банком України **спрощено порядок реєстрації міжнародних систем інтернет-розрахунків**, які створені в країнах, де впроваджені високі стандарти у фінансовій сфері та міжнародні стандарти оверсайта платіжних систем і систем розрахунків.

Міжнародні системи інтернет-розрахунків (*такі як PayPal, ApplePay, GoogleWallet та інші*) мають право здійснювати повноцінну діяльність в Україні після внесення відомостей про них до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури.

➤ 20 вересня 2015 року набрали чинності положення Закону України «Про основні засади та вимоги до безпеки і якості харчових продуктів», якими **скасовується обов'язковість надання оригіналу міжнародного ветеринарного сертифікату при вивантаженні контейнерів з суден**. Це не лише спрощує обслуговування клієнтів в українських портах, але і дозволяє бізнесу заощадити час на перевірку вантажів.

➤ **Скасовано ліцензії на експорт виробів з кольорових металів** (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 року № 773).

➤ 16 жовтня 2015 року **скасовано обов'язковість ветеринарного свідоцтва форми № 2**.

Видача ветеринарного свідоцтва форми № 2 здійснювалася з метою визначення пункту походження зерна та простежування товарних потоків фуражного зерна. Проте інформація, яка містилася у свідоцтві, дублювалася із інформацією, наданою в товарно-транспортній накладній. Рішенням Уряду передбачено добровільну процедуру отримання свідоцтва при переміщенні зерна, надання органам ветеринарно-санітарного контролю копії товарно-транспортної накладної та зазначення пункту походження зерна.

➤ З метою **створення принципово нової моделі системи державної реєстрації бізнесу та речових прав на нерухоме майно шляхом децентралізації владних повноважень** у цих сферах розроблено проекти Законів:

- Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (реєстр. № 2982).

Законопроект визначено широке коло суб'єктів державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, до яких віднесено нотаріусів та інших акредитованих Мін'юстом суб'єктів, а також надано заявнику можливість вільно обирати суб'єкта, який надаватиме йому відповідні послуги. Зазначене сприятиме позбавленню монопольного становища на ринку цих послуг.

- Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (реєстр. № 2983).

○ Законопроект:

- вперше створює єдиний інформаційний майданчик, за достовірність якого відповідає держава, і який вміщуватиме всю інформацію щодо суб'єкта господарювання, включаючи усі видані йому дозвільні документи;
- вперше уніфікує порядок реєстрації всіх існуючих видів суб'єктів господарювання та не бізнесових установ в єдиному законодавчому акті;
- спрощує процедуру державної реєстрації, наближує її до споживача, зокрема зменшується перелік документів, необхідний для державної реєстрації;
- передбачає надання послуг у сфері реєстрації за принципом «єдиного вікна».

Законопроекти реєстр. № № 2982, 2983 14 липня 2015 року прийнято в першому читанні.

➤ 3 метою забезпечення європейських стандартів у сфері відновлення платоспроможності боржника та спрощення умов ведення бізнесу розроблено зміни до законодавства з питань банкрутства. Відповідний проект Закону України внесено на розгляд Верховної Ради (реєстр. № 3163). Законопроектом передбачено:

- обмеження можливості затягування процедур банкрутства;
- надання кредиторам веб-доступу до інформації про боржника, розширення повноважень та участі кредиторів у процедурах банкрутства;
- вдосконалення процедури призначення розпорядника майна боржника, усунення можливості його призначення господарським судом без застосування автоматизованої системи;
- вдосконалення процедури та забезпечення прозорості реалізації майна боржника у процедурах банкрутства та оформлення придбання такого майна.

6.3 Захист інтересів бізнесу

➤ Для захисту прав представників великого бізнесу та приватних підприємців – фізичних осіб 20 травня 2015 року **розпочала роботу Рада бізнес-омбудсмена**.

Будь-яка фізична або юридична особа, що здійснює підприємницьку діяльність в Україні, у разі порушення їхніх законних прав може подати скаргу бізнес-омбудсмену на органи державної та місцевої влади, підконтрольні державі компанії та їхніх посадових осіб. Скарга може бути направлена онлайн через [веб-сайт Ради](#), електронною поштою (info@boi.org.ua) або на поштову адресу Ради. Бізнес-омбудсмен також може розпочати власне розслідування, якщо дізнається про відповідні порушення з будь-яких інших джерел, включаючи засоби масової інформації.

Рада бізнес-омбудсмена підписала меморандуми про партнерство та співробітництво з Державною регуляторною службою та Міністерством юстиції.

В рамках меморандуму з ДРС сторони планують взаємодіяти з органами державної влади та місцевого самоврядування та надавати рекомендації щодо реалізації державної політики дерегуляції господарської діяльності, поліпшення умов провадження підприємницької діяльності, запобігання корупційним діям та іншим порушенням законних інтересів суб'єктів підприємництва.

У рамках Меморандуму з Мін'юстом Рада бізнес-омбудсмена планує:

- надавати Мін'юсту та його органам, а також органам державної влади та місцевого самоврядування рекомендації з метою спрощення умов провадження підприємницької діяльності та запобігання корупційним діям,
- готувати пропозиції з удосконалення законодавства з питань примусового виконання рішень судів, державної реєстрації юридичних та фізичних осіб, державної реєстрації прав на рухоме і нерухоме майно, банкрутства та використання електронного підпису.

Сторони співпрацюватимуть у напрямку виявлення та усунення положень в законодавстві, що обмежують можливість здійснення підприємницької діяльності, а також моніторингу порушень з боку посадових осіб інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

28 липня 2015 року Рада бізнес-омбудсмена презентувала перший квартальний звіт, що містить інформацію про результати роботи за квітень-червень 2015 року, і включає інформацію щодо кількості, характеру та географії отриманих скарг, проведені розгляди, інформацію стосовно результатів розгляду звернень. [Текст звіту розміщено на сайті Ради бізнес-омбудсмена.](#)

➤ 10 серпня 2015 року **при ДФС розпочав роботу Уповноважений з питань підприємництва.** Інституція уповноваженого з питань підприємництва діятиме на громадських засадах.

Головним завданням Уповноваженого з питань підприємництва є забезпечення якісного та прозорого діалогу між бізнесом та ДФС. Серед питань, з якими платники податків можуть звертатись до Уповноваженого – індивідуальні скарги платників податків та системні питання, які стосуються адміністрування податків і зборів. Крім того, це можуть бути законодавчі пропозиції бізнесу.

Скарги та пропозиції приймаються електронною поштою (tax_ombudsman@sfs.gov.ua) або на поштову адресу ДФС.

➤ 9 вересня 2015 року Міністр економічного розвитку і торгівлі оголосив про **створення Дерегуляційного офісу** – неурядової структури, основним завданням якої є систематичний перегляд законодавства у регуляторній сфері та оцінка ефективності й доцільності кожного окремого обмежувального заходу.

До складу Офісу увійдуть юристи, аналітики та експерти ринків. Призначено голову Офісу. Фінансування діяльності Офісу здійснюватиметься за кошти міжнародних організацій.

➤ 26 листопада 2015 року **опубліковано оновлений щорічний рейтинг** легкості ведення бізнесу від Світового банку DoingBusiness, в якому Україна піднялася на 13 позицій, посівши 83 місце.

Україна другий рік поспіль покращує свій результат. У 2014 році Україна посіла 96 місце в рейтингу DoingBusiness, поліпшивши свої позиції на 16 пунктів.

Дослідження показало, що ключовою реформою, яка сприяла підвищенню рейтингу України цього року, стало спрощення реєстрації бізнесу.

Згідно з даними DoingBusiness, для реєстрації підприємства в Україні треба пройти 4 процедури та знадобиться не більше семи днів.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу ЄС у рамках програми – EU SURE (EU Support to Ukraine to Re-launch the Economy).

7. Реформа державних закупівель

Підвищити прозорість та конкурентоспроможність в галузі державних закупівель. Привести перелік виключень із сфери державних закупівель у відповідність до директив ЄС щодо державних закупівель. Забезпечити проведення закупівель на конкурсній основі та гарантувати доступ до інформації щодо державних закупівель, зокрема для державних підприємств.

Досягнуто **значного прогресу** у реформуванні системи державних закупівель.

Урядом продовжувалась робота щодо подальшого наближення законодавства України у сфері державних закупівель, практики його застосування до найкращих світових практик та законодавства ЄС у цій сфері.

7.1 Впровадження стандартів ЄС

➤ 15 вересня 2015 року **прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері державних закупівель щодо приведення їх у відповідність з міжнародними стандартами та вжиття заходів з подолання корупції»** (№ 679-VIII).

Метою Закону є значне зниження корупційних ризиків, установлення запобіжних заходів щодо зловживання процедурою оскарження під час проведення процедур державних закупівель, збільшення рівня конкуренції шляхом спрощення участі в процедурах закупівлі для бізнесу, приведення системи державних закупівель до міжнародних стандартів тощо.

Законом, зокрема передбачено:

- підвищення вартісної межі щодо застосування норм Закону України «Про здійснення державних закупівель» для закупівлі товарів та послуг із 100 тис. грн. до 200 тис. грн., а робіт – з 1 млн. грн. до 1,5 млн. грн.;
- підвищення вартісної межі для застосування процедури запиту цінових пропозицій до 500 тис. грн.;
- встановлення заборони надавати довідки, які вже знаходяться у публічному доступі;
- можливість вносити зміни до запиту цінових пропозицій;
- обов'язкове оприлюднення протоколів засідання тендерних комітетів;
- оприлюднення змісту пропозиції та інформації про ціну.

➤ За підтримки Проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС» розроблено проект Стратегії реформування системи державних закупівель в Україні на 2015-2032 роки («дорожня карта»). Після розгляду Урядом проект Стратегії буде направлено на розгляд Сторони ЄС відповідно до положень, передбачених Угодою про асоціацію.

Проект передбачає, зокрема:

- поетапний перехід до єдиної системи електронних закупівель;
- гармонізацію з 5 директивами Європейського Союзу;
- реорганізацію регуляторної та наглядової інституцій у сфері державних закупівель;
- професіоналізацію системи державних закупівель шляхом заміни тендерних комітетів на посадових осіб-фахівців у сфері державних закупівель;
- приєднання до угоди про державні закупівлі в межах СОТ.

➤ З метою подальшого реформування та приведення правил і практик державних закупівель в Україні до стандартів ЄС у цій сфері розроблено **проект Закону України «Про публічні закупівлі»²²**.

Проектом Закону передбачається:

- запровадження системи електронних закупівель та електронної системи оскарження;
- здійснення процедур закупівлі, обміну інформацією, документами та подання роз'яснень в електронній системі закупівель;
- виконання Угоди про асоціацію щодо імплементації Директив 2014/24/ЄС і 2014/25/ЄС;
- сприяння прозорості використання бюджетних коштів тощо.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проекту **«Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС» (ЄС)**, фінансування - близько 4 млн. євро на період 05.11.2013–04.11.2016.

➤ З метою врегулювання питання відповідності положень Закону України «Про Антимонопольний комітет України» положенням Закону України «Про здійснення державних закупівель» на розгляд Верховної Ради внесено [законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про Антимонопольний комітет України»](#) (реєстр. № 3394).

Законопроект має на меті врегулювати питання уникнення дублювання запитуваної органами Антимонопольного комітету інформації у суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, їх посадових осіб і працівників, інших фізичних та юридичних осіб, яка вже ними надавалася протягом дванадцяти місяців, що передують дню отримання такої вимоги, до будь-якого органу Антимонопольного комітету і не зазнала змін.

7.2 Прозорість у сфері державних закупівель. Впровадження електронних закупівель

- Запроваджено [пілотний проект електронних державних закупівель ProZorro](#).

Через систему здійснюються державні закупівлі для товарів на суму до 100 тис. грн. і послуг – до 1 млн. гривень.

Основна мета системи – це забезпечення прозорості процесу державних закупівель,

²² 18 листопада законопроект схвалено Урядом за [невідкладною](#) процедурою.

підвищення довіри бізнесу та боротьба з корупцією. Електронна система спрощує доступ малого і середнього бізнесу до державних торгів, дозволяє економніше витратити бюджетні кошти та забезпечує громадський контроль за процесом торгів.

До системи вже підключено шість електронних торгових майданчиків (e-tender.biz; dz.prom.ua; smarttender.biz/government; public-bid.com.ua; newtend.com; dzo.com.ua).

Станом на 1 жовтня 2015 року в системі ProZorro зареєстровано 831 замовник, 3301 постачальник, 11800 тендерів на суму близько 3,7 млрд. грн. (з яких 1890 завершених тендерів на суму 420 млн.грн., економія становить 303,56 млн.грн.).

➤ 27 червня 2015 року набрав чинності **Порядок проведення експерименту із застосування електронних засобів під час здійснення переговорної процедури закупівлі** (наказ Міністерства оборони від 12 червня 2015 року № 257).

Відповідно до Порядку, у разі застосування переговорної процедури закупівлі, всі закупівлі Міністерства оборони України здійснюються в електронному форматі та на електронних майданчиках, з якими укладено меморандуми про співпрацю.

7.3 Приєднання України до Угоди СОТ про державні закупівлі

➤ 22 червня 2015 року у рамках переговорів щодо **приєднання України до Угоди СОТ про державні закупівлі** Україною направлено до Комітету СОТ з державних закупівель фінальні документи (в яких зазначаються порогові значення, переліки органів влади та товарів і послуг, що закуповуються ними), узгоджені із сторонами Угоди СОТ про державні закупівлі, з метою їх розповсюдження серед країн-членів СОТ та розгляду на черговому засіданні Комітету.

Очікується, що в рамках проведення Десятої Конференції міністрів СОТ (15-18 грудня 2015 року) буде прийнято рішення щодо приєднання України до Угоди СОТ про державні закупівлі.

Як результат Україна отримає доступ до ринків державних закупівель 14 окремих держав та митних територій (Канада, Гонконг (КНР), Ісландія, Ізраїль, Японія, Корея, Ліхтенштейн, Аруба (Нідерланди), Норвегія, Сінгапур, Швейцарія, Тайвань, США та Вірменія), а також ЄС від імені 28 держав - членів.

З детальною інформацією щодо реформи державних закупівель можна ознайомитись на [сайті Мінекономрозвитку](#).

8. Податкова реформа, в тому числі відшкодування ПДВ

Вжити заходів щодо підвищення ефективності системи оподаткування, у тому числі при розгляді скарг щодо відшкодування ПДВ, заходів щодо забезпечення своєчасних виплат за всіма визнаними скаргами щодо відшкодування ПДВ, з недопущенням будь-яких форм дискримінації.

Досягнуто **певного прогресу** у реформуванні ефективності системи оподаткування, в тому числі відшкодування ПДВ.

8.1 Реформування податкової системи

➤ Встановлено **норми, які дозволять реформувати податкову систему України** (Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи)» № 71-VIII, набрав чинності з 1 січня 2015 року). Зокрема:

- скорочено кількість податків і зборів – з 22 до 11 (скасовано - 3, трансформовано 13 подібних - у 5);
- запроваджено систему електронного адміністрування ПДВ;
- реформовано систему оподаткування податком на прибуток підприємств;
- скасовано низку галузевих пільг, у тому числі скорочено перелік галузевих пільг з податку на прибуток підприємств.
- Реалізація положень Закону дозволить полегшити ведення бізнесу в Україні, зменшити витрати часу платників податків на виконання обов'язкових процедур щодо декларування сум податків та їх сплату.

➤ 3 вересня 2015 року на засіданні **Національної ради реформ Міністерством фінансів презентовано своє бачення проекту Податкової реформи.**

Метою реформи є побудова простої, прозорої, справедливої податкової системи, що стимулює інвестиції, створює умови для сталого розвитку національної економіки з одночасним забезпеченням потреб Державного та місцевих бюджетів на виконання пріоритетних видатків.

Серед основних завдань податкової реформи – зменшення податкового навантаження на законослухняних громадян та чесний бізнес та водночас повернення в податкове поле тих, хто ухиляється від сплати чи мінімізує податки.

В рамках податкової реформи передбачається:

- уніфікувати ставки єдиного соціального внеску та трьох ключових податків – податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість та податку на доходи фізичних осіб. Передбачається, що з 2016 року вони сплачуватимуться за єдиною ставкою – 20%;
- скасувати утримання єдиного соціального внеску (ЄСВ) з заробітної плати (3,6%);
- встановити податкову соціальну пільгу для всіх платників на рівні 1 мінімальної зарплати;
- запровадити інвестиційний податковий кредит з податку на прибуток підприємств;

- підвищити поріг для обов'язкової реєстрації платником ПДВ з 1 до 2 млн. гривень;
- скасувати з 1 січня 2016 року спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства. Це є вимогою Меморандуму про економічну та фінансову політику, укладеного з Міжнародним валютним фондом. Одночасно пропонується відновити право на відшкодування ПДВ для усіх експортерів зернових та технічних культур;
- відмовитись від пільг та запровадити пряму прозору бюджетну підтримку для бізнесу.

З метою зміцнення фінансової самостійності місцевих бюджетів пропонується:

- відмінити пільги з податку на нерухоме майно для комерційної нерухомості та складських приміщень;
- підвищити максимальну ставку податку на нерухомість з 2% до 3% від мінімальної заробітної плати;
- для «розкішних» квартир та будинків (300/500 кв. м.) встановити ставку податку на нерухоме майно у розмірі 25 тис. грн. за квартиру/будинок;
- справляти транспортний податок з нових авто (не старше 5 років) класу «люкс» та «преміум» за ставкою 25 тис.0 грн. при вартості авто понад 1 млн. грн.

З метою спрощення адміністрування податків і зборів передбачається:

- скоротити кількість податкових перевірок;
- запровадити однорівневу процедуру адміністративного оскарження;
- забезпечити розвиток електронних сервісів;
- запровадити систему електронного адміністрування акцизного податку;
- запровадити систему автоматизованого обліку товарообігу від імпортера/виробника до кінцевого споживача;
- забезпечити стабільність податкового законодавства, зокрема, за рахунок запровадження 3-річного мораторію на зміни.

За ініціативи Прем'єр-міністра України стартував Всеукраїнський проект «Національний діалог: обговорення концепції податкової реформи».

8.2 Адміністрування ПДВ

➤ З метою **забезпечення подальшого вдосконалення системи електронного адміністрування ПДВ** за участі представників бізнес – спільноти та громадських організацій розроблено Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість» (№ 643-VIII).

Прийняття Закону дало змогу:

- удосконалити систему електронного адміністрування ПДВ, яка з 1 лютого 2015 року працювала у тестовому режимі, а з 1 липня 2015 р. переведена у звичайний режим роботи;
- виправити помилки платників, допущені під час роботи системи в тестовому режимі;

– реалізувати низку позитивних змін в порядку складання податкових накладних та веденні обліку ПДВ.

На сьогодні система електронного адміністрування ПДВ працює в штатному режимі безперебійно.

➤ З метою створення комфортних умов для платників податків **впроваджено електронні сервіси, які дають можливість отримати інформацію з системи електронного адміністрування податку на додану вартість.**

➤ В Державному бюджеті України на 2015 рік враховано реформи бюджетного та податкового законодавства, що спрямовані на **забезпечення своєчасного відшкодування податку на додану вартість** згідно з вимогами податкового законодавства та недопущення виникнення заборгованості бюджету з відшкодування цього податку тощо.

Система електронного адміністрування ПДВ забезпечує відповідність сплаченого та нарахованого ПДВ, а також унеможлиблює формування фіктивного ПДВ та неправомірного відшкодування його з бюджету. На сьогодні прийнято всі законодавчі та підзаконні акти, необхідні для функціонування системи електронного адміністрування ПДВ.

За дев'ять місяців 2015 року відшкодовано на рахунки платників у банку суму податку на додану вартість у розмірі 45 544,0 млн. грн., у тому числі в автоматичному режимі відшкодовано ПДВ 25 511,0 млн. грн.

9. Зовнішній аудит

Підприємствам з часткою іноземного капіталу відшкодовано суму ПДВ коштами у розмірі 19 361,0 млн. грн., у тому числі в автоматичному режимі відшкодовано ПДВ 12 625,0 млн. грн. Підприємствам держав-членів Європейського Союзу відшкодовано суму ПДВ коштами у розмірі 13 738,0 млн. грн., у тому числі в автоматичному режимі відшкодовано ПДВ 8 976,0 млн.грн.

Враховуючи результати нещодавніх реформ, продовжувати удосконалення функції зовнішнього аудиту для зміцнення системи стримувань і противаг.

Досягнуто **значного прогресу** у реформуванні системи зовнішнього аудиту.

➤ У квітні 2015 року Рахункова палата отримала **додаткові повноваження у сфері контролю за надходженням коштів до державного бюджету** (Закон № 274-VIII).

Таким чином, Закон України «Про Рахункову палату» приведено у відповідність до Конституції України, стаття 98 якої встановлює, що контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету та їх використання здійснює Рахункова палата.

Ці повноваження впливають із стандартів Міжнародної організації вищих органів контролю державних фінансів (INTOSAI), якими зокрема передбачено, що вищий орган контролю державних фінансів повинен мати повноваження щодо максимально широкого контролю за надходженням податків та з цією метою мати доступ до податкових декларацій та документів.

➤ 2 липня 2015 року Верховною Радою прийнято **нову редакцію Закону України «Про Рахункову палату»** (№ 576-VIII), який розроблявся за участю експертів Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ та Світового банку.

Законом визначено, що Рахункова палата є державним колегіальним органом, який наділений організаційною, функціональною та фінансовою незалежністю, що здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням.

Рахункова палата здійснює аудит ефективності та фінансовий аудит щодо:

- управління об'єктами державної власності;
- обслуговування і погашення державного боргу;
- здійснення державних закупівель за рахунок коштів державного бюджету;
- виконання державних цільових програм, інвестиційних проектів, державного замовлення;
- надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок коштів державного бюджету, виконання кошторису доходів та витрат Національного банку України.

Об'єктами контролю Рахункової палати визначено державні органи, органи місцевого самоврядування, інші бюджетні установи, у тому числі закордонні дипломатичні установи України, суб'єкти господарювання, громадські чи інші організації, фонди загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, Національний банк та інші фінансові установи.

Для забезпечення прозорості передбачено, що Рахункова палата щокварталу подає Верховній Раді висновки про стан виконання Закону про Державний бюджет України разом з пропозиціями щодо усунення виявлених відхилень і порушень, та регулярно інформує Парламент та Президента України про результати здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), включаючи факти порушень бюджетного законодавства. Крім того, Рахункова палата готує та подає Верховній Раді щорічний звіт про свою діяльність, який також розміщується на офіційному веб-сайті для відкритого доступу.

➤ 3 метою імплементації нової редакції Закону України «Про Рахункову палату» **затверджено [Методичні рекомендації з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту](#)** (рішення Рахункової палати від 22 вересня 2015 року № 5-5).

Методичні рекомендації розроблені з урахуванням вимог та положень Міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю (ISSAI), зокрема Фундаментальних принципів здійснення аудиту в державному секторі (ISSAI 100), Фундаментальних принципів здійснення фінансового аудиту (ISSAI 200) та Керівних принципів фінансового аудиту INTOSAI (ISSAI 1000-1999).

Документ містить практичні рекомендації щодо організації та проведення фінансового аудиту та визначає критерії оцінки та його основні етапи.

10. Реформування енергетичного сектору

Відповідно до Третього енергетичного пакету прискорити розмежування і реструктуризацію НАК "Нафтогаз України", ухвалити закон щодо нового регуляторного органу у сфері газу, електроенергії та комунальних послуг та надати проекти законів про ринки газу та електроенергії для проведення консультацій зі Стороною ЄС.

Досягнуто **значного прогресу** у реформуванні енергетичного сектору.

➤ З 1 жовтня 2015 року **набула чинності основна частина положень Закону України «Про ринок природного газу»** (№ 329-VIII). Закон спрямований на створення ефективного конкурентного середовища на ринку природного газу з урахуванням вимог Третього енергетичного пакету ЄС, зокрема Директиви 2009/73/ЄС щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламенту 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу.

➤ З метою реалізації Закону України «Про ринок природного газу»:

– розроблено та внесено на розгляд Верховної Ради проекти Законів України:

○ Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення передумов для нової моделі ринку природного газу (реєстр. № 3073), яким передбачається у Кодексі привести елементи ПДВ, рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності у відповідність із нормами Закону України «Про ринок природного газу»;

○ Про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення передумов для нової моделі ринку природного газу (реєстр. № 3074), які, зокрема, забезпечать можливість здійснення операцій заміщення природного газу оператором ГТС України ПАТ «Укртрансгаз»;

○ Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов функціонування ринку природного газу (реєстр. № 3325). Передбачено внесення, відповідно до Закону України «Про ринок природного газу», концептуальних змін до Кодексу про адміністративні правопорушення та близько п'ятнадцяти законів України (зокрема законів «Про трубопровідний транспорт», «Про нафту і газ», «Про природні монополії», «Про приватизацію державного майна», «Про забезпечення комерційного обліку природного газу»).

➤ 30 вересня 2015 року **прийнято ряд рішень Кабінету Міністрів**, зокрема:

– з метою забезпечення проведення розрахунків за спожитий природний газ затверджено **Порядок відкриття (закриття) поточних рахунків** із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять за спожитий природний газ та **Порядок проведення розрахунків за спожитий природний газ**. Також **визначено уповноважені банки, які обслуговують поточні рахунки** із спеціальним режимом використання постачальників природного газу (постанова Кабінету Міністрів № 792);

- затверджено **Порядок створення страхового запасу природного газу** (постанова Кабінету Міністрів України № 795);
- затверджено **Порядок проведення конкурсу з визначення постачальника «останньої надії»** (постанова Кабінету Міністрів України № 809);
- визначено, що **проведення незалежної експертизи** вихідних даних проектів будівництва об'єктів газотранспортної або газорозподільної системи **здійснюється незалежними організаціями**, що відповідають критеріям, встановленим Мінрегіоном (постанова Кабінету Міністрів України № 813). Доручено Міненергівугілля за погодженням з Мінрегіоном забезпечити формування та оприлюднення на офіційному веб-сайті переліку відповідних незалежних організацій.

➤ Також 30 вересня 2015 року **НКРЕКП прийнято ряд підзаконних актів, необхідних для застосування нового Закону про ринок газу**. Так постановами НКРЕКП затверджено:

- Кодекс газотранспортної системи (№ 2493);
- Кодекс газорозподільних систем (№ 2494);
- Кодекс газосховищ та критерії, згідно з якими до певного газосховища застосовується режим договірної доступу або режим регульованого доступу (№ 2495);
- Правила постачання природного газу (№ 2496);
- типовий договір транспортування природного газу (№ 2497);
- типовий договір розподілу природного газу (№ 2498);
- типовий договір зберігання (закачування, відбору) природного газу (№ 2499);
- типовий договір постачання природного газу побутовим споживачам (№ 2500);
- типовий договір постачання природного газу постачальником «останньої надії» (№ 2501);
- Алгоритм розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання постачальників природного газу, на яких покладені спеціальні обов'язки (№ 2516);
- Методику визначення та розрахунку тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і виходу на основі багаторічного стимулюючого регулювання (№ 2517).

4 листопада 2015 року на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **директор Секретаріату Енергетичного Співтовариства Янез Копач наголосив, що найбільше Україна просунулася в реформуванні двох секторів – газового та електроенергетичного**, зокрема зазначив, що темпами просування реформ у газовій галузі у відповідності до європейських норм Україна продемонструвала як Енергетичному Співтовариству, так і іншим міжнародним інституціям, що вона може стати дійсно надійним газовим партнером для Євросоюзу.

➤ Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» (№ 521-VIII) **впроваджено міжнародні стандарти звітності видобувних галузей** з метою забезпечення прозорості діяльності користувачів надрами та удосконалення системи управління природними ресурсами.

Зокрема, Закон зобов'язує користувачів надр та власників спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами надавати та оприлюднювати інформацію про загальнодержавні та місцеві податки і збори, інші платежі, а також про виробничу (господарську) діяльність. Зі свого боку органи, що здійснюють державне управління у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр, мають оприлюднювати інформацію про стан геологічного вивчення, використання і охорони надр.

➤ Також Уряд затвердив **план заходів із впровадження Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях на 2015 рік** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2015 року № 910).

Ініціатива прозорості видобувних галузей (ІПВГ) - це незалежний і добровільно підтримуваний на міжнародному рівні стандарт забезпечення прозорості, який впроваджується у 46 країнах світу. Україну визнано країною-кандидатом ІПВГ у жовтні 2013 року.

Основним інструментом реалізації країною ІПВГ є Робочий план впровадження, який готується та затверджується багатосторонньою групою заінтересованих осіб. В Україні склад такої групи затверджено наказом Міненерговугілля від 8 липня 2014 року № 496, до її складу включено по шість представників від центральних органів виконавчої влади, компаній та громадських організацій.

Однією з головних вимог ІПВГ є підготовка щорічного звіту ІПВГ про платежі, які здійснюють компанії, та доходи, пов'язані з розробкою національних природних ресурсів, які отримують уряди країн. Звіт має охоплювати дані передостаннього повного звітного періоду, тобто у 2015 році має бути опубліковано звіт, який охоплюватиме дані за 2013 рік. До підготовки звіту мають залучатися всі компанії, які здійснюють значні платежі державі.

Україна повинна була опублікувати свій перший звіт про платежі компаній та доходів уряду (нафтогазова галузь) до 17 жовтня 2015 року.

➤ Враховуючи непередбачені обставини, що виникли під час збору необхідних даних для першого звіту ІПВГ та зважаючи на складну політичну ситуацію в країні, що вплинули на термін підготовки звіту ІПВГ та відповідно до рішення Багатосторонньої групи з питання імплементації ІПВГ, **Міненерговугілля у жовтні 2015 року звернулося до Голови правління ІПВГ з проханням про перенесення терміну публікації першого звіту ІПВГ.**

Відповідно до прийнятої у Міжнародному Секретаріаті ІПВГ процедури розгляду таких звернень, термін публікації звіту буде визначено не раніше чим 12 листопада 2015 року.

Міненерговугілля спільно з Національним секретаріатом ІПВГ та Незалежним Адміністратором ІПВГ – міжнародною аудиторською компанією Ernst&Young, завершує роботу з підготовки першого звіту відповідно до вимог Стандарту ІПВГ. Зокрема опрацьовуються дані ДФС про платежі до бюджету від видобувних компаній за 2013 рік.

➤ На розгляді Верховної Ради перебуває **проект Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»** (реєстр. № 2966).

Законопроект спрямований на удосконалення державного регулювання в енергетиці, законодавче закріплення правового статусу НКРЕКП, як незалежного державного колегіального органу, а також виконання зобов'язань України відповідно до Угоди та положень Третього енергетичного пакету ЄС.

Фінальну версію законопроекту реєстр. № 2966, опрацьовану народними депутатами та експертами, відправлено до Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

➤ У співпраці з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства підготовлено **проект Закону України "Про засади функціонування ринку електричної енергії"**, положення якого враховують вимоги Директиви 2009/72/ЄС щодо загальних правил функціонування внутрішнього ринку електроенергії та Регламенту (ЄС) № 714/2009 про умови доступу до мережі для транскордонного обміну електроенергією (*складові Третього енергетичного пакету ЄС у сфері електроенергетики*).

3 липня 2015 року відбулася презентація законопроекту. Участь в обговоренні взяли народні депутати України – члени Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної енергії та ядерної безпеки, Голова Секретаріату Енергетичного Співтовариства, представники підприємств галузі, експерти з енергетичних питань, учасники ринку, представники громадських організацій та ЗМІ.

На сьогодні Міненерговугілля завершує підготовку законопроекту до внесення на розгляд Кабінету Міністрів з урахуванням результатів його опрацювання із заінтересованими сторонами.

➤ Реалізується **План реформування газового сектору**, яким передбачено **проведення реструктуризації НАК «Нафтогаз України» до 2017 року** (розпорядження Кабінету Міністрів від 25 березня 2015 року № 375). План був підготовлений з урахуванням консультацій із Світом банком та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

В рамках виконання Плану реформування газового сектору, за результатами консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та міжнародними консультантами, НАК «Нафтогаз України» опрацьовується питання моделі відокремлення для газотранспортної системи, що перебуває у державній власності та не підлягає приватизації (моделі відокремлення ОУ або ISO).

➤ 21 жовтня 2015 року **Урядом схвалено план дій, згідно якого відбуватиметься реформування корпоративного управління НАК «Нафтогаз України»**. Ключовим елементом плану є створення повноцінної ради директорів, що складатиметься з незалежних директорів та представників, делегованих від українського уряду, які здійснюватимуть реальний контроль за всією діяльністю компанії.

Прийняття плану реформування НАК «Нафтогаз України» є передумовою отримання поновлюваного кредиту для закупівлі газу у європейських компаній.

➤ 3 жовтня 2015 року **НАК «Нафтогаз України» та ЄБРР підписали кредитну угоду на 300 млн. дол. США, що підуть на зимові закупівлі газу із Європи.**

➤ 10 липня 2015 року Україна підписала [Меморандум про взаєморозуміння щодо спільного підходу до питань диверсифікації поставок газу та викликів з безпеки газопостачань у регіоні Центральної та Південно-Східної Європи](#), а також План дій з метою прискорення реалізації проектів з будівництва газотранспортної інфраструктури.

Меморандум дає Україні можливість збільшення обсягів транзиту та закачування газу до підземних сховищ газу, будівництва інтерконекторів з Польщею, Угорщиною і Румунією та можливість запуску «великого реверсу» зі Словаччини, а також забезпечення диверсифікації маршрутів постачань та підвищення енергетичної безпеки.

Підписантами Меморандуму є Європейський Союз та 15 європейських країн - членів ЄС та Енергетичного Співтовариства.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проекту Твіннінг «Підтримка Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у процесі реформування ринку електроенергії», фінансування – 1,6 млн. євро на період листопад 2015 р. – березень 2018 року.

III. ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ ТА РЕФОРМИ, ПОЛІТИЧНА АСОЦІАЦІЯ

Основними цілями цього розділу Угоди, на додаток до відповідних пріоритетів ПДА, є дотримання принципів демократії, верховенства права, прав людини та фундаментальних свобод.

Функціонування демократичних інституцій

➤ З метою зміцнення місцевого і регіонального самоврядування та проведення децентралізації ухвалено:

- Закон України «Про засади державної регіональної політики» (№ 156-VIII), який визначає основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України;
- Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (№ 157-VIII), спрямований на формування спроможних, самодостатніх територіальних громад, які б володіли матеріальними, фінансовими ресурсами, територією та об'єктами соціальної інфраструктури, необхідними для ефективного виконання покладених на їхні органи місцевого самоврядування завдань та функцій, покращення якості надання адміністративних, соціальних, громадських послуг;
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України **щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства**» (№ 320-VIII). Законом функції по здійсненню державного архітектурно-будівельного контролю передано від Мінрегіону до органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, а також спрощено деякі дозвільні та погоджувальні процедури у будівництві.

➤ З метою виконання **Державної стратегії регіонального розвитку на 2015-2017 роки Урядом схвалено план заходів** з реалізації цієї Державної стратегії на період до 2020 року (затверджено постановою Кабінету Міністрів від 7 жовтня 2015 року № 821).

Планом заходів, зокрема, передбачено завдання, спрямовані на:

- удосконалення механізму планування регіонального розвитку (насамперед передбачається розроблення планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку на 2015-2017 роки та інвестиційних програм (проектів) регіонального розвитку на основі цих планів заходів);
- забезпечення стабільного і передбачуваного фінансування регіонального розвитку. Передбачені завдання з метою фінансування програм (проектів) регіонального розвитку за рахунок:
- коштів державного фонду регіонального розвитку;

- коштів секторальної бюджетної підтримки ЄС;
- через механізм державно-приватного партнерства;
- виконання та фінансування завдань Державної стратегії регіонального розвитку під час реалізації державних цільових, галузевих та бюджетних програм;
- вдосконалення процесу проведення моніторингу та оцінки регіонального розвитку. Серед завдань - розроблення порядку та методики обрахунку індексу конкурентоспроможності регіонів та індексу регіонального людського розвитку та розрахунку їх прогнозних значень на період до 2020 року, а також приведення системи регіональної статистики України у відповідність із стандартами ЄС;
- інституційне забезпечення регіонального розвитку.

Для реалізації завдань, передбачених у цьому підрозділі, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Партнерство для розвитку міст» (Канада), фінансування – близько 1,5 млн. канадських дол. на період 27.03.2015 – 30.06.2021.
- «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» (ЄС), фінансування – 5,3 млн. євро на період 22.01.2013–21.07.2016.
- «Об'єднаймося заради реформ (Посилення громадського суспільства в Україні)» (США), фінансування – 18,6 млн. дол. США на період 01.10.2008 – 30.09.2016.
- «Зміцнення політичних процесів в Україні (Компонент II)» (США), фінансування – 6,7 млн. дол. США на період 01.10.2009 – 01.04.2016.
- «Зміцнення політичних процесів в Україні (Компонент III)» (США), фінансування – понад 10 млн. дол. США на період 01.10.2009 – 01.04.2016.
- «Зміцнення демократичних партій та громадських організацій» (Канада), фінансування – близько 3 млн. канадських дол. на період 11.03.2015 – 31.08.2017.

Реформа правоохоронних органів

➤ З метою подальшого **реформування органів внутрішніх справ** внесено зміни до деяких законодавчих актів України щодо реформування органів внутрішніх справ (Закон України № 193-VIII), спрямовані на **оптимізацію структури органів внутрішніх справ, розмежування та усунення дублювання їх повноважень, позбавлення підрозділів органів внутрішніх справ невластивих їм функцій**.

➤ Також прийнятий **Закон України «Про Національну поліцію»** (№ 580-VIII),²³ що передбачає:

- створення Національної поліції як центрального органу влади, який координує Міністр внутрішніх справ, ліквідацію Управлінь внутрішніх справ в областях та районах;
- призначення Начальника Національної поліції та керівників поліції на контрактній основі на 5 років;
- створення Поліцейської комісії при Національній поліції, в якій 3/5 членів - правозахисники та інші цивільні особи;
- призначення на посади в поліції через конкурс, який проводять Поліцейські комісії з використанням поліграфа;
- право сесій місцевих рад більшістю голосів зняти будь-якого працівника поліції громадської безпеки (патрульний, дільничний) та дорожньої поліції.

Кабінет Міністрів України затвердив Положення про Національну поліцію²⁴. Основними завданнями Національної поліції визначено:

- реалізацію державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;
- внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики в зазначених сферах;
- надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

➤ Прийнято **Закон України «Про Державне бюро розслідувань»**²⁵. Закон визначає правові основи організації та діяльності Державного бюро розслідувань – державного правоохоронного органу, на який покладаються завдання з попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів, віднесених до його компетенції, а саме:

- запобігання, а також виявлення, розкриття і розслідування злочинів, пов'язаних з діяльністю злочинних організацій, тероризмом та особливо тяжких насильницьких злочинів;
- запобігання, а також розкриття і розслідування злочинів катування і злочинів, пов'язаних з іншими жорстокими, нелюдськими або такими, що принижують

²³ 7 листопада 2015 року Закон України «Про Національну поліцію» вступив в дію. 4 листопада 2015 року Кабінетом Міністрів України призначено Хатію Деканоїдзе керівником Національної поліції.

²⁴ постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 877

²⁵ 12 листопада 2015 року

гідність, видами поведження і покарання, вчинених слідчими (детективами) Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України, органів внутрішніх справ, а також прокурорами;

- розкриття і розслідування корупційних та пов'язаних з корупцією злочинів, вчинених працівниками Національного антикорупційного бюро України і прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

➤ 14 липня 2015 року в першому читанні прийнято проект Закону України «**Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України**» (реєстр. № 2567), яким установлюються строки надання центром сервісних послуг, зокрема:

- видача посвідчення (у т. ч. міжнародного) водія транспортного засобу — п'ять робочих днів;
- реєстрація або зняття з обліку транспортного засобу — один робочий день;
- видача реєстраційного свідоцтва на зброю встановленого зразка або свідоцтва, що засвідчує списання зброї — один робочий день;
- видача довідки про відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінально-процесуальним законодавством України — п'ять робочих днів;
- проведення спеціалістом центру надання сервісних послуг перевірки транспортного засобу — сорок п'ять хвилин.

➤ Продовжує роботу **Консультативна місія ЄС з питань реформування цивільного сектору безпеки (EUAM)**.

Діяльність Місії зосереджена на розробці та впровадженні стратегії реформування сектору цивільної безпеки України, передусім органів внутрішніх справ (включно з міліцією і Національною гвардією) та системи правосуддя, налагодженні координації між правоохоронними органами, судовою системою, органами безпеки та охорони кордону, оборонними структурами. Крім цього, місія ЄС здійснюватиме моніторинг впровадження ухвалених рішень, а також надаватиме допомогу в проведенні тренінгів та навчання персоналу сектору цивільної безпеки України.

Протягом серпня – жовтня 2015 року представники Місії відвідали дванадцять областей України з метою вивчення організації, методів роботи та ресурсів місцевих підрозділів міліції, державної прикордонної служби, прокуратури, судових органів для проведення поглибленого аналізу конкретних потреб регіонів у сфер цивільної безпеки.

Опрацьовується питання оновлення мандату Консультативної місії ЄС з реформування сектору цивільної безпеки України, яке було ініційовано Стороною ЄС у відповідь на запит України щодо більш активного залучення міжнародного співтовариства до зусиль щодо врегулювання ситуації на Сході України внаслідок агресії РФ. З огляду на неготовність ЄС залучитися до миротворчої діяльності шляхом започаткування операції з врегулювання кризи на території України, Стороною ЄС було запропоновано розширити мандат діючої з грудня 2014 року на території України Місії.

➤ Триває робота щодо **укладення між Україною та Європолем Угоди про оперативне співробітництво**, яка дасть можливість здійснювати обмін інформацією щодо конкретних розслідувань, у тому числі й обмін персональними даними, тобто вийти на якісно новий рівень взаємодії з країнами Європейського Союзу в протидії міжнародній злочинності.

У вересні 2015 року Спільний Наглядний Орган Європолу, який уповноважений приймати рішення щодо можливості проведення переговорів про укладення Угоди про оперативне співробітництво з Україною, прийняв позитивне рішення щодо розгляду Звіту про систему захисту персональних даних в Україні (готувався за результатами візиту експертів в Україну у грудні 2014 року). Вказане рішення надасть можливість отримати дозвіл від Виконавчого органу Європолу для започаткування офіційного переговорного процесу щодо укладення Угоди про оперативне співробітництво.

➤ 13 липня 2015 року **набрав чинності Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку** (ратифікований Верховною Радою України 4 червня 2015 року).

Набрання чинності цим Меморандумом є передумовою укладення Угоди про оперативне співробітництво з Європолом.

➤ **Законом України «Про пробацію»** (№ 160-VIII) передбачено **створення в Україні системи пробації як системи наглядових та соціально-виховних заходів**, які застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до осіб, що притягаються або яких притягнуто до кримінальної відповідальності, введення певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та передбачає забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого.

➤ Розроблено зміни до законодавства щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених (реєстр. № 2490а), спрямовані на:

- врегулювання деяких питань процесу виконання та відбування покарань, не пов'язаних з позбавленням волі;
- конкретизацію порядку та умов відбування покарання у виді обмеження та позбавлення волі;
- забезпечення умов для реальної можливості засуджених скористатися наданими їм правами;
- встановлення кримінальної відповідальності за ухилення від відбування деяких покарань та подальша гуманізація кримінально-виконавчого законодавства.

Для реалізації завдань, передбачених у цьому підрозділі, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «Підтримка реформ у сфері юстиції» (ЄС), фінансування – близько 8,6 млн. євро на період 07.10.2013–06.12.2016.

Реформування патрульної служби

➤ Триває **реформування підрозділів дорожньо-патрульної служби** Державної автомобільної інспекції та патрульної служби.

Нова патрульна служба вже працює в містах Києві, Одесі, Львові та Харкові.

Відбір кандидатів триває в Луцьку, Ужгороді, Мукачевому, Івано-Франківську, Хмельницькому, Миколаєві, Дніпропетровську, Тернополі, Запоріжжі, Рівному, Борисполі, Чернівцях, Житомирі, Полтаві, Слов'янську і Краматорську. До кінця року нові патрульні мають запрацювати більше ніж у 20 містах, а також на автошляхах.

Крім того, протягом 2015 року реалізовано експеримент з упровадження нових форм і методів роботи в Самбірського міському відділі ГУМВС України у Львівській області.

➤ Затверджено **Національну стратегію у сфері прав людини** (Указ Президента України від 25 серпня 2015 року № 501), яка розроблялася із залученням експертів ООН та Ради Європи та враховує, зокрема, основні елементи Стратегії ЄС щодо прав людини і демократії, яка була ухвалена у червні 2012 року. Також Стратегія відображає проблеми у галузі прав людини, що були виявлені механізмами ООН у сфері прав людини під час вивчення законодавства України.

Стратегія спрямована на вирішення основних системних проблем у сфері захисту прав і свобод людини, а також на нових викликах, що постали перед суспільством через збройний конфлікт, який розпочався після подій Революції Гідності.

У Стратегії представлено 24 стратегічні напрями, що охоплюють основні права та свободи людини.

➤ 17 вересня 2015 року Міністерством юстиції **утворено Робочу групу з розробки Плану дій щодо реалізації Національної стратегії у сфері прав людини**, до складу якої увійшли представники заінтересованих державних органів, громадянського суспільства, міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, ЄС, РЕ), провідні міжнародні експерти у галузі прав людини, народні депутати та судді.

Тематичними підгрупами, утвореними в рамках Робочої групи за напрямами «Особисті (громадянські) права», «Політичні права», «Соціальні, економічні та інші права», «Попередження і протидія дискримінації, гендерна рівність», «Нові виклики», підготовлено проект Плану дій, який наприкінці жовтня надіслано заінтересованим державним органам на погодження.

Крім того, 21 вересня 2015 року відбувся круглий стіл «Національна стратегія у сфері прав людини та Національний План дій для України», під час якого презентовано Національну стратегію у сфері прав людини та загальне бачення і заходи щодо розроблення проекту Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини.

Для реалізації завдань, передбачених у цьому підрозділі, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проекту «Підвищення рівня інституціоналізації у системі державного управління» (Турецька Республіка), фінансування – близько 132 тис. дол. США на період 30.10.2014 – 16.11.2015.

Впровадження гендерних підходів

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проекту «**Посилення комплексного гендерного підходу в контексті конфлікту в Україні**» (ОБСЄ), фінансування – 74 тис. дол. США на період 13.03.2015 – 31.12.2015.

➤ Триває робота над проектом **нової редакції Закону України «Про телебачення і радіомовлення»**, яка готується з залученням спільного проекту Ради Європи та Європейського Союзу «Сприяння європейським стандартам в українському медійному середовищі».

➤ У процесі створення Суспільного телебачення і радіомовлення (відповідно до Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» та внесених до нього змін) 5 серпня 2015 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 567 **«Деякі питання утворення публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України»**.

Передбачається передача Національної телекомпанії України до сфери управління Держкомтелерадіо, створення комісії з реорганізації юридичних осіб, визначених у статті 1 Закону «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України», та створення публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України».

➤ З метою **створення умов, необхідних для вільної роботи журналістів, їх захисту від погроз або фактичного насильства**, а також враховуючи нові загрози і виклики, які постали перед журналістською спільнотою у зв'язку з агресією Російської Федерації та терористичною діяльністю проросійських бойовиків на сході України, внесено зміни до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів (Закон України № 421-VIII).

Зокрема цим Законом Кримінальний кодекс України доповнено новими статтями (статті 345-1, 347-1, 348-1, 349-1), які передбачають відповідальність за:

- погрозу або насильство щодо журналіста;
- умисне знищення або пошкодження майна журналіста;
- посягання на життя журналіста;
- захоплення журналіста як заручника.

➤ З метою **забезпечення прозорості власності засобів масової інформації** внесено зміни до законодавства України, які зобов'язують суб'єктів інформаційної діяльності розкривати інформацію про реальну структуру власності та надавати відомості про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) компаній (Закон України № 674-VIII).

➤ Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Зміцнення інформаційного суспільства» (ЄС), фінансування – 2,7 млн. євро на період 21.01.2014–20.12.2015.
- «Сприяння журналістським розслідуванням» (Канада), фінансування – близько 3 млн. канадських дол. на період 01.04.2014–30.06.2017.
- «Розбудова єдиної мережі громадського телебачення та радіо (HromadskeNetwork)» (ЄС), фінансування – 815,5 тис. євро на період 19.12.2014–18.12.2016.

➤ Україна продовжує практику **приєднання до заяв і виступів ЄС** з міжнародних питань, у тому числі в рамках міжнародних організацій (ООН та системи її органів і установ, ОБСЄ, МАГАТЕ тощо).

Станом на 28 жовтня 2015 року Україна приєдналась до 4412 заяв з 5330.

➤ У рамках співробітництва у сфері безпеки та оборони із Стороною ЄС тривають консультації з підготовки до переговорів і підписання **Адміністративної угоди між Міністерством оборони України та Європейським оборонним агентством.**

Адміністративна угода має стати практичним інструментом для поглиблення військово-технічного співробітництва між Україною та ЄС, зокрема практичної взаємодії між підприємствами оборонно-промислового комплексу України та країнами-членами Агентства.

Черговий раунд консультацій відбувся 8 вересня 2015 року, на якому завершено обговорення проекту Адміністративної угоди.

➤ 4 лютого 2015 року Верховною Радою **ратифіковано Угоду між Кабінетом Міністрів України, Урядом Литовської Республіки та Урядом Республіки Польща стосовно створення спільної військової частини**²⁶.

Реалізація Угоди сприятиме активізації участі України в регіональних ініціативах, спрямованих на зміцнення миру та стабільності. Головним завданням бригади буде участь у міжнародних зусиллях з гарантування миру, поглиблення регіонального воєнного співробітництва та забезпечення основи для створення на базі бригади бойової групи ЄС.

24 липня 2015 року **підписано Технічну угоду** між Міністерством оборони України, Міністерством охорони краю Литовської Республіки та Міністерством національної оборони Республіки Польща **щодо детальних аспектів функціонування спільної військової частини та її командування.**

9 вересня 2015 року відбулось перше засідання Координаційної групи з керівництва діяльністю спільної військової частини та її командування.

Сторонами узгоджено перелік заходів на 2015 – 2016 роки з метою практичної реалізації положень Технічної угоди між оборонними відомствами трьох країн щодо функціонування спільної військової частини.

²⁶ Угоду підписано 19 вересня 2014 року

Боротьба з тероризмом

- 28 жовтня 2015 року **Україна підписала додатковий протокол до конвенції Ради Європи про запобігання тероризму.**

Документом вводиться кримінальна відповідальність за низку діянь, у тому числі за умисну участь у терористичній групі, проходження курсу підготовки для вчинення терористичних актів, факт виїзду за кордон з терористичною метою, фінансування або організацію таких поїздок.

Протоколом також створюється мережа національних, цілодобово доступних контактних пунктів для оперативного обміну інформацією.

Україна стала вісімнадцятою державою-членом Ради Європи, яка підписала цей міжнародний інструмент.

Ратифікація Статуту міжнародного кримінального суду

- 16 січня 2015 року у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України **«Про внесення змін до статті 124 Конституції України (щодо визнання положень Римського статуту)»** (реєстр. № 1788).

Питання ратифікації статуту обговорюється в рамках діяльності Конституційної комісії (Указ Президента України від 3 березня 2015 року № 119). Утворено три робочі групи з напрацювання змін до Конституції України, одна з яких відповідатиме за напрацювання змін до Конституції України в частині, яка регулює питання правосуддя, зокрема й щодо визнання положень Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Лібералізація візового режиму

➤ У березні 2015 року відбулися місії експертів ЄС з оцінки виконання Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України.

Результати місій засвідчили суттєвий прогрес у виконанні Україною відповідних критеріїв Плану дій та окреслили низку пріоритетних завдань для їх подальшого вирішення.

➤ 17 серпня 2015 року **Європейській Комісії направлено звіт про стан виконання Україною критеріїв другої фази Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України.**

Передача цього звіту уможливила початок підготовки до проведення наступного раунду експертних місій ЄС з оцінки прогресу України у виконанні критеріїв другої фази Плану дій та рекомендацій п'ятої доповіді ЄК, оприлюдненої 8 травня 2015 року.

➤ З метою оцінки прогресу України у виконанні Плану дій **восени 2015 року відбулися візити експертних місій ЄС з питань:**

- управління кордонами (31 серпня -4 вересня),
- боротьби з корупцією (1-4 вересня),
- безпеки документів (2-4 вересня),
- боротьби з організованою злочинністю, незаконним обігом наркотиків та співробітництва між правоохоронними органами (7-11 вересня),
- міграції та притулку (21-25 вересня),
- боротьби з торгівлею людьми (21-25 вересня),
- протидії дискримінації (21-25 вересня),
- боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму (28 вересня – 2 жовтня).

За результатами роботи експертних місій ЄК підготує Шосту доповідь щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України.

➤ У рамках діяльності щодо **впровадження документів з безконтактним електронним носієм** протягом звітного періоду ДМС забезпечено:

- з 12 січня 2015 року – оформлення в Україні паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм;
- з 21 травня 2015 року – оформлення в Україні дипломатичних та службових паспортів України з безконтактним електронним носієм;
- з 3 червня 2015 року – оформлення закордонними дипломатичними установами паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

Станом на 30 вересня 2015 року з початку 2015 року забезпечено оформлення 1536372 паспортів громадянина України для виїзду за кордон, з яких 649262 – з безконтактним електронним носієм, а також оформлення закордонними дипломатичними установами паспорту громадянина України для виїзду за кордон та оформлення в Україні дипломатичних та службових паспортів України з безконтактним електронним носієм.

➤ Із залученням коштів ЄС (35,7 млн. грн. в рамках Угоди про фінансування програми “Підтримка секторальної політики управління кордоном в Україні”) та за рахунок коштів, виділених Урядом України (150 млн. грн.), **придбано 610 комплектів біометричної ідентифікації та розроблено спеціальне програмне забезпечення терміналів для видачі біометричних паспортів.**

В межах заходів створення інформаційно-комунікаційної інфраструктури Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами:

- створено відповідні компоненти цієї Системи для 204 територіальних органів ДМС;
- розгорнуто Центр обробки даних Системи, який забезпечує функціонування підсистем “Оформлення документів, що підтверджують громадянство України” та “Облік іноземців та біженців”. Завершено роботу з інтеграції персональних даних іноземців до бази даних підсистеми «Облік іноземців та біженців». Територіальним органам ДМС надано доступ до підсистеми «Облік іноземців та біженців» в частині друку посвідки на тимчасове проживання та посвідки на постійне проживання;
- здійснено алгоритмізацію та створено програмний засіб для перенесення 9,5 млн. записів бази персональних даних Державної інформаційної системи реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування до Єдиного державного демографічного реєстру;
- запроваджено програмний модуль “Недійсні документи”. Розпочато надання доступу територіальним органам ДМС щодо внесення відомостей про втрачені, викрадені, вилучені, повернені державі, визнані недійсними та знищені документи.

Правове співробітництво

➤ 16 лютого 2015 року у режимі відеоконференції було проведено фінальний раунд консультацій щодо проекту **Угоди про співробітництво між Україною та Європейською організацією з питань юстиції.**

Проведено технічний перегляд тексту Угоди та досягнуто домовленості щодо початку проведення Сторонами необхідних процедур з метою підготовки до підписання зазначеної угоди.

Укладання угоди з Євроюстом створить правову основу для використання нашої державою можливостей цієї організації щодо швидкого обміну інформацією, координації дій у протидії транскордонній злочинності, сприяння збору доказів, надання правової допомоги, а також видачі правопорушників.

Співробітництво у сфері управління кордонами

➤ Реалізується **План заходів з організації спільної оперативної охорони державного кордону з державами – членами Європейського Союзу – Республікою Польща, Словацькою Республікою, Румунією та Угорщиною, а також з Республікою Молдова** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 року № 695).

Планом заходів передбачено перехід на оперативний спосіб охорони державного кордону з державами-членами ЄС з метою подальшого перерозподілу сил і засобів Держприкордонслужби для посилення охорони українсько-російського кордону.

Документ передбачає роботу із запровадження спільного контролю в пунктах пропуску, спільного патрулювання кордону, удосконалення оперативного обміну інформацією та аналізу ризиків на кордоні з державами – членами ЄС та Республікою Молдова.

➤ Отримано **прямий доступ з сервера Адміністрації Держприкордонслужби України через Українське бюро МВС до Баз даних Інтерполу в Ліоні.**

До баз даних Інтерполу під'єднано 39 пунктів пропуску.

➤ Спільним наказом МВС, Мінінфраструктури, МЗС, Мінфіну, СБУ **затверджено Порядок обміну даними між суб'єктами інтегрованого управління кордонами.** Пріоритетами співробітництва з обміну даними визначено:

- розроблення нових підходів до інтегрованого управління кордонами;
- удосконалення механізмів співпраці між суб'єктами;
- обмін відкритою статистичною та аналітичною інформацією;
- проведення спільних аналітичних досліджень.

➤ Розроблено **проект Стратегії розвитку Державної прикордонної служби України.**

Стратегія визначає стратегічні цілі розвитку Держприкордонслужби, базові принципи та завдання з визначенням строків їх досягнення та індикаторів виконання на близьку (до 2017 року) та середню перспективу (до 2020 року).

До обговорення стратегічних напрямків розвитку Держприкордонслужби залучаються радники Консультативної місії EUAM та експерти Місії ЄС з прикордонної допомоги в Україні та Республіці Молдова EUBAM.

➤ Розроблена **Концепція Державної цільової правоохоронної програми «Облаштування та реконструкція державного кордону»** на період до 2020 року.

Концепцією серед основних завдань цієї Державної цільової програми визначено:

- завершення договірно-правового облаштування державного кордону;
- удосконалення спільного патрулювання державного кордону з державами-членами ЄС, які мають спільний кордон з нашою державою, Молдовою та скоординованого патрулювання державного кордону з Республікою Білорусь;

- розвиток і удосконалення мережі пунктів пропуску через державний кордон, створення їх сучасної інфраструктури та відповідне оснащення;
- створення державної інтегрованої інформаційної системи висвітлення надводної і підводної обстановки в акваторії Чорного та Азовського морів, басейнів річок Дніпро та Дунай для завчасного виявлення загроз та прийняття відповідних управлінських рішень;
- технічне переоснащення сучасними зразками озброєння і військової техніки, засобами контролю та спостереження суб'єктів інтегрованого управління кордонами, запровадження нових та модернізація існуючих інформаційно-телекомунікаційних систем.

➤ 20 вересня 2015 року **набрав чинності Другий протокол²⁷** між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща **про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про правила місцевого прикордонного руху**, підписаної 28 березня 2008 року.

Положеннями Другого протоколу передбачаються суттєві покращення у порядку, зокрема, у збільшенні термінів перебування громадян України - мешканців прикордонних районів на території п'ятдесяти кілометрової прикордонної зони Республіки Польща. Так, громадяни України отримуватимуть дозволи на спрощений перетин кордону з правом перебувати у прикордонній зоні Республіки Польща до дев'яноста днів кожного разу з дати перетину кордону.

Крім цього, збір за прийом і розгляд першої заяви на отримання такого дозволу становитиме 20 євро, водночас наступні дозволи видаватимуться безкоштовно. Крім того, звільняються від оплати за дозволи інваліди, пенсіонери та діти віком до 18 років.

Положення Другого протоколу додатково містять 4 населених пункти України, на мешканців яких поширюватиметься дія Угоди від 2008 року (Гевин, Орані та Руснів Волинської області, Тисовець Львівської області).

➤ На завершальній стадії переговорний процес щодо **Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про спільне патрулювання українсько-румунського державного кордону**.

➤ У вересні 2015 року Адміністрація Держприкордонслужби отримала від Словацької Сторони проект **Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словаччини про запровадження спільного контролю**, який відповідає вимогам Кодексу Шенгенського кордону та отримав підтримку ЄК. Триває підготовка позиції Української Сторони щодо проекту Угоди. Відправлення згаданих матеріалів Словацькій Стороні планується у листопаді 2015 року.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту **«Розвиток сучасної інфраструктури відділів прикордонної служби» (ЄС)**, фінансування – близько 8 млн. євро на період 01.09.2012 – 31.12.2015.

---

²⁷ - Другий протокол учинено 17 грудня 2014 року та затверджено постановою Кабінетом Міністрів України від 4 червня 2015 року № 365

Щодо українсько-білоруського державного кордону

В рамках проведення демаркації українсько-білоруського державного кордону станом на 1 листопада 2015 року винесено на місцевість 404 км лінії державного кордону, визначено 977 місць установки прикордонних знаків.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

➤ **«Підтримка створення електронної системи попереднього обміну інформацією між митними органами Білорусі та України (PRINEX)» (ЄС)**, фінансування – 3,7 млн. євро.

➤ **«Зміцнення потенціалу прикордонних відомств України та Республіки Білорусь з охорони спільного кордону – СУРКАП» (ЄС)**, фінансування – 2,5 млн. євро на період 23.03.2014 - 22.09.2016.

Щодо українсько-молдовського державного кордону

В рамках проведення демаркації українсько-молдовського державного кордону станом на 1 листопада 2015 року винесено на місцевість 1222 км лінії державного кордону (100 відсотків), у тому числі 452 км – на центральній (придністровській) ділянці. Українською Стороною встановлено 4198 прикордонних знаків.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту **«Підвищення можливостей у прикордонників України та Молдови у виявленні хімічних, біологічних, ядерних та радіологічних речовин» (ЄС)**, фінансування – 4,1 млн. євро на період 01.10.2014 – 01.10.2015.

Співробітництво у сфері міграції та притулку

➤ З метою **удосконалення законодавства у сфері надання міжнародного захисту** з урахуванням рекомендацій п'ятої доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України законопроекти:

- про внесення змін до Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" щодо вдосконалення процедури документування осіб (*реєстр. № 3155*), спрямований на забезпечення прав осіб, які визнані біженцями в Україні (на документування із правильними установчими даними);

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянств та урегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції (*реєстраційний номер 3159*), спрямований на удосконалення провадження у справах про затримання іноземців та осіб без громадянства, які підлягають примусовому видворенню, зокрема встановлення негайного розгляду справ та виконання рішень про затримання для примусового видворення іноземців чи осіб без громадянства;

- про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України (щодо негайного розгляду судами позовів про примусове видворення або щодо затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства або забезпечення передачі іноземців та осіб без громадянства відповідно до міжнародних договорів про реадмісію) (*реєстраційний номер 3154*), спрямований на скорочення строків адміністративного провадження у справах про примусове видворення з п'яти днів на негайний розгляд.

5 листопада 2015 року Верховна Рада схвалила законопроекти реєстр. № №3155, 3159, 3154 в першому читанні.

➤ Розроблено проект **Положення про центр соціальної інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, Державної міграційної служби України.**

Зазначені центри відповідно до плану передбачається відкрити до кінця 2015 року у містах Києві, Харкові, Вінниці (або Одесі).

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «**Посилення управління міграційними процесами та співпраці з питань реадмісії у Східній Європі (MIGRECO)**» (ЄС), фінансування – 2,4 млн. євро на період: 01.02.2013–31.01.2015.

Співробітництво у сфері реадмісії

➤ За 9 місяців 2015 року до ДМС України надійшло 334 запити про реадмісію. По 258 виконаним запитам погоджено реадмісію 256 громадян України та 2 іноземця, який мали дозвіл на проживання в Україні. Відмовлено на 76 запитів стосовно 76 осіб. В порядку реадмісії було повернуто 60 громадян України та один іноземець.

При виконанні завдань у сфері реадмісії здійснюється постійна взаємодія ДМС із Стороною ЄС, а також іншими міжнародними партнерами в рамках проекту «Пілотна ініціатива моніторингу реадмісії в Україні та Пакистані (МОНІТОР)», що фінансується Європейським Союзом та виконується спільно Міжнародною організацією з міграції та Управлінням Верховного Комісара ООН у справах біженців.

Співробітництво у сфері обігу, боротьби з незаконним обігом наркотиків, прекурсорів та психотропних речовин

➤ У лютому 2015 року **відновлено роботу Державної установи «Український моніторинговий та медичний центр з наркотиків та алкоголю Міністерства охорони здоров'я України».** Центр здійснює функції контактного центру в рамках Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством охорони здоров'я України та Європейським моніторинговим центром з питань наркотиків та наркотичної залежності (EMCDDA). Затверджено Статут та нову структуру Центру.

Українським моніторинговим та медичним центром з наркотиків та алкоголю підготовлено щорічний Звіт щодо наркоситуації в Україні (за даними 2013 року), який передано Європейському моніторинговому центру з питань наркотиків та наркотичної залежності (ЄМЦННЗ).

➤ З метою **удосконалення системи взаємодії державних органів, підприємств, установ, організацій у сфері боротьби з наркоманією, незаконним обігом наркотичних засобів і прекурсорів,** а також здійснення превентивних заходів, затверджено план заходів на 2015 рік з реалізації Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 514).

Метою Стратегії є забезпечення розв'язання проблеми наркотиків у суспільстві в інтересах людини, надійного захисту громадського здоров'я і безпеки держави від загрози поширення наркоманії та наркозлочинності.

Правоохоронна сфера та сфера протидії організованій злочинності

➤ Протягом 2015 року українськими фахівцями **взято участь у практичних міжнародних операціях, спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю**, зокрема у:

- завершальному етапі міжнародного розслідування «Моцарт» (документування протиправної діяльності транснаціональної злочинної групи, причетної до викрадення коштів із банківських рахунків та подальшої їх легалізації);
- операції «Чорний Посейдон» (захист інтелектуальної власності та протидія нелегальному обігу підакцизних товарів);
- операції «Пангея VIII» (фальсифікація лікарських засобів та обіг фальсифікованих лікарських засобів).

➤ В рамках **співпраці з прикордонними службами держав-членів ЄС, що мають спільний кордон з Україною:**

- проведено спільний аналіз загроз прикордонній безпеці (з Словацькою Республікою, Республікою Молдова, Республікою Білорусь, Республікою Польща, Угорщиною);
- поновлено співпрацю (після майже трьох річної перерви) з Федеральною Поліцією ФРН;
- за підтримки МОМ ініційовано започаткування нового формату співробітництва – проведення тристороннього спільного аналізу загроз на кордонах України, Республіки Білорусь та Республіки Польща.

➤ 15 жовтня 2015 року підписано **Угоду про співробітництво між Генеральною прокуратурою України та Федеральною прокуратурою Королівства Бельгія у боротьбі з кіберзлочинністю, організованою злочинністю, корупцією та тероризмом.**

Угода, зокрема, передбачає, що сторони вживатимуть заходів з метою сприяння ефективному та своєчасному виконанню запитів про правову допомогу у кримінальних справах, обмін інформацією та документами стосовно злочинів, пов'язаних із кіберзлочинністю, організованою злочинністю, корупцією і тероризмом та причетних до них осіб.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

➤ «Посилення кримінального переслідування торгівлі людьми з використанням інформаційних технологій і Україні» (ОБСЄ), фінансування – 679 тис. євро на період: 01.04.2014– 30.06.2019.

«Співробітництво у сфері боротьби з тероризмом, організованою злочинністю та іншими загрозами національній безпеки» (ОБСЄ), фінансування – 39,7 тис. євро на період: 01.09.2015 – 31.12.2015.

Боротьба з відмиванням коштів

➤ 11 березня 2015 року Кабінетом Міністрів та Національним банком затверджено **План заходів на 2015 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення** (постанова № 99).

➤ Спеціальним Комітетом Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму (Moneyval) **схвалено Звіт України у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму**

Під час Пленарного засідання Moneyval (14-18 вересня 2015 року) українською делегацією було презентовано третю доповідь стосовно прогресу в Україні у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

За результатами обговорення Комітет Moneyval схвалив представлену Україною інформацію та позитивно відзначив заходи, які вживаються Кабінетом Міністрів України у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму в Україні, та схвалює Звіт про досягнуті результати.

Для реалізації завдань, передбачених пріоритетом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «Проведення національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму в Україні» (ЄС), фінансування – 267,8 тис. євро на період: 07.04.2015 – 15.05.2017.

Ситуація на Сході України та в Криму

Щодо українсько-російського державного кордону

➤ **Тимчасово закрито пункти пропуску через державний кордон та пункт контролю у Луганській та Донецькій областях** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 50).

З 1 березня 2015 року зупинено дію окремих положень Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про безвізові поїздки громадян України і Російської Федерації.

➤ **Громадяни Російської Федерації в'їжджають, прямують транзитом, перебувають і пересуваються територією України лише на підставі закордонних паспортів** (постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2015 року № 23).

➤ Прийнято рішення про **запровадження тимчасових обмежень на перетинання державного кордону України жителями прикордонних регіонів** (постанова Кабінету Міністрів від 4 березня 2015 року № 86).

Так, з 16 березня 2015 року жителі прикордонних регіонів Російської Федерації можуть в'їжджати в Україну виключно через міжнародні та міждержавні пункти пропуску на підставі документів, дійсних для виїзду за кордон, та перебувати на її території строком до 90 днів протягом 180 днів.

➤ Прийнято рішення щодо **позначення українсько-російського державного кордону на місцевості в односторонньому порядку** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 року № 443).

➤ Виконується **план заходів з інженерно-технічного облаштування російсько-українського державного кордону, територій, прилеглих до районів проведення антитерористичної операції та Автономної Республіки Крим** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 року № 439). План, який розрахований на 2015-2018 роки, передбачає:

- риття протитранспортних і протитанкових ровів,
- облаштування невибухових інженерних загороджень,
- фортифікаційне обладнання опорних пунктів і позицій,
- обладнання контрольної-слідової смуги,
- прокладку рокадної дороги.

Планом передбачена закупівля та встановлення металевих спостережних вишок 17-метрової висоти, встановлення систем відеоспостереження, веж спостереження і зв'язку, установка бойових дистанційних модулів, обладнання центрів спостереження.

Очікувана вартість робіт становить понад 4 млрд. гривень.

➤ З метою протидії тероризму та посилення контролю за переміщенням осіб, транспортних засобів та вантажів (товарів) на неконтрольовані території, 12 червня 2015 року Службою безпеки України запроваджено **Тимчасовий порядок контролю за переміщенням осіб, транспортних засобів та вантажів (товарів) через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей**.

Щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб

➤ 5 березня 2015 року прийнято Закон України, спрямований на врегулювання питання **посилення соціального захисту безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб**, недопущення звуження прав безробітних громадян та розширення можливості участі зареєстрованих безробітних у громадських роботах.

➤ З метою імплементації законодавства щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, зокрема посилення соціального захисту таких осіб:

- **спрощено процедуру набуття статусу зареєстрованого безробітного особами з числа вимушено переміщених**, у тому числі членів особистих селянських господарств, їх реєстрації та перереєстрації та отримання соціальних послуг в центрах зайнятості (постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 року № 473);
- схвалено **Основні напрями розв'язання проблем зайнятості внутрішньо переміщених осіб на 2015—2016 роки** (постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 року № 505). Документ є комплексним планом заходів щодо працевлаштування та професійного навчання (підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації) внутрішньо переміщених осіб;

– передбачено²⁸:

- надання **роботодавцю за працевлаштування зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб компенсації витрат** на оплату праці тривалістю до 12 місяців та на перепідготовку та підвищення кваліфікації таких осіб;
- надання **компенсації витрат зареєстрованому безробітному з числа внутрішньо переміщених осіб** для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду, якщо це необхідно для працевлаштування, а також на переїзд безробітного до іншої адміністративно-територіальної одиниці місця працевлаштування.

За період з 1 березня 2014 року по 25 вересня 2015 року послугами державної служби зайнятості скористалося 57,8 тис. мешканців тимчасово окупованої АР Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей, які з території проведення АТО переїхали до інших регіонів України.

З них мали статус безробітного 42,1 тис. осіб, проходили професійне навчання 2,9 тис. осіб, брали участь у громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру – 6,1 тис. осіб, отримували допомогу по безробіттю - 34,1 тис. осіб.

Працевлаштовано 15 тис. осіб, з них за направленням центрів зайнятості 13,2 тис. осіб.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- **«Допомога населенню, що постраждало від конфлікту в Україні» (США)**, фінансування – 2,5 млн. дол. США на період 15.03.2015 – 15.10.2015.
- **«Підтримка України в управлінні надзвичайними ситуаціями» (ФРН)**, фінансування - 13 млн. євро на період 01.03.2015 – 28.02.2018.
- **«Відновлення соціальних послуг та налагодження миру у Донецькій та Луганській областях» (ПРООН)**, фінансування – 5,1 млн. дол. США на період 13.11.2014-31.12.2015.
- **«Економічне і соціальне відновлення Донбасу» (ПРООН)**, фінансування – 5 млн. дол. США на період 30.04.2015-29.02.2016.

---

²⁸ [постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2015 року № 696](#)

Тимчасове застосування положень розділу IV. «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію розпочнеться з 1 січня 2016 року.

Протягом 2014-2015 років Уряд здійснював підготовку до створення умов для функціонування поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС (ПВЗВТ), а також вживав заходів, спрямованих на виконання зобов'язань, передбачених відповідним розділом з метою як найоптимальнішої реалізації можливостей ПВЗВТ.

Доступ товарів на ринки

➤ **Українські митниці готові забезпечувати видачу сертифікатів за формою EUR.1** на товари українського походження, що мають експортуватися до країн Європейського Союзу в рамках Угоди.

З початку впровадження торговельної частини Угоди митниці ДФС здійснюватимуть видачу сертифікатів з перевезення товару EUR.1, що дозволить товарам українського походження після їх ввезення на територію ЄС користуватися умовами преференційної торгівлі відповідно до положень Угоди.

Порядок видачі сертифікатів форми EUR.1²⁹ аналогічний тому, що діє в європейських країнах і передбачає максимальне спрощення видачі сертифікатів на безоплатній основі у найкоротший термін з одночасним посиленням відповідальності експортера за достовірність інформації, яка необхідна для визначення українського походження товару.

Сертифікат заповнюється та видається митними органами України на кожну партію товарів у разі, якщо його потрібно пред'явити як доказ, що товари відповідають вимогам правил визначення преференційного походження, встановлених в Угоді, при застосуванні преференційних ставок ввізного мита. Сертифікат видається посадовою особою митниці під час здійснення експорту товару або після експорту товару у випадках, встановлених Угодою.

➤ **Порядок надання та анулювання статусу уповноваженого (схваленого) експортера**³⁰ передбачає, що український експортер, який часто перевозить товари за Угодою незалежно від фактурної вартості партії товарів, самостійно складає декларації інвойс, що таким чином прискорює процедуру експорту товару.

Декларація інвойс дозволяє товарам, походженням з України, отримувати статус товарів преференційного походження та після ввезення їх на територію ЄС користуватися умовами преференційної торгівлі відповідно до положень Угоди.

Уповноваженим експортером є підприємство-експортер, юридична особа, зареєстрована в Україні, за винятком митного брокера, яка здійснює постійні відправлення товарів на умовах угод та має право самостійно оформлювати декларацію незалежно від вартості товару. Порядком також передбачено критерії, яким повинен відповідати уповноважений (схвалений) експортер.

²⁹ Порядок схвалено наказом Мінфіну від 18 листопада 2014 року № 1142

³⁰ Порядок схвалено наказом Мінфіну від 7 жовтня 2014 року № 1013

Статус уповноваженого (схваленого) експортера надається митницею протягом тридцяти календарних днів з дня отримання заяви та документів, що визначені в Порядку.

Експортеру присвоюється персональний номер для спрощеного проходження митного контролю українськими товарами преференційного походження.

З метою врегулювання питання реалізації спеціальних заходів захисту особливо чутливих товарів, які застосовуватимуться відповідно до Угоди, розроблено відповідні механізми:

- Для застосування та адміністрування тарифних квот для імпорту до України окремих видів сільськогосподарської продукції походженням з держав - членів ЄС затверджено **Порядок контролю за використанням тарифної квоти**³¹ *(набирає чинності з моменту тимчасового застосування розділу IV Угоди)*.

Відповідно до Додатку I-A Угоди Україна впроваджує тарифні квоти для імпорту в Україну цукру, свинини та м'яса птиці з держав-членів ЄС. Згідно Порядку розподіл квот буде здійснюватися за допомогою програмно-інформаційного комплексу, що входить до складу Єдиної автоматизованої інформаційної системи органів доходів і зборів без людського втручання, на основі подання імпортерами митної декларації. Інформація щодо загальних обсягів та залишку невикористаної тарифної квоти буде щоденно оновлюватися на офіційному веб-порталі у мережі Інтернет.

Проводиться робота щодо розробки програмного забезпечення та створення відповідної веб-сторінки на офіційному порталі митних органів, де буде розміщено інформацію щодо невикористаних залишків обсягів тарифних квот.

Таким чином, у цьому питанні увага зосереджена на належній організації ДФС видачі зазначених сертифікатів для безперебійного експорту після початку тимчасового застосування ПВЗВТ.

- Для реалізації положень Угоди в частині **захисту від імпорту до України одягу, що був у користуванні**, походженням з держав — членів ЄС, та який класифікується за кодом УКТЗЕД 6309 00 00, ДФС розроблено відповідний механізм (технічне завдання) застосування спеціальних захисних заходів у формі застосування вхідної ціни. Зазначений механізм буде впроваджений в централізовану інформаційну систему ДФС та діятиме з моменту тимчасового застосування розділу IV Угоди.

Це дозволить запровадити в Україні механізм щорічного зниження ввізного мита на одяг, що був у користуванні, впродовж 5 років з моменту набрання чинності Угоди, застосовуючи систему вхідних цін.

Базою для розрахунку вхідних цін будуть середні ціни за попередні два роки готового нового одягу, перелік якого визначений у Додатку 1-B Угоди. Вхідна ціна визначатиметься як 30% від середньої за попередній рік митної вартості зазначеного готового нового одягу. У разі якщо вартість імпортованого одягу, що був у використанні, буде нижчою, ніж вхідна ціна - буде справлятися базова ставка увізного мита, чинна на дату набрання чинності Угодою. Цей механізм також буде реалізовуватися на електронній основі без людського втручання, а інформація щодо вхідної ціни на одяг, що був у використанні, буде публікуватися на офіційному веб-сайті ДФС.

³¹ Порядок схвалено наказом Мініфіну від 11 грудня 2014 року № 1203

- ДФС розроблено механізм (технічне завдання) застосування **спеціальних захисних заходів, передбачених Угодою щодо окремих видів товарів, які обкладаються експортним митом.**

Механізм буде впроваджений в централізовані інформаційні системи ДФС України та діятиме з моменту тимчасового застосування розділу IV Угоди. Це дозволить Україні протягом 15 років з дати набрання чинності Угодою застосовувати спеціальні заходи у формі додаткового збору до вивізного (експортного) мита (якщо сумарний обсяг експорту з України до ЄС по кожному визначеному коду УКТЗЕД перевищує граничний обсяг) із поступовим зниженням розміру додаткового збору до «0» щодо *шкіряної сировини, насіння соняшнику, брухту легованих чорних металів, брухту кольорових металів та напівфабрикатів з їх використанням, сталі нержавіючої, міді на умовах згідно з Графіком, визначеним у Додатку I-D до Угоди.* Крім того, цим технічним завданням передбачено поступове анулювання ставок вивізного (експортного) мита, що буде також впроваджено в централізовані інформаційні системи ДФС та діятиме з моменту тимчасового застосування розділу IV Угоди. Це дозволить поступово скасувати ставки вивізного (експортного) мита щодо *живої худоби та шкіряної сировини, насіння деяких видів олійних культур, брухту легованих чорних металів, брухту кольорових металів та напівфабрикатів з їх використанням, відходів та брухту чорних металів протягом 10 років відповідно до Графіку, включеного до Додатку I-C Угоди.*

- В Україні скасовано спеціальні заходи щодо імпорту до України легкових автомобілів, незалежно від країни походження та експорту. Спеціальні заходи були запроваджені у 2013 році терміном на три роки.

Відповідне рішення, яке ухвалила Міжвідомча комісія із міжнародної торгівлі 10 вересня 2015 року, набрало чинності 30 вересня 2015 року.

➤ Найближчим часом Уряд розгляне **проект Закону України «Про визнання таким, що втратив чинність Закону України «Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року».**

Прийняття законопроекту, яким передбачено **відміну з 1 січня 2016 року тимчасово запровадженого додаткового імпортного збору,** є критерієм виконання рекомендацій МВФ та ЄС.

➤ Тривають консультації щодо підготовки **Меморандуму про взаєморозуміння стосовно обміну інформацією для потреб функціонування ExportHelpDesk.**

Започаткування роботи цього електронного інформаційного ресурсу ЄС в Україні має стати одним із ефективних інструментів допомоги українським експортерам в реалізації переваг зони вільної торгівлі Україна -ЄС.

Основними завданнями реформи системи технічного регулювання в Україні є приведення національного законодавства у відповідність із законодавством ЄС та забезпечення реалізації його положень, здійснення необхідних адміністративних та інституційних реформ відповідно до чинних і таких, що передбачаються до підписання Угод з ЄС і його органами, запровадження ефективної та прозорої адміністративної системи у сфері технічного регулювання.

З метою приведення національного законодавства у сфері технічного регулювання відповідно до вимог законодавства ЄС здійснено наступні заходи.

Технічне регулювання

➤ **Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (№ 124-VIII)** встановлено:

- єдині правові та організаційні засади розроблення, прийняття та застосування технічних регламентів і процедур оцінки відповідності,
- здійснення оцінки відповідності відповідно до європейських вимог та положень Угоди про технічні бар'єри в торгівлі СОТ,
- відміну централізованої реєстрації сертифікатів відповідності в державній системі сертифікації.

Закон відкриває перед українським виробником можливість проходження в Україні випробувань та отримання сертифікатів, які будуть визнаватися ЄС. Це дозволить зменшити витрати бізнесу на отримання відповідної документації, проходження процедур сертифікації та оцінки відповідності.

Закон набуває чинності 10 лютого 2016 року.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту **«Додаткові заходи до Програми підтримки секторальної політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом» (ЄС)**, фінансування – 6,6 млн. євро на період 18.05.2011–17.10.2015.

➤ З метою створення умов для переходу від обов'язкової сертифікації до оцінки відповідності вимогам технічних регламентів з Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, вилучено продукцію, на яку розповсюджується їх дія, а також виключаються продукти з низьким ступенем ризику та окремі види послуг.

Крім цього, Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» створює законодавче підґрунтя для адаптації вертикального (секторального) законодавства, визначеного частиною другою Додатку III до Угоди.

Відповідно до зобов'язань в рамках Угоди Україна має поступово впровадити у національне законодавство акти законодавства ЄС у 27 секторах промислової продукції згідно із додатком III до розділу IV Угоди про асоціацію шляхом прийняття відповідних технічних регламентів.

Із 27 актів європейського секторального законодавства, визначених Додатком III до Угоди, в Україні прийнято 24 технічних регламенти, з яких 17 технічних регламентів вже є обов'язковими до застосування. Залишилося розробити ще 3 у відповідних секторах (щодо вибухових речовин цивільного призначення; пакування та відходів пакування; високошвидкісних залізниць).

З метою максимального наближення прийнятих технічних регламентів до відповідних європейських директив здійснюється перегляд технічних регламентів. Наразі 8 технічних регламентів максимально приведені у відповідність з актами законодавства ЄС.

Загалом в Україні прийнято 45 технічних регламентів, 43 з них розроблені на основі актів законодавства ЄС, у тому числі директив Нового та Глобального підходу. 34 технічних регламенти вже є обов'язковими до застосування.

Станом на 1 листопада 2015 року перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, скорочено більш ніж на 70 % (порівняно з 2009 роком).

Призначено 23 органи з оцінки відповідності продукції вимогам технічних регламентів.

➤ Затверджена **Стратегія розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року та план заходів щодо реалізації Стратегії** (розпорядження Кабінету Міністрів від 19 серпня 2015 року № 844).

Серед основних напрямів реалізації Стратегії:

- адаптація законодавства України у сфері технічного регулювання до законодавства ЄС;
- прийняття з метою застосування відповідних технічних регламентів європейських стандартів як національних стандартів України з одночасним скасуванням дії стандартів ГОСТ;
- усунення дублювання функцій у сфері державного нагляду (контролю) за відповідністю продукції встановленим вимогам;
- забезпечення повної відповідності системи технічного регулювання України вимогам ЄС;
- забезпечення визнання виданих Національним агентством з акредитації атестатів про акредитацію на європейському та міжнародному рівні;
- забезпечення інтеграції систем обміну інформацією у сфері державного ринкового нагляду з відповідними системами ЄС;
- зміцнення інституціонального потенціалу органів державної влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності та розроблення технічних регламентів;
- здійснення заходів з підготовки до підписання Угоди про оцінку відповідності з ЄС для окремих видів продукції з метою визнання результатів робіт з оцінки відповідності, проведених в Україні, на європейському та міжнародному рівні та просування на світовому ринку української продукції.

Реалізація Стратегії дасть можливість забезпечити:

- захист вітчизняного ринку від небезпечної та неякісної продукції;
- підвищення рівня конкурентоспроможності української продукції та сприяння інноваційному розвитку;
- високий рівень безпечності продукції та посилення захисту інтересів споживачів у результаті здійснення ефективного державного ринкового нагляду;
- доступ на ринок ЄС для українських виробників на тих самих умовах, що і для виробників держав—членів ЄС;
- усунення надмірних та дублюючих вимог до продукції.

➤ Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «Інституційне співробітництво між Департаментом співробітництва з СОТ та з питань торговельного захисту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України і Національною радою торгівлі Швеції» (Швеція), фінансування – понад 9,5 млн. шведських крон на період 01.01.2015 – 31.12.2015.

Стандартизація

➤ Починаючи з 3 січня 2015 року діє нова редакція Закону України «Про стандартизацію».

Закон передбачає приведення національної системи стандартизації у відповідність з європейською моделлю.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона:

- залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «Додаткові заходи до Програми підтримки секторальної політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом» (ЄС), фінансування – понад 6,6 млн. євро на період 18.05.2011–17.10.2015;
- враховує висновки, надані європейськими експертами в рамках проекту Twinning «Зміцнення стандартизації, ринкового нагляду, вимірювань та законодавчої метрології, оцінки відповідності та споживчої політики в Україні».

➤ Згідно з європейською практикою **функції національного органу стандартизації покладено на інституцію, яка не є органом державної влади** – державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості». Це сприятиме незалежності національного органу стандартизації у прийнятті та скасуванні національних стандартів з огляду на те, що відповідно до Угоди про технічні бар'єри в торгівлі СОТ стандарти визначаються як добровільні.

Триває конкурсний відбір на посаду керівника національного органу стандартизації. Серед основних вимог до претендента, зокрема, вища технічна освіта, досвід роботи у сфері стандартизації не менш як п'ять років, загальний стаж роботи на керівних посадах не менш як три роки, сильні лідерські якості та стратегічне бачення.

З метою забезпечення участі в управлінні національним органом стандартизації України всіх заінтересованих сторін створено керівну раду, яка є дорадчо-наглядовим органом, що забезпечить участь у управлінні національним органом стандартизації всіх заінтересованих сторін (державних органів, наукових установ, громадських об'єднань суб'єктів господарювання, інших громадських об'єднань та професійних спілок) (наказ Мінекономрозвитку від 2 лютого 2015 року № 76). Затверджено склад керівної ради національного органу стандартизації (наказ Мінекономрозвитку від 13 травня 2015 року № 459).

Затверджено Положення про комісію з апеляцій, яка є постійним консультативно-дорадчим органом Мінекономрозвитку та Порядок розгляду нею апеляцій (наказ Мінекономрозвитку від 2 лютого 2015 року № 103). Комісія з апеляцій розглядає апеляції, подані будь-якою фізичною або юридичною особою, яка має безпосередній або опосередкований інтерес щодо діяльності у сфері стандартизації та/або застосування її результатів, або технічним комітетом стандартизації щодо рішень, дій чи бездіяльності національного органу стандартизації.

Затверджено склад комісії з апеляцій (наказ Мінекономрозвитку від 1 квітня 2015 року № 324).

➤ До повноважень національного органу стандартизації передані:

- організація та координація діяльності у сфері стандартизації, затвердження програми робіт із стандартизації,
- прийняття та скасування національних стандартів (у тому числі у сфері будівництва),
- утворення, припинення діяльності технічних комітетів стандартизації,
- представлення інтересів України в міжнародних та регіональних організаціях стандартизації та співробітництво з національними органами стандартизації інших держав.

➤ Запроваджено **два рівня стандартизації** залежно від суб'єкта стандартизації, який приймає стандарти: (1) національні стандарти, прийняті національним органом стандартизації та (2) стандарти і технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями.

➤ **Скасовується галузева стандартизація**, у зв'язку з чим протягом п'ятнадцяти років центральні органи виконавчої влади мають право у відповідних сферах діяльності та в межах своїх повноважень перевіряти, переглядати свої галузеві стандарти з метою переведення їх на національний рівень або на рівень підприємств чи скасування.

Також відповідно до Закону України «Про стандартизацію»:

- не допускається погодження проектів національних стандартів з державними органами;
- скасовано державну реєстрацію технічних умов та не допускається встановлення будь-яких правил, пов'язаних із розробленням стандартів та технічних умов підприємств;
- скасовано обов'язковість застосування національних стандартів.

У 2015 році національним органом стандартизації (ДП «УкрНДНЦ») прийнято 1817 національних стандартів, з яких 878 гармонізованих з міжнародними та європейськими.

Станом на 1 листопада 2015 року фонд національних стандартів становить 29834 тис. документів, з них 9617 національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими.

Метрологія

- З метою реалізації Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність»³² :
  - **визначено чотири наукові метрологічні центри**, що створюють, удосконалюють, зберігають і застосовують національні еталони (постанова Кабінету Міністрів України від 27 травня 2015 року № 330);
  - затверджено **перелік категорій законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки**, що підлягають періодичній повірці (постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 року № 374);
  - затверджено **Порядок та критерії надання еталонам статусу національних еталонів** (постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 398). Визначено процедуру надання первинним і вторинним еталонам (у тому числі державним еталонам і еталонам, що є власністю підприємств та організацій) статусу національних еталонів.

Зазначені урядові акти набирають чинності 1 січня 2016 року разом із Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

➤ Розроблено проект **Технічного регламенту неавтоматичних зважувальних приладів**, проект постанови Кабінету Міністрів про його затвердження буде розглянуто найближчим часом.

Акредитація

➤ **Скасовано обов'язкову сертифікацію на 16 категорій товарів** (паливо, труби, трубопровідна арматура та малогабаритні трактори, товари легкої промисловості).

➤ **Національне агентство з акредитації України (НААУ) визнано на міжнародному та європейському рівнях.**

На сьогодні НААУ стало підписантом низки угод для сфер дії таких міжнародних стандартів:

- ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій»;
- ISO/IEC 17020 «Оцінювання відповідності. Вимоги щодо діяльності різних типів органів, що здійснюють інспектування»;
- ISO/IEC 17024 – акредитація органів з сертифікації персоналу відповідно до стандарту;
- ISO/IEC 17021 – акредитація органів з сертифікації систем менеджменту відповідно до стандарту.
- ISO/IEC 17021 – акредитація органів з сертифікації систем менеджменту відповідно до стандарту.

---

³² нова редакція Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» № 1314-VII набирає чинності 1 січня 2016 року

Наближення законодавства

➤ З метою імплементації законів України № 1648-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ідентифікації та реєстрації тварин» та № 1602-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів» завершується підготовка низки нормативно-правових актів³³.

Разом з тим, прийнято наказ Мінагрополітики України від 11 вересня 2015 року № 354 "Про затвердження форми протоколу про порушення законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів" (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2015 року за № 1154/27599).

➤ прийнято **Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною»** (№ 287-VIII).

Законом визначено:

- основні принципи, пріоритети та ключові завдання формування збалансованої державної політики у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження,
- основні вимоги для зменшення ризиків для здоров'я людей і тварин, які становлять побічні продукти тваринного походження, на різних етапах - від утворення та збору до використання, утилізації або видалення таких продуктів.

Прийняттям Закону національне законодавство в сфері поводження з відходами тваринного походження гармонізовано до європейських вимог, зокрема положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради ЄС № 1069/2009, який встановлює санітарно-ветеринарні норми щодо тваринних субпродуктів (продуктів тваринного походження) та продуктів їх переробки, не призначених для споживання людиною, та Регламенту Європейської Комісії № 142/2011 від 25 лютого 2011 року, що імплементує Регламент (ЄС) № 1069/2009 та Директиву Ради 97/78/ЄС щодо певних зразків та предметів, які звільнені від ветеринарного огляду на кордоні згідно із зазначеною Директивою.

- На розгляді у Верховній Раді України знаходяться проекти Законів України:
- Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин (реєстр. № 0906);
  - Про корми (реєстр. № 2845-1).

³³ Зокрема розроблено 18 проектів постанов Уряду та наказів Мінагрополітики. З метою усунення юридичних неточностей та з урахуванням пропозицій, наданих зацікавленими центральними органами виконавчої влади, підготовлено проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо безпечності харчових продуктів".

➤ За підтримки експертів проекту ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні» розроблено **проект Всеохоплюючої стратегії імплементації законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів.**

Метою Стратегії є визначення графіку систематичного правового наближення законодавства України у сфері санітарних та фітосанітарних заходів до законодавства ЄС.

Не пізніше ніж протягом трьох місяців після набрання чинності Угодою (тимчасового застосування розділу IV Угоди) Україна повинна надати Стратегію Підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами.

➤ Підготовлено нову редакцію **Порядку маркування харчових продуктів та кормів, які містять генетично модифіковані організми або вироблені з їх використанням** (на заміну Порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів від 13 травня 2009 року № 468). Пропонується:

- визначити поняття «генетично модифікований харчовий продукт», «генетично модифікований організм для використання в харчовому продукті», «генетично модифікований корм», «генетично модифікований організм для використання в кормі»;
- у разі наявності у харчовому продукті або кормі ГМО, якщо їх частка у харчовому продукті перевищує 0,9 відсотка в будь-якому інгредієнті харчового продукту або корму, що містить, складається або вироблений з генетично модифікованих організмів, маркування харчового продукту або корму повинно включати слова «з ГМО»;
- у переліку складників харчового продукту або корму на маркуванні після назви кожного з тих, що містять генетично модифіковані організми чи вироблені з їх використанням, у дужках виконується напис «Цей продукт містить генетично модифіковані організми» або «Цей продукт містить генетично модифіковані [назва організму (організмів)]»;
- оператор ринку за бажанням може включити до маркування позначку «без ГМО».

Триває обговорення Порядку з галузевими аграрними асоціаціями, Американською торговельною палатою в Україні та Європейською Бізнес Асоціацією.

Посилення адміністративної спроможності

➤ **Завершується утворення компетентного органу у сфері здійснення санітарних та фітосанітарних заходів:**

- 31 липня 2015 року зареєстровано Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів;
- призначено Голову Державної служби, затверджено Положення про Державну службу та визначено її граничну чисельність.

Після затвердження структури, штатного розпису, кошторису Державної служби та заповнення 30 відсотків вакансій буде видано акт Кабінету Міністрів про можливість забезпечення здійснення Службою повноважень та виконання функцій органів виконавчої влади, що припиняються внаслідок реорганізації.

Діяльність Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів³⁴ спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства.

Регіоналізація/зонування та компартаменталізація

➤ У залежності від розвитку епізоотичної ситуації або фітосанітарного стану **застосовується принцип зонування** під час визнання стану здоров'я тварин відповідно до вимог Санітарного кодексу наземних тварин Міжнародного епізоотичного бюро.

Зокрема, застосування зонування до імпорту продукції тваринного походження на даний час регламентується Ветеринарними вимогами щодо імпорту в Україну об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду (наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Мінагрополітики від 14 червня 2004 року № 71).

З метою гармонізації національного законодавства до міжнародних вимог і стандартів спільно із проектом технічної допомоги ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні» триває підготовка змін до **Ветеринарних вимог щодо імпорту в Україну об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду**.

➤ Триває робота над проектом **Ветеринарно-санітарних вимог до утримання свиней, яким, зокрема, передбачається компартаменталізація свинарських господарств**.

➤ 12 серпня 2015 року підписана **Угода між Міністерством аграрної політики та продовольства України та Міністерством сільського господарства і розвитку села Республіки Польща щодо виконання програми боротьби зі сказом на території України в 2015 році**.

Реалізація цієї Угоди сприятиме обмеженню поширення вірусу сказу на території України та захисту території Республіки Польща та Угорщини (тим самим території Європейського Союзу) від його проникнення, а також сприятиме створенню на території України буферної зони щодо сказу в областях, що межують з Республікою Польща.

Розпочато заходи щодо проведення в 2015 році двох компаній з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин на території областей України, що межують з Республікою Польща, на площі 24 600 кв. км.

---

³⁴ [Постанова Кабінету Міністрів від 18 листопада 2015 р. № 942](#), див. також Розділ III Схеми спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України, затвердженої [постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади”](#).

Реформування митної сфери здійснюється на базі нової редакції Митного кодексу України, який розроблено з урахуванням положень Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур, Конвенції про тимчасове ввезення, Митного кодексу ЄС.

➤ Триває робота щодо **досягнення європейських часових стандартів оформлення митних декларацій**. Так, середній час оформлення митних декларацій в митному режимі імпорту становить 2 год. 25 хв., в режимі експорту – 52 хвилини.

Спостерігається позитивна динаміка у питанні переходу підприємств від паперової форми декларування до електронної – процентне співвідношення кількості оформлених електронних митних декларацій до загальної кількості оформлених декларацій склало 87%.

➤ Триває розроблення **змін до Митного кодексу України**, якими передбачено:

- уніфікацію вимог до Уповноваженого економічного оператора з такими ж вимогами в законодавстві ЄС;

- впровадження спрощень, аналогічних європейським (митне оформлення за місцезнаходженням, процедура спрощеного декларування, зниження гарантійної суми при застосуванні фінансової гарантії тощо).

Підготовлені зміни презентовані на засіданні Мережі ЄС щодо Уповноваженого економічного оператора (30 вересня -1 жовтня 2015 року).

➤ Створено Наглядову раду та Робочу групу з питань **приєднання України до спільної транзитної процедури ЄС/ЄАВТ**.

Розроблено План дій щодо приєднання України до спільної транзитної процедури ЄС/ЄАВТ.

В ДФС протягом 2015 року працює експерт ЄК з транзитних питань для надання консультативної підтримки робочій групі з питань приєднання України до спільної транзитної процедури.

➤ 4 листопада 2015 року Верховною Радою України **ратифіковано Протокол про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі**, метою якого є виконання Україною внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності Угоди про спрощення процедур торгівлі³⁵.

Цілями ратифікації Протоколу та застосування Угоди є скорочення часу та зменшення вартості митного контролю, підвищення прозорості та ефективності операцій державних органів, поліпшення розвитку малого та середнього бізнесу тощо.

³⁵ Станом на 21 жовтня 2015 року Угоду ратифікували 50 членів СОТ (зі 161), серед яких - США, Швейцарія, Японія, Корея, Китай, Тайвань, Гонконг, Сінгапур, Малайзія, Таїланд, Австралія, Нова Зеландія, а також Європейський Союз та 28 держав-членів ЄС включно. Угода набуде чинності після її ратифікації двома третинами членів СОТ.

Положення Угоди про спрощення процедур торгівлі спрямовані на спрощення митних процедур шляхом, зокрема, зменшення пов'язаних із ними фінансових витрат і скорочення часу здійснення таких процедур, сприяння ширшому застосуванню системи «єдиного вікна», процедури прискореної відправки товарів, підвищення публічності державних органів та зниження рівня корупції.

Відповідно до даних ОЕСР, імплементація положень Угоди Україною може дозволити знизити торговельні витрати, пов'язані із здійсненням зовнішньоторговельної діяльності, на більш ніж 15 відсотків.

➤ Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України **щодо захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України**».

Законопроект найближчим часом, після завершення правової експертизи та експертизи на відповідність acquis ЄС, буде розглянуто Урядом.

➤ На виконання статті 353 та Додатку XXVIII³⁶ до Глави 4 «Оподаткування» Угоди про асоціацію Урядом внесено на розгляд Верховної Ради проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України товарів фізичними особами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі (реєстр. № 3470).

Законопроектом передбачається внести відповідні зміни до статей 191 та 196 Податкового кодексу щодо встановлення вартісної межі щодо ввезення громадянами товарів без оподаткування ПДВ у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі на рівні 430 євро через пункти пропуску, відкриті для повітряного і морського сполучення, та на рівні 300 євро – через інші пункти пропуску. Зазначений законопроект пов'язаний з проектом Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України» (реєстр. № 3444).

➤ На виконання статей 84, 353, Додатку XV³⁷ «Наближення митного законодавства» та Додатку XXVIII до Глави 4 «Оподаткування» до Угоди про асоціацію Урядом внесено на розгляд Верховної Ради проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України (щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС) (реєстр. № 3444).

Законопроектом передбачено встановлення вартісної межі щодо ввезення громадянами товарів без оподаткування митними платежами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі на рівні 430 євро замість 1000 євро через пункти пропуску, відкриті для повітряного і морського сполучення, та на рівні 300 євро замість 500 євро – через інші пункти пропуску.

➤ **Поточні питання співробітництва** у митній сфері обговорені Україною та ЄС 15 жовтня 2015 року на засіданні Підкомітету «Митне та транскордонне співробітництво» Угоди про партнерство та співробітництво.

---

³⁶ Передбачає імплементацію частини третьої (щодо кількісних обмежень) Директиви Ради № 2007/74/ЄС про звільнення від податку на додану вартість і акцизів на товари, що ввозяться особами, які подорожують з третіх країн.

³⁷ Передбачає імплементацію розділів I і II Регламенту Ради (ЄС) № 1186/2009, що встановлює систему Співтовариства для звільнення від сплати мит, та розділ 3 Директиви Ради № 2007/74/ЄС про звільнення від податку на додану вартість і акцизів на товари, що ввозяться особами, які подорожують з третіх країн.

У сфері заснування підприємницької діяльності

Державна політика у сферах заснування підприємницької діяльності, торгівлі послугами та електронної торгівлі направлена на подальше наближення законодавства у цих сферах до законодавства, стандартів та практик ЄС, зокрема щодо спрощення створення та функціонування компаній, філій та представництв, захисту прав інвесторів, використання електронних засобів платежів тощо (дивись також пріоритет 7 Порядку денного асоціації «Україна-ЄС»).

Розроблена та опрацьовується зі Стороною ЄС Комплексна дорожня карта у сфері фінансових послуг³⁸.

У сфері торгівлі послугами

➤ З метою **запровадження міжнародних стандартів у сфері нагляду**, зокрема з питань здійснення нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків, Національним банком України вжито таких заходів:

- **схвалено Методику комплексного оцінювання системно важливих платіжних систем** (постанова Правління Національного банку від 24 вересня 2015 року № 635), положення якої враховують міжнародні стандарти, визначені Комітетом з платіжних та розрахункових систем Банку міжнародних розрахунків та Технічним комітетом Міжнародної організації комісій по цінним паперам.

Методологія визначає відповідність системно важливих платіжних систем ключовим принципам, встановленим міжнародними стандартами оверсайта, зокрема, щодо:

- управління платіжною організацією;
  - управління ризиками (кредитним, комерційним депозитарним, інвестиційним, операційним та ризиком ліквідності);
  - остаточності розрахунків у платіжній системі;
  - вимог щодо доступу, участі та структури участі у платіжній системі;
  - ефективності та результативності діяльності платіжної системи;
  - оприлюднення та надання інформації платіжною організацією;
- **уточнено вимоги до документів учасників ринку платіжних послуг**, зокрема в частині здійснення фінансового моніторингу, дотримання яких має підвищити прозорість розрахунків та унеможливити проведення незаконних операцій (постанова Правління Національного банку від 24 липня 2015 року № 480), які враховують вимоги Регламенту (ЄС) № 1781/2006 Європейського Парламенту та Ради від 15 листопада 2006 року про інформацію про платника у разі переказу коштів;
- **посилено вимоги з метою запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансуванню тероризму шляхом внесення відповідних змін до Положення про електронні гроші** (постанова Правління Національного банку від 24 липня 2015 року № 481).

³⁸ див. також главу «фінансові послуги» Розділу «Економічне та галузеве співробітництво» цього звіту.

➤ Завершується розроблення Міністерством фінансів **Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом**, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Проектом акта пропонується визначити, що оцінювання ризику здійснюється за географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, типом клієнта, видом товарів та послуг.

Оцінка ризику здійснюватиметься щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги та/або з якими встановлюються ділові відносини.

У сфері електронної торгівлі

➤ З вересня 2015 року Верховною Радою України прийнято **Закон України «Про електронну комерцію»** (№ 675-VIII), який спрямований на наближення законодавства України до стандартів ЄС в сфері інноваційних технологій та електронної торгівлі. Зокрема, Закон:

- визначає правовий статус покупця і продавця товарів, робіт, послуг в електронній комерції;

- встановлює обов'язок для продавця, який поширив інформацію про товар, роботу, послугу розкривати і забезпечити прямий, простий, стабільний доступ до інформації про повне його найменування і місцезнаходження, відомості про ліцензію, у разі її обов'язковості, інформацію про включення у вартість товару, роботи, послуги і податків, вартість доставки;

- прирівнює електронний правочин за правовими наслідками до договору, укладеного в письмовій формі;

- встановлює обов'язок для всіх учасників відносин у сфері електронної комерції захищати персональні дані, що стали їм відомими з електронних документів (повідомлень) під час здійснення електронних угод, у порядку, передбаченому законом України «Про захист персональних даних».

Разом з тим, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронну комерцію» експертами ЄС висловлено зауваження стосовно неналежного закріплення в законодавстві України відповідальності постачальників посередницьких послуг у сфері інтелектуальної власності.

Водночас належне врегулювання в законодавстві України вказаних питань та гарантування ефективної реалізації цього Закону відповідно до зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, має забезпечити прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» (реєстр. № 3353).

➤ Розроблено **проект Закону України «Про електронні довірчі послуги»** (реєстр. № 2544а), спрямований на удосконалення законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних довірчих послуг, розбудову єдиної системи електронних довірчих послуг, взаємне визнання українських та іноземних сертифікатів відкритих ключів та електронних підписів і печаток.

Поточні платежі та рух капіталу

Для виконання положень Угоди проводиться підготовка до лібералізації законодавства України у сфері руху капіталів. Цьому сприяє проект технічної допомоги ЄС “Технічна допомога фінансовому сектору. Пріоритетні напрямки”, один із компонентів якого реалізується у Національному банку України - компонент “Зміцнення спроможності у запровадженні заходів зі створення необхідних передумов для майбутнього поступового введення вільного руху капіталу”.

Інтелектуальна власність

➤ У липні 2015 року Державною службою інтелектуальної власності України було представлено низку законопроектів, спрямованих на адаптацію відповідних Директив і Регламентів ЄС та положень Глави 9 Угоди про асоціацію:

- проект Закону України **«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання питань авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет»**.

Законопроект:

- усуває колізію між нормами Цивільного кодексу України та Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо належності майнових прав на службові комп’ютерні програми;
- закріплює «свободу панорами» (виняток з авторського права, який забезпечує можливість вільного фотографування творів архітектури та скульптур у публічних місцях);
- запроваджує інноваційну для українського законодавства концепцію публічного ліцензійного договору з метою легалізації поширених у цифровому середовищі електронних договорів, таких як ліцензії кінцевого користувача на користування примірниками комп’ютерних програм, ліцензії на «вільне програмне забезпечення» (наприклад, Linux, Open Office) та інший «вільний контент» (наприклад, статті у Вікіпедії);
- скасовує термін «відеограма», що завжди викликав критику з боку міжнародних експертів; запроваджує термін «виробник першого запису фільму».

Проект Закону подано на розгляд Верховної Ради України (реєстр. № 3353).

- проект Закону України **«Про колективне управління майновими правами суб’єктів авторського права і суміжних прав»**.

Законопроект розроблено з метою врегулювання на законодавчому рівні питання діяльності організацій колективного управління та забезпечення прозорості діяльності організацій колективного управління.

Проект враховує основні положення Директиви 2014/26/ЄС про колективне управління авторськими та суміжними правами та мультитериторіальне ліцензування прав на музичні твори з метою он-лайн використання на внутрішньому ринку.

- проект Закону України «**Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань інтелектуальної (промислової) власності**».

Законопроектом пропонується в закони України, що регулюють відносини в сфері промислової власності, внести норми щодо:

- подання електронних заявок та здійснення електронного діловодства за ними;
- ведення електронного офіційного бюлетеня;
- публікація відомостей по заявкам для подання заперечень щодо надання правової охорони об'єктам промислової власності (корисним моделям, торговельним маркам, промисловим зразкам, географічним зазначенням);
- оскарження рішень особами, що подали заперечення до Апеляційної палати;
- публікація рішень Апеляційної палати;
- відновлення прав заявників.

- проект Закону України «**Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності)**».

Метою прийняття проекту Закону є узгодження положень законодавства України з законодавством ЄС, а саме імплементація положень Директиви 2004/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про захист прав інтелектуальної власності та відповідних положень Угоди. Зміни, що вносяться до законодавства України, зокрема, стосуються:

- порядку відшкодування шкоди за порушення прав інтелектуальної власності,
- кола осіб, які мають право звернутися до суду за захистом цих прав,
- витребування доказів і забезпечення права на інформацію у справах про порушення цих прав,
- альтернативних заходів, яких може вжити суд у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

➤ 21 серпня 2015 року Державна служба інтелектуальної власності на своєму офіційному веб-сайті (<http://sips.gov.ua>) відкрила **on-line доступ до інформації про заявки на торговельні марки**, яка актуалізується щоденно.

Це дозволяє правовласникам вчасно відслідковувати подані заявки, які можуть порушувати їхні права інтелектуальної власності, та не допускати реєстрації недобросовісних торговельних марок шляхом подання заперечень.

Доступ до Інтерактивної бази даних «Заявки на знаки для товарів і послуг, прийняті до розгляду» можна отримати у розділі «Інформаційні ресурси» - «Електронні інформаційні ресурси» - «Бази даних, інформаційно-довідкові системи» - «Знаки для товарів і послуг».

➤ 6 жовтня 2015 року **прийняті поправки до Угоди між Державною службою інтелектуальної власності України та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ).**

Це дозволить Службі та Укрпатенту найближчим часом розпочати здійснення функції Міжнародного пошукового органу та Органу міжнародної попередньої експертизи.

Конкуренція

➤ Прийнято проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення прозорості діяльності Антимонопольного комітету України» (реєстр. № 2102)³⁹.

Законопроектом, зокрема, пропонується встановити **обов'язок Антимонопольного комітету публікувати рішення, прийняті за результатами розгляду заяв та справ про узгоджені дії чи концентрацію.**

➤ Разом з цим, з метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності, **Антимонопольний комітет вже запровадив публікацію рішень, прийнятих на його засіданнях.** Оприлюдненню підлягають усі рішення Комітету, зокрема, щодо результатів розгляду заяв та справ про узгоджені дії чи концентрацію.

[Рішення оприлюднюються на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету.](#)

➤ Розроблено зміни до законодавства про захист економічної конкуренції щодо **визначення органами Антимонопольного комітету розміру штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.**

Зокрема, визначення розміру штрафу за порушення конкурентного законодавства здійснюється у два етапи: на першому визначається базовий розмір штрафу для кожного відповідача, на другому - цей розмір коригується з урахуванням обтяжуючих та пом'якшуючих обставин. Під час визначення розрахункового базового розміру штрафу беруться до уваги:

- розмір доходу продавця від реалізації продукції, пов'язаного з порушенням, або розмір витрат покупця при придбанні товарів, прямо чи непрямо пов'язаних із порушенням;
- тяжкість порушення;
- необхідність забезпечення стримуючого ефекту;
- розмір витрат, які були/могли бути понесені покупцем на придбання продукції (товарів, робіт, послуг) у разі, якщо б такого порушення не було і відповідні товари реалізувалися б за умов значної конкуренції.

³⁹ Закон [прийнято](#) Верховною Радою 12 листопада 2015 року.

У виняткових випадках, у зв'язку з необхідністю забезпечити належний стримуючий ефект, штрафи можуть бути визначені в більшому розмірі за вчинення порушень, що призвели до особливо негативних наслідків для конкуренції.

Також у виняткових випадках, зокрема, за наявності форс-мажорних, інших особливих обставин природного, економічного, суспільного характеру, штрафи можуть бути визначені у меншому (зокрема, символічному) розмірі.

Відповідний проект Закону України внесено на розгляд Верховної Ради України⁴⁰ ([реєстр. № 2431](#)).

➤ З метою комплексного врегулювання питань підвищення ефективності існуючої в Україні системи контролю за економічними концентраціями на розгляді парламенту перебуває законопроект "Про внесення змін до Закону України "Про захист економічної конкуренції" (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями) (реєстр. № 2168а)⁴¹.

Законопроект спрямований на дерегуляцію господарської діяльності, а саме підвищення вартісних показників, у разі досягнення яких необхідно отримати дозвіл Антимонопольного комітету на концентрацію суб'єктів господарювання, проведення оцінки впливу такої концентрації на конкуренцію в Україні, а також на реалізацію положень статей 1 та 5 (1) – (2) Регламенту Ради (ЄС) №139/2004 від 20 січня 2004 року про контроль за концентрацією суб'єктів господарювання.

Законопроект розроблений з урахуванням Рекомендацій ОЕСР⁴², Рекомендацій Міжнародної Мережі з питань конкуренції⁴³ (далі – "МКК"), а також рекомендацій в Огляді ЮНКТАД⁴⁴, щодо побудови ефективної, дієвої та швидкої системи контролю за економічними концентраціями. Так, законопроект спрямований на втілення принципів ефективною системи контролю за економічними концентраціями, зокрема:

- запровадження процедур, спрямованих на забезпечення прискореного розгляду та отримання дозволу на ті злиття, що не викликають занепокоєння щодо їх впливу на конкуренцію;
- встановлення чітких критеріїв для визначення того, чи потребує злиття звернення із відповідною заявою для отримання дозволу на його здійснення;
- забезпечення розгляду злиттів та прийняття рішень протягом розумного та прогнозованого строку⁴⁵.

⁴⁰ [Прийнято в першому читанні](#) 12 листопада 2015 року.

⁴¹ [Прийнято в першому читанні](#) 12 листопада 2015 року.

⁴² <http://www.oecd.org/competition/mergers/40537528.pdf>

⁴³ <http://www.internationalcompetitionnetwork.org/uploads/library/doc326.pdf>

⁴⁴ Добровільний огляд конкурентного права та політики в Україні. ЮНКТАД, 2013. (UNCTAD, Voluntary Peer Review of Competition Law and Policy in Ukraine). Доступно за посиланням: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditclp2013d3_overview_en.pdf

⁴⁵ ОЕСР, Рекомендації Ради щодо Розгляду Злиттів від 23 березня 2005 року, пункт I.A.1.3. (OECD, Recommendation of the Council on Merger Review 23 March 2005 - C(2005)34):

"Розгляд злиттів має здійснюватися, рішення мають виноситися в рамках розумного та оцінюваного проміжку часу". Доступно за посиланням: <http://www.oecd.org/competition/mergers/40537528.pdf>

➤ З метою роз'яснення принципів визначення штрафних санкцій, що накладаються за порушення законодавства про конкуренцію, розроблено [Рекомендаційні роз'яснення](#) щодо застосування положень частин другої та п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та частин першої та другої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (від 15 вересня 2015 року № 16-рр).

У цьому методичному документі відповідно до європейського досвіду:

- сформульовано принципи правової визначеності, пропорційності, недискримінаційності та забезпечення стримуючого ефекту штрафних санкцій;
- визначено підходи, які рекомендується застосовувати органам Антимонопольного комітету при визначенні розміру штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Рекомендаційні роз'яснення розміщено на офіційному сайті Антимонопольного комітету відповідно до зобов'язань за Угодою про асоціацію щодо обов'язковості публікації рішень органів Комітету.

Державна допомога

➤ Прийнято Закон України «Про внесення зміни до Бюджетного кодексу України щодо рішень Уповноваженого органу з питань державної допомоги» (№416-VIII).

Законом закріплено гарантії запобігання виділенню бюджетних коштів на державну допомогу суб'єктам господарювання, яка може призвести до спотворення конкуренції.

З метою забезпечення реалізації Закону України «Про державну допомогу суб'єктів господарювання»⁴⁶:

- внесено зміни до Плану заходів щодо проведення інституційної реформи у сфері моніторингу та контролю державної допомоги суб'єктам господарювання з метою його деталізації та включення до нього заходів, спрямованих на кадрове, організаційне та інституційне забезпечення процесу створення системи моніторингу та контролю державної допомоги (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. № 936).
- розроблено та 6 жовтня 2015 р. схвалено на засіданні Антимонопольного комітету проект Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції. Проект направлено на погодження заінтересованим центральним органам виконавчої влади.

⁴⁶ Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 1 липня 2014 року № 1555-VII

Прозорість

Угода про асоціацію містить положення стосовно опублікування інформації про закони, підзаконні акти, судові рішення, процедури та адміністративні правила, які можуть вплинути на будь-які питання, що охоплюються Угодою. До них не належать судові рішення, що застосовується до окремої особи.

Законодавство України створює належні передумови для забезпечення оперативного публікування, забезпечення доступу через офіційні інтернет-ресурси всіх зацікавлених осіб до текстів нормативно-правових актів, які приймаються відповідними органами державної влади.

Україною **запроваджено механізм опублікування наказів Генерального прокурора України**. Накази Генерального прокурора України, що є нормативно-правовими актами, після включення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів публікуються державною мовою в офіційних друкованих виданнях та на офіційному веб-сайті Генеральної прокуратури України.

Торівля та сталий розвиток

Українською Стороною розпочато роботу, спрямовану на утворення дорадчої групи з питань сталого розвитку та української частини Групи експертів у сфері торівлі та сталого розвитку.

Мінекономрозвитку опрацьовуються пропозиції щодо персонального складу вказаної дорадчої групи від органів державної влади та громадських та неурядових організацій.

Вирішення спорів

З метою формування списку представників України, що буде схвалений Комітетом з питань торівлі, як арбітрів для формування арбітражних груп відповідно до статті 307 Угоди завершується опрацювання порядку призначення та формування переліку представників України до складу арбітражних груп у рамках процедури розгляду спорів.

Співробітництво у сфері енергетики

Інтеграція енергетичних ринків та зміцнення енергетичної безпеки

➤ Відновлено **реверсні поставки природного газу з Європи**, зокрема, з Польщі, Словаччини, Угорщини.

➤ В рамках реалізації положень статті 340 Угоди **затверджено склад уповноважених осіб від Української Сторони у рамках запровадження «Механізму раннього попередження між Україною та ЄС».**

➤ 10 лютого 2015 року Україна та Світовий банк підписали **кредитну угоду на надання Україні 378,4 млн. дол. США кредиту на фінансування проекту з розвитку вітчизняних магістральних електромереж.** Кредит включає 330 млн. дол. США безпосередньо від Світового банку, а також 48,4 млн. дол. США від Фонду чистих технологій.

Залучення цієї позики буде спрямоване на реалізацію «Другого проекту з передачі електроенергії» з метою підвищення надійності системи передачі електроенергії та підтримку запровадження оптового ринку електроенергії в Україні.

➤ 24 березня 2015 року Україна та Європейський банк реконструкції та розвитку підписали **кредитну угоду, яка передбачає виділення 65 млн. євро для державного підприємства НЕК «Укренерго».**

➤ У березні 2015 року Секретаріатом Енергетичного Співтовариства (ЕнС) розпочато з Українською та Молдовською Сторонами обговорення щодо започаткування проекту, метою якого буде заснування транскордонного ринку електричної енергії на добу вперед.

➤ 15 липня 2015 року **ратифіковано Фінансову угоду (Газопровід «Уренгой-Помари-Ужгород» (Проект «Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу «Уренгой-Помари-Ужгород»)** між Україною та Європейським інвестиційним банком (Закон України № 603-VIII).

ЄІБ виділяє в рамках зазначеного проекту 150 млн. євро, ще 150 млн. євро складає позика від ЄБРР. Підписання цієї Фінансової угоди надає можливість розпочати реалізацію проекту з метою забезпечення безперебійного та надійного транспортування газу в країни Європи через територію України.

➤ Розпочато консультації щодо **оновлення Меморандуму між Україною та ЄС про порозуміння щодо співробітництва у сфері енергетики** з метою забезпечення його відповідності сучасним викликам та завданням в енергетичній сфері.

На засіданні кластера 3 Підкомітету «Економіка та інше галузеве співробітництво» (*питання енергетики, транспорту, захисту навколишнього природного середовища та змін клімату*) (28-29 вересня 2015 р.) сторони висловили сподівання, що процес підготовки змін до Меморандуму завершиться у 2015 році.

Енергоефективність

➤ **Внесено зміни до законодавства, спрямовані на забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії ([Закон України № 514-VIII](#)).** Зокрема:

- введено «зелений» тариф для електроенергії, виробленої вітроустановками приватних домогосподарств, а також для електроенергії, виробленої з геотермальної енергії;
- «зелений» тариф для приватних сонячних/вітрових установок розповсюджується на установки потужністю до 30 кВт та підлягає перегляду з урахуванням курсових коливань;
- «зелений» тариф для об'єктів електроенергетики, що виробляють електроенергію з біомаси та біогазу, збільшено на 10%, з енергії сонця - зменшено на 45%;
- термін «біомаса» приведено у відповідність до вимог Директиви Європейського Парламенту та Ради 2009/28/ЕС, що дає змогу отримати «зелений» тариф на виробництво електроенергії не тільки з відходів, а й з продуктів сільського та лісового господарства;
- скасовано вимогу щодо місцевої складової та введено надбавку в розмірі 5% та 10% за використання обладнання українського виробництва від 30% до 50 % відповідно. Надбавка встановлюється до 2030 року, але не поширюється на об'єкти електроенергетики, введені в експлуатацію після 2025 року;
- введено єдину формулу розрахунку «зеленого» тарифу для всіх видів енергії: з формули розрахунку «зеленого» тарифу для електричної енергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання та мікро-, міні- та малими ГЕС, виключений коефіцієнт пікового навантаження.

➤ З метою спрощення умов провадження підприємницької діяльності у сфері виробництва біологічних видів палива розроблено зміни до Закону України «Про альтернативні види палива».

Законопроект передбачає:

- виключення із Закону України «Про альтернативні види палива» положень щодо ведення державного реєстру виробників рідких біологічних видів палива та біогазів органом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України;
- скасування вимоги щодо внесення до цього реєстру суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність у сфері виробництва, зберігання та введення в обіг рідких біологічних видів палива та біогазів.

Відповідний проект Закону України подано на розгляд Верховної Ради України ([реєстр. № 3330](#)).

- **Затверджено Технічний регламент енергетичного маркування побутових посудомийних машин⁴⁷.**

Енергетичне маркування побутових посудомийних машин дасть можливість споживачам даного обладнання мати повну та достовірну інформацію щодо класу його енергетичної ефективності.

Технічним регламентом імплементовано в національне законодавство положення Делегованого Регламенту Комісії ЄС № 1059/2010/ЄС від 28 вересня 2010 року, що доповнює Директиву 2010/30/ЄС Європейського Парламенту і Ради стосовно енергетичного маркування побутових посудомийних машин.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- **«Муніципальна енергетична реформа в Україні» (США)**, фінансування – близько 13,5 млн. дол. США на період 27.09.2013– 29.09.2017.
- **«Енергоефективність у громадах» (ФРН)**, фінансування – 4 млн. євро на період 01.09.2013 – 31.08.2016.

Ядерна безпека

➤ В рамках реформування сектору ядерної енергетики **розроблено проект Закону України «Про особливості корпоратизації державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом».**

Законопроектом передбачено створення в процесі корпоратизації ДП «НАЕК «Енергоатом» публічного акціонерного товариства, 100 відсотків акцій якого належать державі.

➤ Триває робота над **проектом Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу України на 2016–2020 роки.**

Програма спрямована на організацію виробництва ядерного палива та його компонентів на базі національних ресурсів природного урану та цирконію для стабільного забезпечення АЕС України ядерним паливом, зменшення імпортозалежності та диверсифікації постачальників палива.

Управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль та зовнішній аудит

➤ Закон України **«Про відкритість використання публічних коштів» (№ 183-VIII)** визначає умови та порядок забезпечення доступу та інформаційної відкритості щодо використання публічних коштів розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

⁴⁷ [Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2015 року № 514](#). Набере чинності 7 лютого 2016 року.

Законом передбачено оприлюднення щокварталу у вільному безоплатному доступі інформації про заплановане та фактичне використання публічних коштів на спеціально створеному єдиному веб-порталі.

➤ З метою реалізації вищезазначеного Закону Урядом:

- **державне підприємство** “Головний проектно-виробничий і сервісний центр комп’ютерних технологій”, що належить до сфери управління Міністерства фінансів, **уповноважено адмініструвати єдиний веб-портал використання публічних коштів**⁴⁸;
- затверджено **Порядок оприлюднення на єдиному веб-порталі інформації про платіжні трансакції на єдиному казначейському рахунку**⁴⁹;
- затверджено **Порядок адміністрування єдиного веб-порталу** використання публічних коштів⁵⁰.

➤ З метою підвищення прозорості та передбачуваності фіскальної політики, зокрема шляхом зменшення випадків внесення змін до державного бюджету, Міністерством фінансів за підтримки експертів Групи підтримки України Європейської Комісії [розроблено проект Закону України «Про внесення змін до статті 52 Бюджетного кодексу України» \(щодо бюджетних правил про внесення змін до бюджету\)](#).

Законопроектом передбачено чіткі правила внесення змін до державного бюджету протягом бюджетного року, зокрема:

- визначається виключний перелік випадків, за яких можуть бути внесені зміни до Закону про Державний бюджет України;
- визначаються випадки, за яких виключне право подавати до Верховної Ради України зміни до Закону про Державний бюджет України має Кабінет Міністрів;
- обов’язкова наявність урядового висновку, підготовленого Мінфіном, щодо доцільності та/або можливості прийняття закону, ініційованого іншими суб’єктами законодавчої ініціативи. Наявність урядового висновку є необхідною умовою внесення відповідного законопроекту на розгляд Комітету Верховної Ради з питань бюджету.

➤ В рамках Меморандуму про взаєморозуміння між Держфінінспекцією України та Міністерством фінансів Королівства Нідерландів з підтримки розвитку системи державного внутрішнього фінансового контролю:

- підготовлено Методичний посібник із внутрішнього фінансового аудиту,
- розпочато підготовку Методичних вказівок з внутрішнього аудиту для державного сектору України та Методологічних вказівок по організації та проведенню ІТ-аудитів.

⁴⁸ [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2015 року № 911.](#)

⁴⁹ [Постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2015 року № 676.](#)

⁵⁰ [Постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2015 року № 694](#)

➤ Розроблено зміни до Митного та Податкового кодексів України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України товарів фізичними особами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі⁵¹.

➤ З урахуванням прийнятих змін до Податкового кодексу України проводиться робота щодо спрощення форм податкової звітності.

Проект нової форми податкової декларації з податку на прибуток підприємств передбачає:

- уніфікацію форм податкової звітності з податку на прибуток підприємств (замість п'яти окремих декларацій – одну);
- значне скорочення кількості додатків до декларації (з 14 до 9);
- просту та логічну структуру декларації, що дасть змогу платнику визначати свої податкові зобов'язання з мінімальними витратами часу.

Проект спрощеної форми податкової декларації з ПДВ передбачає:

- скорочення кількості розділів декларації (з чотирьох до трьох);
- скорочення кількості рядків декларації майже на 70 відсотків (з 96 планується залишити близько 30);
- зменшення обсягу інформації, що підлягає відображенню у податковій декларації та додатках до неї, а також у податковій накладній (з форми податкової накладної запропоновано виключити її реквізити, які втратили актуальність у зв'язку із запровадженням системи електронного адміністрування ПДВ).

Запровадження спрощених форм податкової звітності дасть змогу зменшити витрати часу платників на її складання та мінімізувати помилки.

➤ З метою дистанційного обслуговування платників запроваджено **Електронну картку платника податків**, яка призначена для забезпечення процесів роботи з персональним Електронним кабінетом платника податків, терміналами самообслуговування платників податків та взаємодії з іншими інформаційними системами ДФС.

[Електронний сервіс «Електронний кабінет платника податків»](#) є одним з основних інструментів надання на безоплатній основі електронних послуг платникам податків у режимі реального часу, функції якого дозволять:

- формувати та подавати електронну податкову звітність;
- подавати заяву щодо отримання довідки про відсутність заборгованості та отримувати її в електронному вигляді.

Це економить час та унеможливорює втручання людського фактору у взаємодію між платником податків та державним фіскальним органом.

⁵¹ Дививсь також пункт «Митні питання та сприяння торгівлі» Розділу «V. Торгівля та питання, пов'язані з торгівлею» цього звіту.

Банківська сфера

➤ 10 липня 2015 року набрали чинності Закони України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку України» (№ 541-VIII) та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку України» (№ 542-VIII), положення яких направлені на **посилення незалежності Національного банку України**.

У рамках імплементації зазначених Законів сформовано новий склад Правління Національного банку України, зокрема Правління трансформовано у колегіальний орган та його склад зменшено до шести осіб.

Здійснюється реформування системи прийняття рішень Правлінням Національного банку України. Зокрема, частина повноважень Правління делегується новоутвореним комітетам, це має сприяти підвищенню якості та ефективності роботи Правління.

Зокрема Правлінням Національного банку України вже створено та діють:

- Комітет з управління змінами;
- Комітет з монетарної політики;
- Комітет з фінансової стабільності;
- Кредитний комітет;
- Комітет з управління активами та пасивами;
- Комітет з конкурсних торгів;
- Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем.

Планується створення Бюджетного комітету та Комітету з управління операційними ризиками та безперервністю діяльності.

З 1 листопада 2015 року система прийняття рішень на рівні комітетів в Національному банку функціонує за новою моделлю.

Діяльність компаній, корпоративне управління

➤ З метою імплементації в українське законодавство положень Директиви Європейського Парламенту та Ради ЄС 2013/34/ЄС від 26 червня 2013 р. про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств розроблено та внесено на розгляд Верховної Ради України зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (реєстр. № 2486а).

Враховуючи, що положення Директиви 2013/34/ЄС в окремих випадках відмінні від правил міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), підприємства, які складають фінансову звітність за МСФЗ, керуватимуться положеннями МСФЗ.

Решта підприємств після прийняття змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» застосовуватимуть національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, приведені у відповідність із Директивою 2013/34/ЄС.

Законопроектом, зокрема, передбачається:

- встановити для цілей бухгалтерського обліку критерії віднесення підприємств до мікропідприємств, малих, середніх та великих підприємств відповідно до положень Директиви 2013/34/ЄС;
- встановити, що підприємства, які здійснюють видобуток корисних копалин загальнодержавного значення, складають фінансову звітність за МСФЗ;
- поширити дію Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» на операції з виконання бюджетів та складання фінансової звітності про виконання бюджетів з урахуванням бюджетного законодавства;
- скоротити перелік обов'язкових реквізитів для первинних документів;
- уточнити період складання проміжної фінансової звітності;
- удосконалити порядок подання та оприлюднення фінансової звітності.

➤ **Триває розроблення проекту Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».**

Проект акта спрямований на імплементацію Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 17 травня 2006 року про обов'язковий аудит річної звітності, Директиви 2014/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року, що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС, а також Регламенту Європейського Парламенту та Ради 537/2014 від 16 квітня 2014 року щодо конкретних вимог стосовно обов'язкового аудиту суб'єктів господарювання, що викликають суспільний інтерес.

Законопроектом передбачається:

- запровадити систему суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та забезпечити незалежність системи суспільного нагляду від практикуючих аудиторів;
- створити систему контролю якості аудиторських послуг з відповідною системою санкцій;
- запровадити безпосереднє застосування міжнародних стандартів аудиту;
- запровадити формування єдиного реєстру аудиторів та аудиторських фірм;
- визначити категорії підприємств, що становлять суспільний інтерес, які підлягають обов'язковому аудиту.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «**Технічна допомога у пріоритетних сферах фінансового сектора України**» (ЄС), фінансування – 3,36 млн. євро на період 27.03.2015-27.03.2018.

➤ Урядом схвалено⁵² проект **Закону України «Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють державну статистичну діяльність»**.

Законопроект спрямований на посилення координуючої ролі Держстату в національній статистичній системі та передбачає, крім іншого, визначення кола виробників статистичної інформації та постачальників адміністративних даних, а також утворення Національної ради з питань статистики.

Створення Національної Ради з питань статистики закладе правові основи щодо закріплення координуючої ролі Держстату у формуванні цілісної національної системи офіційної статистики та забезпечення її відповідності фундаментальним принципам офіційної статистики ООН, Кодексу норм європейської статистики, а також Компендіуму статистичних вимог.

➤ **Затверджено Концепцію забезпечення статистичної конфіденційності** (наказ Держстату від 28 липня 2015 року № 180). Документ базується, серед іншого, на Принципах офіційної статистики, схвалених Статистичною Комісією ООН у 1994 році, та принципах Кодексу норм європейської практики, затвердженого Комітетом статистичних програм 28 вересня 2011 року.

Метою Концепції є створення в органах державної статистики організаційно-правових засад для забезпечення статистичної конфіденційності відповідно до міжнародних норм, стандартів, регламентів та рекомендацій, а також надання більш детальної статистичної інформації з урахуванням статистичної конфіденційності. Це має підвищити якість статистичної інформації та позитивно вплинути на довіру користувачів та респондентів до діяльності органів державної статистики.

➤ Затверджено **Методологічні положення з організації проведення структурного обстеження страхових компаній** (наказ Держстату від 29 вересня 2015 року № 225).

Документом в українську статистичну практику запроваджено методологію складання по страхових компаніях показників структурної статистики, передбачених вимогами законодавства ЄС (зокрема Регламентом (ЄС) № 295/2008 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2008 року стосовно структурної статистики в частині зазначених суб'єктів).

➤ В рамках запровадження проведення структурних спостережень у галузі сільського господарства затверджено **форми державних статистичних спостережень з питань сільського господарства та рибного господарства** з використанням Номенклатури продукції сільського господарства та Номенклатури продукції рибальства та аквакультури (наказ Держстату від 25 вересня 2015 року № 219).

➤ Підготовлено **Роз'яснення Держстату, ДФС та Національного банку щодо можливих розбіжностей у даних із зовнішньої торгівлі товарами та послугами**, які оприлюднюються зазначеними суб'єктами.

⁵² Внесено на розгляд Верховної Ради, [реєстр. № 3512](#).

У Роз'ясненнях зазначено, що:

- дані зовнішньої торгівлі товарами, які оприлюднює ДФС, підготовлені на основі даних митних декларацій, поданих декларантами до митних органів при переміщенні товарів через митний кордон України;
- зазначені дані Держстат доповнює даними державної статистичної звітності (щодо товарів, придбаних у портах, та товарів, які не проходять митного декларування) та коригує за обсягами нафти сирової та газу природного;
- існування розбіжностей між даними Держстату та Національного банку у даних із зовнішньої торгівлі товарами та послугами пов'язано з:

різною методологічною основою у складанні Держстатом зовнішньоторговельного балансу та Національним банком платіжного балансу (у частині охоплення та класифікації). Разом з цим, методологічні підходи, які використовуються Держстатом та Національним банком, відповідають відповідним міжнародним стандартам;

використанням різних джерел інформації.

[Роз'яснення](#) розміщені на офіційному веб-сайті Держстату.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту Твіннінг "**Сприяння процесам удосконалення Державної служби статистики України з метою покращення її потенціалу та продукції**" (ЄС), фінансування – 1,5 млн. євро на період 18.11.2013–17.02.2016.

Співробітництво у сфері транспорту

Транспортна політика

➤ З метою наближення законодавства України до права ЄС в сфері транспортної політики та інфраструктури ведеться робота щодо **розроблення проекту Закону України «Про мультимодальні перевезення»**.

Передбачається, що законопроект визначить правові та організаційні засади мультимодальних, інтермодальних, змішаних, контрейлерних перевезень вантажів ланцюгами поставок, а також основні права, обов'язки і відповідальність суб'єктів господарювання всіх видів транспорту, що беруть участь в цих перевезеннях із врахуванням положень Директиви Ради 92/106/ЄЕС від 7 грудня 1992 року про встановлення спільних правил для окремих типів комбінованого транспортування товарів між державами - членами ЄС.

Україна прагне розвивати мультимодальні перевезення, узгоджуючи свою політику та пріоритетні напрямки із європейськими, та пропонує приділяти більше уваги цьому питанню під час засідань транспортної панелі Східного партнерства.

➤ Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках програми ТРАСЕКА «Безпека автомобільного транспорту II» (ЄС), фінансування – близько 1,9 млн. євро на період 15.01.2014 – 14.01.2016.

Морський транспорт

➤ З метою спрощення умов ведення бізнесу в морських портах України:

- забезпечено доступ портового оператора до причалу, що перебуває у господарському віданні адміністрації морських портів України, крім причалу, що використовується портовим оператором на підставі договору оренди, концесії, спільної діяльності, укладеного відповідно до законодавства⁵³;

- спрощено процедуру оформлення суден в морських портах⁵⁴;

- спрощено процедуру отримання документації, необхідної для проведення робіт на землях водного фонду⁵⁵;

- започатковано низку нововведень, що підвищують привабливість та прозорість функціонування морських портів, зокрема внесено зміни до Порядку справляння та розмірів ставок портових зборів та Порядку обліку та використання коштів від портових зборів⁵⁶.

➤ Розроблено Зміни до Порядку оформлення приходу суден у морський порт, надання дозволу на вихід суден у море та оформлення виходу суден із морського порту⁵⁷.

Зазначені зміни передбачають:

- зменшення кількості необґрунтованих затримок суден під час оформлення приходу суден у морський порт, надання дозволу на вихід судна з морського порту;
- уникнення подвійних перевірок суден, що здійснюють транзитний прохід через акваторії морських портів України у напрямку внутрішніх річкових водних шляхів України та які отримали дозвіл на вихід у море з морського порту України.

➤ Здійснюються заходи⁵⁸ щодо ратифікації Україною Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві.

⁵³ [Постанова Кабінету Міністрів від 7 липня 2015 року № 483.](#)

⁵⁴ Постанови Кабінету Міністрів України від 7 липня 2015 року №№ [491](#), [492](#)

⁵⁵ [Постанова Кабінету Міністрів України від 30 липня 2015 року № 574.](#)

⁵⁶ Наказ Мінінфраструктури від 24 липня 2015 року № 281.

⁵⁷ Наказ Мінінфраструктури від 25 вересня 2015 року № 387.

⁵⁸ На даний час розроблено проекти:

- Закону України «Про ратифікацію Україною Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві»;
- Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із приєднанням до Конвенції Міжнародної організації праці про працю в морському судноплавстві»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення процесу приєднання України до Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві та імплементації її положень до національного законодавства України».

Приєднання до Конвенції дозволить:

- усунути перешкоди у працевлаштуванні українських моряків;
- створити для українських моряків гідні умови праці, відпочинку та заробітної плати;
- безперешкодно здійснювати рейси під прапором України до усіх країн світу;
- не стягувати з моряків плату за працевлаштування;
- підвищити стандарти рівня зарплати та соціального забезпечення моряків на суднах під прапором України;
- стимулювати розвиток суднобудування.

Пакет актів, пов'язаних з ратифікацією Конвенції, пройшов громадське обговорення. Триває внутрішньодержавна процедура їх узгодження органами виконавчої влади.

➤ Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту ЄС ТРАСЕКА «Морський захист та безпека II», фінансування – близько 3 млн. євро на період 16.01.2013 – 15.01.2016.

Залізничний транспорт

➤ На виконання зобов'язань України відповідно до статей 367 та 368 Угоди про асоціацію розроблено **проект нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт»**. Законопроект розроблено за підтримки проекту Твіннінг «Надання інституційної підтримки Міністерству інфраструктури України з питань підвищення ефективності роботи та конкурентоспроможності залізничного транспорту в Україні».

Прийняття цього Закону та підзаконних актів, розроблених на його виконання, дозволять:

- утворити нову модель державного управління залізничним транспортом;
- утворити суб'єкт «оператор інфраструктури», що є відповідальним за її експлуатацію, модернізацію та розвиток;
- забезпечити державне регулювання тарифів на залізничну інфраструктуру як монопольну складову ринку;
- запровадити вільне тарифоутворення в нерегульованій державою сфері;
- забезпечити передачу функцій з державного регулювання тарифів на залізничному транспорті незалежному регулятору – Національній комісії з регулювання у сфері транспорту;
- запровадити на підприємствах залізничного транспорту систему управління безпекою європейського зразка.

Проект Закону найближчим часом буде розглянутий Кабінетом Міністрів України.

➤ **Завершено** підготовчі заходи щодо **утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»**. 2 вересня 2015 року утворено ПАТ «Українська залізниця» (постанова Кабінету Міністрів № 200), проводиться робота щодо його реєстрації.

Утворення ПАТ «Українська залізниця» сприятиме виконанню зобов'язань України відповідно до статті 368 Угоди про асоціацію та дозволить забезпечити розмежування функцій державного та господарського управління галуззю, стане передумовою структурних перетворень з метою утворення вертикально-інтегрованої системи управління всередині ПАТ «Українська залізниця».

➤ Завершується розроблення **Технічного регламенту безпеки рухомого складу залізничного транспорту**. Регламент має визначити основні вимоги до рухомого складу залізничного транспорту та його складових частин під час проектування, виробництва, монтажу, налагодження, введення в експлуатацію, експлуатації, ремонту, що використовується на залізничних коліях загального та незагального користування з шириною колії 1520 мм зі швидкостями руху до 200 км/год. включно.

Регламент також передбачатиме імплементацію вимог Директиви Європейського Парламенту та Ради 2004/49/ЄС від 29 квітня 2004 року про безпеку залізниць у Співтоваристві (Директива про безпеку на залізницях) та Директиви Європейського Парламенту та Ради 2008/57/ЄС від 17 червня 2008 року про інтероперабельність залізничної системи в межах Співтовариства.

➤ Затверджено **Порядок перевірки цистерн для перевезення небезпечних вантажів**⁵⁹.

Документ розроблено відповідно до Директиви Європейського Парламенту та Ради 2008/68/ЄС від 24 вересня 2008 року про внутрішні перевезення небезпечних вантажів, а також міжнародних регламентів з перевезення небезпечних вантажів.

Порядок визначає процедуру проведення перевірки та маркування вагонів-цистерн, автоцистерн, знімних цистерн, контейнерів-цистерн, переносних цистерн, знімних кузовів-цистерн, що використовуються для перевезення рідких, порошкоподібних та гранульованих небезпечних вантажів автомобільним, залізничним, морським та річковим транспортом, а також надання повноважень суб'єктам господарювання на проведення перевірки цистерн.

Автомобільний транспорт

➤ Розроблено проект Закону України «Про приведення законодавства України у сфері автомобільного транспорту у відповідність з актами Європейського Союзу». Проект найближчим часом буде розглянуто Урядом.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту Твіннінг «Підтримка Міністерства інфраструктури України в посиленні стандартів безпеки комерційних автоперевезень» (ЄС), фінансування – понад 1,5 млн. євро на період 28.01.2015 –27.01.2017.

Законопроектом передбачається імплементувати норми чотирнадцяти актів законодавства ЄС, строк імплементації яких складає від 1 до 5 років. За цей час має бути розроблено, скасовано або внесено зміни у понад сорок національних нормативно-правових актів.

⁵⁹ Наказ Мінінфраструктури та МВС від 12 травня 2015 року № 166/550.

Норми законопроекту спрямовані на:

- запровадження рівних та прозорих правил допуску до ринку перевезень на підставі вимог доброї репутації, фінансового стану та професійної компетентності;
- створення системи періодичного підтвердження безпечності технічного стану транспортного засобу через процедури підтвердження придатності до експлуатації транспортних засобів, підвищення відповідальності за достовірність таких перевірок;
- обладнання транспортних засобів сучасними засобами об'єктивного контролю, системами активної, пасивної безпеки (обмежувачі швидкості, тахографи, ремені безпеки тощо);
- зменшення корупції через більш чітко прописані норми державного регулювання та розподіл сфери відповідальності між органами виконавчої влади;
- вдосконалення системи технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів, організація підприємств технічного сервісу;
- підвищення відповідальності перевізників і водіїв за нелегальні перевезення, запровадження оплатного вилучення за роботу без ліцензії та/або дозволу;
- реформування системи виробництва та технічного регулювання у сфері транспортних засобів та запчастин (відповідно до Міжнародної Женевської Угоди про прийняття єдиних технічних приписів для колісних транспортних засобів, предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, і про умови взаємного визнання офіційних затверджень, виданих на основі цих приписів 1958 року та консолідованої Директиви Європейського Парламенту та Ради 2007/46/ЄС від 5 вересня 2007 року про створення основи для затвердження механічних транспортних засобів та їхніх причепів, а також систем, компонентів та окремих технічних вузлів, призначених для таких транспортних засобів).

Спільний авіаційний простір

➤ 18 травня 2015 року Міністру інфраструктури України А. Пивоварському надано повноваження на підписання Угоди між Україною та ЄС і його державами-членами про **Спільний авіаційний простір** (розпорядження Президента України № 516).

Для забезпечення підписання Угоди проведено низку зустрічей з високопосадовцями структур ЄС, урядовцями та дипломатами Великобританії та Іспанії, під час яких Українська Сторона заявляла про готовність підписати Угоду за будь-яких варіантів компромісу між Великобританією та Іспанією стосовно територіального застосування Угоди в частині Гібралтару.

Європейською Комісією висловлено запевнення у прийнятті всіх можливих заходів з метою досягнення компромісу двома зацікавленими країнами та підписання Угоди про Спільний авіаційний простір за першої сприятливої нагоди.

➤ Мінінфраструктури готує **план заходів з підготовки до запровадження Спільного авіаційного простору між Україною та ЄС**, який передбачає, зокрема, заходи щодо адаптації законодавства України до законодавства ЄС у сфері авіаційного транспорту.

Поштовий зв'язок

➤ З метою імплементації Директиви Європейського Парламенту та Ради 97/67/ЄС від 15 грудня 1997 року про спільні правила розвитку внутрішнього ринку поштових послуг Співтовариства та покращення якості обслуговування розроблено **проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок».**

Законопроект готується для винесення на громадське обговорення.

Навколишнє середовище

➤ 1 серпня 2015 р. Верховною Радою України **ратифіковано Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті**⁶⁰.

Ратифікація Протоколу передбачає планування суспільного розвитку та господарської діяльності із врахуванням пріоритетності факторів впливу на довкілля, природокористування та забезпечення сталості екосистем у процесі прийняття стратегічних рішень (Протокол відтворює підхід, прийнятий на рівні ЄС та закріплений у Директиві 2001/42/ЄС).

➤ З метою імплементації Орхуської конвенції та конвенції ЕСПО, а також приведення національного законодавства у відповідність до вимог Директиви Ради ЄС 2011/92/ЄЕС від 13 грудня 2011 року про оцінку наслідків впливу деяких громадських і приватних проектів на навколишнє середовище **розроблено проект Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».**

Законопроект встановлює правові та організаційні основи оцінки впливу на довкілля, яка спрямована на попередження та запобігання екологічної шкоди, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень про здійснення господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Згідно запропонованої в законопроекті моделі оцінка впливу на довкілля включатиме:

- підготовку Звіту з оцінки впливу на довкілля;
- проведення громадського обговорення;
- аналіз уповноваженим органом інформації, представленої в звіті з оцінки впливу на довкілля, а також інформації, отриманої в ході громадського обговорення;
- надання уповноваженим органом вмотивованого рішення про оцінку впливу на довкілля, що базується на результатах такого аналізу, а також врахування цього рішення у дозвільному документі, який є підставою для початку реалізації планованої діяльності (остаточному рішенні).

Це дозволить оцінити екологічні наслідки планованої діяльності на ранньому етапі, тобто до початку здійснення даної діяльності.

⁶⁰ [Закон України № 562-VIII](#)

Крім того, законопроектом передбачено:

- процедуру своєчасного, адекватного та ефективного інформування громадськості про проведення оцінки впливу;
- забезпечення безкоштовного доступу громадськості до всієї інформації, що стосується планової діяльності;
- процедуру громадського обговорення;
- ведення доступного у мережі Інтернет Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Водночас **тотожний законопроект «Про оцінку впливу на довкілля»** зареєстрований групою народних депутатів у Верховній Раді України ([реєстр. № 2009а](#)). **Мінприроди та Урядовий офіс з питань Європейської інтеграції підтримують** зазначений законопроект, забезпечується його супровід у Верховній Раді.

➤ З метою імплементації Директиви Європейського Парламенту та Ради № 2001/42/ЄС від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів та програм та Директиви Європейського Парламенту та Ради № 2003/35/ЄС від 26 травня 2003 року про участь громадськості у розробці деяких планів та програм, пов'язаних з навколишнім природним середовищем, розроблено **проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»**.

Законопроект встановлює:

- процедуру оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, в тому числі здоров'я населення, та розроблення заходів із запобігання можливим негативним наслідкам;
- механізм проведення транскордонних консультацій;
- інформування про прийняте рішення та моніторингу впливу виконання документа державного планування на довкілля.

Проведено громадське обговорення законопроекту, наразі його направлено на погодження центральним органам виконавчої влади.

Разом з тим, групою народних депутатів у Верховній Раді України зареєстровано **тотожний законопроект «Про стратегічну екологічну оцінку»** ([реєстр. № 3259](#)). **Мінприроди та Урядовий офіс з питань Європейської інтеграції підтримують** зазначений законопроект, забезпечується його супровід у Верховній Раді.

➤ **Схвалено Очікуваний національно визначений внесок України до проекту нової глобальної кліматичної угоди** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 року № 980). Документ передбачає, що у 2030 році викиди парникових газів в Україні не перевищуватимуть 60 відсотків від рівня таких викидів у 1990 році.

Зазначений внесок буде переглянутий після відновлення територіальної цілісності й суверенітету держави, ухвалення стратегій соціально-економічного розвитку на період після 2020 року з урахуванням обсягів залучення інвестицій.

➤ З метою створення системи торгівлі викидами парникових газів в Україні (УСТВ) **розроблено Концепцію впровадження в Україні системи торгівлі дозвільними одиницями на викиди парникових газів** відповідно до Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 13 жовтня 2003 року про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів у рамках Співтовариства. Концепція відображає бачення стосовно:

- принципів та шляхів впровадження УСТВ,
- удосконалення нормативно-правової бази та інституціональної організації відповідної діяльності,
- порядку розподілу дозвільних одиниць на викиди парникових газів,
- очікуваних результатів та обсягу необхідних ресурсів.

Передбачається, що до початку функціонування УСТВ повинна бути здійснена правова транспозиція положень Директиви 2003/87/ЄС та реалізовані її положення у частині видачі спеціальних (екологічних) дозволів на викиди парникових газів.

Першим кроком у формуванні національного законодавства у цій сфері має бути прийняття окремого базового Закону України про регулювання викидів парникових газів зі стаціонарних джерел та систему торгівлі дозвільними одиницями на викиди парникових газів, що відповідає положенням Директиви 2003/87/ЄС.

Концепція схвалена рішенням Робочої групи при Мінприроди з питань впровадження системи торгівлі викидами парникових газів в Україні та розмішена на офіційному сайті Мінприроди.

Наразі Концепція доопрацьовується з урахуванням отриманих пропозицій паралельно з розробленням зазначеного базового Закону.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Стале управління природними ресурсами в межах річок Тиса-Тур» (ЄС), фінансування – понад 868 тис. євро на період 01.11.2012-31.12.2015;
- «Підготовка спільної Українсько-Угорської комплексної програми щодо зменшення рівнів паводків та оновлення заплав Верхньє-Тисайської ділянки Вишково-Вишарошнамень» (ЄС), фінансування – 1,5 млн. євро на період 28.08.2012-27.12.2015;
- «Попередження і захист від паводків в верхніх басейнах річок Сірет, Прут шляхом впровадження сучасної системи моніторингу з автоматичними станціями - EAST AVERT» (ЄС), фінансування – 9,2 млн. євро на період 29.11.2013-31.12.2015;
- «Зміна клімату та безпека в Східній Європі, Середній Азії та Південному Кавказі» (ЄС), період: 2013-2015 роки;
- «Відновлення магістрального водного шляху E-40 на ділянці Дніпро-Вісла від стратегії до планування» (ЄС), фінансування – 912,6 тис. євро на період 01.12.2013-31.11.2015;

- «Відновлення меліоративної мережі для сприяння економічного зростання сільських територій Волинської області» (ЄС), фінансування – близько 1,5 млн. євро на період 11.09.2014-11.09.2016;
- «Clima East: збереження та стале використання торфовищ» (ПРООН), фінансування – 1,8 млн. євро на період 09.07.2013-31.12.2016;
- «Консолідація мережі природоохоронних територій для збереження біорізноманіття та сталого розвитку регіону дельти Дунаю та нижнього Прута – PAN Nature» (ЄС), фінансування – близько 2,3 млн. євро на період 31.12.2013 - 31.10.2015.

Освіта

➤ В рамках реформування системи вищої освіти:

- **скасовано обов'язковість форми документа про вищу освіту** (наукові ступені), а передбачено лише перелік інформації, яка повинна міститися у документах⁶¹. Такий підхід відповідає європейській практиці.

Крім того, затверджено додаток до диплому європейського зразка (diploma supplement), що виготовляється за формою, встановленою Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою, Радою Європи і UNESCO/CEPES. Ціль даної форми – підвищити прозорість та справедливий підхід у визнанні академічних та професійних кваліфікацій. Додаток до диплому європейського зразка надає чіткий опис системи освіти англійською мовою.

- **утворено Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти**⁶².

Агентство є незалежним колегіальним органом, що формуватиме вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, аналізуватиме якість освітньої діяльності вищих навчальних закладів, формуватиме критерії оцінки якості освітньої діяльності. Утворення агентства є кроком до децентралізації та дерегуляції сфери вищої освіти відповідно до кращих європейських практик.

- **впроваджено європейські принципи формування державних стандартів освіти**⁶³.

Раніше стандарти передбачали перелік дисциплін, обсяг годин в їх межах, конкретні теми, які потрібно викладати. Прийняті зміни передбачають, що тепер стандарти будуть містити лише категорії кінцевих компетентностей, які мусить мати випускник, та рамкові речі (загальний термін навчання, кінцева атестація тощо), що сприятиме впровадженню європейського принципу академічної автономії навчальних закладів.

⁶¹ [Постанова Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 року № 193.](#)

⁶² [Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 244](#)

⁶³ [Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 229](#)

- скасовано норму щодо обов'язковості відпрацювання випускниками вищих навчальних закладів та відшкодування ними вартості навчання (крім осіб, що навчаються за спеціальностями медичного профілю)⁶⁴.

- затверджено нові порядки визнання здобутих у іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти та визнання в Україні документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав⁶⁵.

Визнання в Україні іноземних документів про освіту тепер здійснюється у повній відповідності з Конвенцією про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні та рекомендаціями цієї Конвенції.

Серед головних нововведень у процедурі визнання:

- надання повноважень на проведення процедури визнання вищим навчальним закладам України;
- застосування спрощеної процедури визнання для кількох категорій іноземних освітніх документів;
- застосування методу оцінки кваліфікацій та встановлення еквівалентності шляхом порівняння міжнародних та національних рамок кваліфікацій;
- допустимий обсяг відмінностей в академічних програмах, встановлений шляхом порівняльного аналізу змісту навчальних програм, визначає сам ВНЗ.

Нові порядки вступили в силу з 26 червня 2015 року.

- урегульовано процедуру забезпечення фінансової автономії навчальних закладів вищої та професійно-технічної освіти⁶⁶.

Навчальним закладам надано право витратити кошти на забезпечення навчального процесу чи оновлення матеріально-технічної бази без погодження з державним казначейством. Відтепер університети, отримавши державне фінансування чи грошові кошти за надання платних послуг, можуть самі вирішувати, на що їх спрямувати у першу чергу.

Крім того, з січня 2016 року українські навчальні заклади отримують право розміщувати грошові кошти, отримані за надання платних послуг, на депозитних рахунках державних банків. Це дасть змогу створювати спеціальні грошові фонди та витратити отримані відсотки на забезпечення освітньої діяльності. Така практика є важливою для фінансової автономії навчальних закладів.

- урегульовано процедуру відшкодування коштів державного бюджету при переведенні студента на навчання до іншого навчального закладу⁶⁷.

⁶⁴ [Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 216](#)

⁶⁵ Наказ МОН від 5 травня 2015 року № 504

⁶⁶ [Постанова Кабінету Міністрів від 26 серпня 2015 року № 657.](#)

⁶⁷ [Постанова Кабінету Міністрів від 26 серпня 2015 року № 658.](#)

Розрахунок коштів, що підлягають відшкодуванню, здійснюється за чітко визначеною в урядовій постанові формулою. Сума, що підлягає відшкодуванню, може бути реструктуризована на прохання студента, перший платіж повинен складати не менше половини суми відшкодування.

Крім того, студентам гарантується право перезарахувати за новим місцем навчання прослухані за попереднім місцем навчання дисципліни або кредити Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

- урегульовано процедуру реалізації права учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) в Україні чи за кордоном⁶⁸. Упорядковано процедуру реалізації права на участь у програмах академічної мобільності усіма учасниками освітнього процесу, зокрема:

- чітко визначено види та форми академічної мобільності;
- закріплено механізм перезарахування отриманих кредитів на основі ЄКТС шляхом порівняння змісту навчальних програм незалежно від назви курсів;
- встановлено соціальні гарантії учасникам програм академічної мобільності (виплата стипендії/зарплати, збереження місця навчання/роботи).

➤ На завершальній стадії перебуває робота над **Дорожньою картою освітніх реформ**. У вересні 2015 року документ було оприлюднено для громадського обговорення на офіційному веб-сайті МОН.

Дорожня карта освітніх реформ, у розробці якої брало експертне середовище, визначає конкретні деталізовані заходи і встановлює часові рамки проведення реформування системи освіти в Україні до 2025 року.

➤ Урядом схвалено проект нової редакції Закону «Про освіту»⁶⁹.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (Швеція), фінансування – 31,7 млн. шведських крон на період 08.09.2014–31.12.2017.

Співробітництво у сфері молодіжної політики

➤ Схвалено **Концепцію Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки**⁷⁰.

Концепцією, відповідно до положень Угоди про асоціацію щодо молодіжної політики, до пріоритетів Державної цільової соціальної програми «Молодь України» віднесено, зокрема:

- формування громадської позиції;

⁶⁸ [Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579](#).

⁶⁹ Внесено на розгляд Парламенту ([реєстр. № 3491](#))

⁷⁰ [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 року № 1018](#)

- здоровий та безпечний спосіб життя;
- розвиток неформальної освіти;
- зайнятість молоді.

Крім того, пріоритетом цієї Програми визначено партнерську підтримку молоді, що проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб.

Проект Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки розміщено на сайті Мінмолодьспорту для громадського обговорення.

- Угода про асоціацію передбачає співпрацю сторін у сфері неформальної освіти.

З метою запровадження відповідних законодавчих норм щодо неформальної освіти в українське законодавство у Верховній Раді України зареєстровано [проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України \(щодо визнання неформальної освіти\)» \(реєстр. № 2121\)](#).

Законопроект передбачає визнання неформальної та інформальної освіти (самоорганізованої освіти, самоосвіти) в якості різновидів освіти в Україні, визнання державою неформальної освіти, здобутої волонтерами у організаціях та установах, які залучають до своєї діяльності волонтерів, та закріплення права волонтерів на врахування факту здобуття ними названої освіти при влаштуванні на державну службу.

- В рамках програми «Молодь в дії» **Європейська Комісія виділила додаткові кошти на підтримку співпраці країн Східного Партнерства у 2016 році у формі ініціативи «Молодіжне Вікно Східного Партнерства».**

«Вікно» надасть можливість шести країнам-учасникам Східного Партнерства, зокрема Україні, залучати додаткове фінансування з метою підтримки молодіжних заходів та проектів та подавати заявки для реалізації таких проектів безпосередньо в країнах Східного Партнерства.

Співробітництво у сфері науки та технологій

- 15 липня 2015 року ратифіковано **Угоду** (у формі обміну нотами) між Україною та Європейським Союзом **про відновлення дії Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво** (Закон України № [602-VIII](#)).

[Угода створює](#) правове підґрунтя та визначає основні принципи, напрями та форми співробітництва Україна – ЄС у сфері наукових і технологічних досліджень. Для забезпечення координації та сприяння співробітництву в рамках угоди діє спільний комітет.

- 15 липня 2015 року ратифіковано **[Угоду між Україною і Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу Горизонт 2020](#)** - Рамкова програма з досліджень та інновацій (2014-2020)⁷¹ ([Закон України № 604-VIII](#)).

⁷¹ Угода підписана 20 березня 2015 року

Основними пріоритетами програми «Горизонт 2020» є:

- сприяння фундаментальним науковим дослідженням,
- підвищення конкурентоспроможності виробництва,
- розвиток ІКТ, нанотехнологій, нового матеріалознавства, біотехнологій та космічної галузі,
- пошук відповідей на найбільш гострі соціальні виклики в сфері охорони здоров'я, екології та демографії.

Загальний обсяг фінансування підтримки досліджень та інновацій у рамках Програми передбачений у розмірі близько 80 млрд. євро.

Асоційована участь у Програмі дозволить розширити можливості участі українських науковців, університетів, науково-дослідних організацій у спільних європейських наукових дослідженнях, сприятиме розвитку партнерських взаємовідносин у сфері науки та досліджень між Україною та ЄС.

13 жовтня 2015 Європейська Комісія затвердила тематику і порядок проведення конкурсів програми «Горизонт 2020» на 2016-2017 роки із загальним бюджетом 16 млрд. євро. Кошти будуть розподілені протягом двох років через конкурси проектів, тендери, призи та інші інструменти фінансування, які сумарно охоплюють понад 600 тем. Розпочато проведення відповідних конкурсів на 2016 рік.

➤ З метою розширення співробітництва з ЄС у науково-дослідній та технологічній сфері, а також підвищення поінформованості про програму «Горизонт 2020» **на базі вищих навчальних закладів, наукових установ, підприємств та громадських організацій утворено контактні пункти цієї Програми.**

➤ З метою модернізації законодавства у сфері наукової і науково-технічної діяльності, наближення його до засад, що регулює цю сферу у державах-членах ЄС, розроблено та подано на розгляд Верховної ради України [нову редакцію Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» \(реєстр. № 2244а\).](#)

Законопроект спрямований на:

- запровадження нових організаційних форм та елементів інфраструктури наукової і науково-технічної діяльності;
- забезпечення ефективності і прозорості здійснення наукових досліджень (розробок) та їх фінансування;
- підвищення рівня ефективності взаємодії представників наукової громадськості, органів виконавчої влади та реального сектору економіки у формуванні та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- створення законодавчого підґрунтя для комерціалізації результатів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, що здійснюються державними науковими установами.

➤ Тривають консультації щодо перспектив асоційованої участі України у дослідницьких та тренувальних програмах Євратому (в рамках програми ЄС Горизонт 2020), зокрема розміру внеску України до бюджету програми.

8-9 вересня 2015 року в м. Харкові відбулися Інформаційні дні дослідницько-тренувальної програми Євратом. Під час заходів представники ЄК презентували перспективні напрями досліджень у сферах ядерної енергетики, ядерної безпеки та термоядерного синтезу на 2016-2017 роки.

➤ [Скасовано обов'язковий продаж валюти для проектів, що здійснюються на підставі угод про участь України в міжнародних програмах ЄС⁷².](#)

Відтепер вимога щодо обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті на міжбанківському ринку не розповсюджується на проекти, що здійснюються на підставі угод про участь України в міжнародних програмах ЄС. Також вона більше не стосується грантів, які юридичні особи-резиденти отримують від міжнародних фінансових організацій.

Співробітництво у сфері космосу

➤ Завдяки налагодженню співробітництва зі Спільним Дослідницьким Центром Європейської Комісії з жовтня 2015 року розпочата зйомка території України угрупуванням космічних апаратів дистанційного зондування Землі Sentinel.

Дані супутників, оброблені Національним центром управління і випробування космічних засобів України, використовуються для спостереження за станом земель, якістю посівів, прогнозуванням погодних умов, у т. ч. режиму зволоження, попередження стихійних лих.

➤ У рамках участі України у виготовленні і забезпеченні запусків ракетносія «Вега» на замовлення італійської компанії AvioS.p.A. виготовлено дев'ять комплектів ракетних двигунів Д-868Р (із запланованих шістнадцяти).

Соціальна політика

➤ **Запроваджено реформу системи соціального страхування⁷³**, відповідно до якої:

- систему соціального страхування звільнено від невластивих виплат та функцій, що дало змогу у 2015 році зекономити близько 1,8 млрд. гривень;
- удосконалено методика визначення розмірів страхових виплат у напрямку посилення їх економічної обґрунтованості та з метою уникнення зловживань під час встановлення ступеня втрати працездатності;

⁷² Постанова Правління Національного банку України від 22 жовтня 2015 року № 718 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 3 вересня 2015 року № 581»

⁷³ [Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» № 77-VIII](#)

- забезпечено реалізацію права застрахованих осіб, які переселилися з тимчасово окупованої території і районів проведення антитерористичної операції, на отримання матеріального забезпечення та соціальних послуг за місцем їх фактичного проживання;
- знижено ставку єдиного соціального внеску для роботодавця на фонд оплати праці з метою легалізації заробітної плати;
- утворено Фонд соціального страхування України, реорганізувавши шляхом злиття Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України та Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

➤ Розроблено законодавчі пропозиції щодо **забезпечення функціонування новоствореного Фонду соціального страхування України** ([реєстр. № 2775](#)).

➤ З метою удосконалення механізмів державного регулювання у сфері зовнішньої трудової міграції відповідно до сучасних вимог соціально-економічного розвитку країни, гармонізації міграційного законодавства України з міжнародними правовими нормами **прийнято Закон України «Про зовнішню трудову міграцію»** ([реєстр. № 2330а](#)) та Закон України «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України (щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом Європейського Союзу)» ([реєстр. № 3442](#)).

Прийняття вказаних Законів є критерієм виконання рекомендацій, які містяться у п'ятій доповіді Європейської Комісії щодо прогресу України у виконанні Плану дій стосовно лібералізації ЄС візового режиму.

➤ На розгляд Верховної Ради України внесено проект Закону України, яким передбачено **систематизацію умов пенсійного забезпечення**, які на сьогодні розпорошені в понад 20 законах, а також **призначення всіх видів пенсій за нормами єдиного закону** та скасування спеціальних пенсій, запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування II-го рівня, удосконалення функціонування солідарної системи ([реєстр. № 2767](#)).

➤ Розроблено **зміни до законодавства щодо зайнятості інвалідів** (реєстр. № 2322а), якими, зокрема, передбачено:

- впровадження стимулюючих механізмів для роботодавців з метою працевлаштування людей з інвалідністю;
- надання роботодавцям дотацій на створення звичайних робочих місць для людей з інвалідністю (а не лише спеціальних, як це передбачено діючим законодавством);
- компенсацію роботодавцям фактичних витрат, пов'язаних із сплатою єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працівника з інвалідністю.

Прийняття законопроекту дасть можливість забезпечити реалізацію особами з інвалідністю права на працю відповідно до Конвенції ООН про права інвалідів та Конвенції Міжнародної Організації праці 1983 року про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів № 159.

➤ Продовжено до кінця 2016 року дію мораторію на проведення перевірок контролюючими органами підприємств, установ та організацій, фізичних осіб-підприємців з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень за попередній календарний рік.

Наразі проведення відповідних перевірок можливо:

- з дозволу Кабінету Міністрів;
- за заявою суб'єкта господарювання;
- в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України.

Відповідно до інформації Державної реєстраційної служби, кількість перевірок за перше півріччя 2015 року у порівнянні з аналогічним періодом 2014 року знизилась на 85 відсотків.

➤ Здійснюються заходи з метою **приєднання України до Програми ЄС з підвищення конкурентоспроможності малих і середніх підприємств (COSME)**.

Участь України у програмі COSME (загальний бюджет програми - 2,3 млрд. євро) сприятиме посиленню економічної присутності вітчизняних експортерів на ринках ЄС, створенню сприятливих умов для започаткування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, загальному покращенню регуляторного середовища та бізнес-клімату в Україні. Участь України передбачає сплату фінансових внесків близько 645 тис. євро щороку.

30 червня 2015 року проведено консультації з Генеральним директором ЄК з питань внутрішнього ринку, промисловості, підприємництва та МСП (DG GROW) щодо приєднання України до цієї програми. Тривають консультації щодо тексту угоди та розміру внеску України.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- Лідерство в економічному врядуванні (ЛЕВ)» (США), фінансування – 5 млн. дол. США на період 19.12.2014 – 18.12.2019;
- «Зміцнення членських бізнес-організацій малих і середніх підприємств». Мета проекту - прискорення розвитку сектору МСП в Україні шляхом зміцнення потенціалу членських бізнес-асоціацій, що забезпечуватиме ефективнішу діяльність і стійкість цих організацій у середньо- і довгостроковій перспективі;
- «Партнерство заради інновацій: «Розвиток сімейних ферм, об'єднаних в сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи» (США), фінансування – 1,36 млн. дол. США на період 01.07.2015 – 31.07.2017;
- «Розвиток зерносовищ та сільськогосподарських кооперативів в Україні» (Канада), фінансування – 13,3 млн. канадських дол. на період 26.03.2013–28.02.2018;
- «Український проект бізнес-розвитку плодоовочівництва» (Канада), фінансування – 19,3 млн. канадських дол. на період 07.08.2014 – 31.03.2021.
- «Розвиток молочного бізнесу в Україні» (Канада), фінансування – близько 19,7 канадських дол. на період 01.04.2014–31.03.2021.

Фінансові послуги

- **Посилено прозорість діяльності учасників ринку фінансових послуг шляхом розкриття ними інформації про свою діяльність** в загальнодоступній інформаційній базі даних Нацкомфінпослуг та на власних веб-сайтах ліцензіатів у мережі Інтернет.

Питання урегульовано Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (№ 123-VIII).

- Схвалена **Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року** (схвалена Національною радою реформ, Правлінням Національного банку України, НКЦПФР, Деркомфінпослуг).

Програма є комплексним документом, що визначає цілі реформування фінансового сектору та передбачає реалізацію нормотворчих заходів та заходів з імплементації актів законодавства ЄС, визначених в Угоді про асоціацію. Враховуючи зазначене, Програма може слугувати дорожньою картою для виконання зобов'язань України, що випливають з Угоди.

6 жовтня 2015 року Комплексна програма (англійською мовою) направлена Стороні ЄС на предмет відповідності її положень вимогам щодо дорожніх карт, визначених Угодою про асоціацію.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу:

- Програма розвитку фінансового сектору (FINREP II) (США), фінансування – 12,4 млн. дол. США на період 01.10.2012–30.09.2017;
- проекту «Технічна допомога за пріоритетними напрямками фінансового сектору» (ЄС), фінансування – 3,36 млн. євро на період 27.03.2015–26.03.2018.

Охорона здоров'я

- З метою **створення законодавчого поля проведення реформи сфери охорони здоров'я** 7 липня 2015 року на розгляд Верховної Ради України подано законопроекти:

- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я ([реєстр. № 2309а](#));
- Про внесення зміни до підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я (реєстр. № 2310а);
- Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення законодавства України з питань охорони здоров'я.

Законопроектами, зокрема, передбачаються:

- зміни організаційно-правового статусу закладів охорони здоров'я та їх фінансування,
- створення мережі державних та комунальних закладів охорони здоров'я з достатнім рівнем самостійності,
- запровадження контрактних відносин між замовником та надавачем медичних послуг.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Консультавання з ВІЛ/СНІДу та підтримка інституцій» (ФРН), фінансування – 3, 5 млн. євро на період 01.11.2013 – 31.12.2015;
- «Програма здоров'я матері та дитини» (Швейцарська Конфедерація), фінансування – 6, 235 млн. шв. франків на період 04.05.2015 – 31.12.2015;
- «Посилення контролю за туберкульозом в Україні» (США), фінансування – 17, 863 млн. дол. США на період 04.02.2012 – 01.04.2017;
- «Залучення місцевих організацій до розвитку моніторингу та оцінки відповіді на епідемію ВІЛ/СНІД» (США), фінансування – 7, 499 млн. дол. США на період 30.09.2012 – 31.03.2018;
- «Доступ спільнот до послуг з догляду та лікування ВІЛ через зміцнення систем охорони здоров'я (ACCESS)» (США), фінансування – 4, 436 млн. дол. США на період 30.09.2012 – 31.03.2018;
- «Системи покращеного доступу до лікарських засобів та фармацевтичних послуг» (США), фінансування 8 млн. дол. США на період 01.10.2012 – 22.09.2016;
- «Зміцнення системи охорони здоров'я з метою забезпечення сталої відповіді соціально небезпечних захворювань» (США), фінансування 17, 997 млн. дол. США на період 01.10.2013 – 30.09.2018.

Культура

➤ Завершено консультації щодо **участі України у програмі ЄС «Креативна Європа»**. Підписано Угоду між Урядом України та Європейською Комісією про участь України у програмі ЄС «Креативна Європа».

Програма «Креативна Європа» має на меті сприяння творчому розвитку, впровадженню різноманітних культурних проектів, а також співпраці у сфері медіа, кіноіндустрії тощо (орієнтовний обсяг фінансування – 1,46 млрд. євро).

➤ З метою активізації співробітництва України та ЄС в рамках міжнародних форумів/організацій, з метою, розвитку культурного розмаїття, збереження і оцінки культурної та історичної спадщини, Україна **приєдналася до Міжнародного центру вивчення питань збереження та відновлення культурних цінностей (ІККРОМ)**⁷⁴.

Участь України в ІККРОМ сприятиме активізації обміну досвідом, навчання українських фахівців у галузі охорони і збереження культурної спадщини новітнім реставраційним технологіям.

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу в рамках проекту «Глобальні бібліотеки “Бібліоміст-України» (США), фінансування – 19, 3 млн. дол. США на період 01.11.2009 – 31.12.2015.

Інформаційне суспільство та політика з питань аудіовізуальної галузі

Для реалізації завдань, передбачених цим підрозділом, Українська сторона залучає експертну та фінансову допомогу проектів:

- «Український медійний проект (У-Медіа)» (США), фінансування - 15, 85 млн. дол. США на період 01.10.2011 – 30.09.2016;
- «Зміцнення інформаційного суспільства в Україні» (ЄС), фінансування – 2, 76 млн. євро на період 21.01.2014 – 20.12.2015.
- «Співробітництво в інформаційній безпеці – Partnership in Information Security» (ЄС), фінансування 150,09 тис. євро на період 01.09.2014 – 31.08.2017.

Сільське господарство та розвиток сільських територій

➤ **Концепція розвитку сільських територій**⁷⁵ визначає пріоритети розвитку сільських територій до 2025 року. Концепція спрямована на переміщення фокусу аграрної політики держави з підтримки аграрного сектора економіки на підтримку сільського розвитку.

Передбачається, що виконання Концепції здійснюватиметься шляхом проведення реформи системи управління, удосконалення державної аграрної політики, інституційного середовища, організаційно-економічного механізму, фінансового та інформаційного забезпечення і державної підтримки розвитку сільських територій.

Визначено, що для виконання Концепції буде розроблено заходи за такими напрямками:

- підвищення якості життя сільського населення шляхом:
  - забезпечення доступності громадян до соціальних послуг;
  - забезпечення стимулів та належних умов для роботи і проживання на селі молодих фахівців;

⁷⁴ Прийнято 7 жовтня 2015 року.

⁷⁵ [Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 995.](#)

- будівництва сучасної транспортної інфраструктури та розвитку телекомунікацій;
- надання державної підтримки для розвитку комунального господарства та індивідуального житлового будівництва на селі;
- розвитку мережі закладів медичної допомоги, фізичної культури і спорту, культури;
- охорона та збереження природних ресурсів у сільській місцевості, зокрема:
  - розвиток природно-заповідного фонду із залученням територіальних громад і суб'єктів господарювання;
  - підтримка виробництва енергії з альтернативних джерел;
- диверсифікація та розвиток сільської економіки, зокрема:
  - створення умов для розвитку різноманітних видів форм господарювання;
  - розвиток туристичної та рекреаційної діяльності у сільській місцевості;
  - удосконалення податкової та бюджетної системи, спрощення умов доступу сільського населення до фінансових ресурсів;
- удосконалення системи управління сільськими територіями шляхом:
  - законодавчого забезпечення розвитку сільських територій;
  - посилення ролі територіальних громад у плануванні та впровадженні заходів з розвитку сільських територій;
- освіта та інформаційно-консультаційне забезпечення.

➤ З метою **переходу від використання національних стандартів ДСТУ для харчових продуктів, які мають необов'язковий характер, до практики ЄС, а саме встановлення мінімальних показників якості до певних видів продукції**, триває розроблення:

- вимог до окремих показників якості продуктів із какао та шоколаду, призначених для споживання в їжу;
- вимог до окремих показників якості меду.

Транскордонне та регіональне співробітництво

➤ Кабінетом Міністрів України розроблено та **подано на розгляд Верховної Ради проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва» (реєстр. № 2787)**.

Законопроект спрямований на законодавче врегулювання запровадження нової форми органу транскордонного співробітництва – об'єднання єврорегіонального співробітництва, визначеної у Протоколі № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва.

Законопроектом передбачено розширити повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування питаннями створення або приєднання до вже існуючих об'єднань єврорегіонального співробітництва.

ОСНОВНІ ПОДАЛЬШІ ЗАХОДИ

За результатами аналізу прогресу у виконанні ПДА та Угоди, на додаток до завдань, визначених програмними документами, насамперед Планом заходів з імплементації Угоди на 2014-2017 роки, планами імплементації актів законодавства ЄС, необхідно здійснити наступні основні заходи:

Пріоритети Порядку асоціації

Конституційна реформа

- Прийняти Закон
  - Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) (реєстр. № 2217а).

Реформа системи запобігання та боротьби з корупцією

- Прийняти Закони
  - Про внесення змін до Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України та суддів) (реєстр. № 1776);
  - Про внесення змін до деяких законів України у сфері доступу до публічної інформації щодо вдосконалення їх окремих положень (реєстр. № 2913);
  - Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення державного контролю за дотриманням права на доступ до публічної інформації, захист персональних даних та звернення громадян (реєстр. 2043а).

Реформа системи правосуддя

- Прийняти Закони
  - Про виконавче провадження (реєстр. № 2507а);
  - Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (реєстр. № 2506а).

Реформа в сфері державного управління

- Прийняти Закони
  - Про державну службу (реєстр. №2490);
  - Про службу в органах місцевого самоврядування (реєстр. № 2489);
- Завершити розроблення та прийняти Стратегію реформування державного управління на 2015-2020 роки.

Дерегуляція

- Прийняти Закони
  - Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (реєстр. № 2982);
  - Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (реєстр. № 2983);
  - Про внесення змін до деяких законів України з питань банкрутства (щодо забезпечення європейських стандартів у сфері відновлення платоспроможності боржника та спрощення умов ведення бізнесу в Україні) (реєстр. № 3163).

Реформа державних закупівель

- Перевести усі державні закупівлі в електронний формат, зокрема прийняти Закон України «Про публічні закупівлі»;
- Узгодити зі стороною ЄС розроблену дорожню карту з імплементації положень Директив ЄС (з визначенням етапів імплементації, проміжних результатів, кінцевих строків та відповідальних виконавців) у сфері державних закупівель ;
- Отримати доступ до ринків державних закупівель ЄС.

Реформування енергетичного сектору

- Завершити прийняття пакету законопроектів, спрямованих на впровадження нової моделі ринку газу:
  - Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов функціонування ринку природного газу (реєстр. № 3325);
  - «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення передумов для нової моделі ринку природного газу» (реєстр. № 3073);
  - Про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення передумов для нової моделі ринку природного газу (реєстр. № 3074).
- Прийняти Закон
  - «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (реєстр. № 2966).
- Завершити розроблення та прийняти Закон України «Про ринок електричної енергії» з метою приведення національного законодавства у відповідність до положень Директиви 2009/72/ЄС щодо загальних правил функціонування внутрішнього ринку електроенергії та Регламенту (ЄС)№ 714/2009 про умови доступу до мережі для транскордонного обміну електроенергією;
- Прийняти Закон України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про альтернативні види палива»;
- Розробити проекти законів України:
  - “Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів”;
  - «Про особливості корпоратизації державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом».
- Завершити розроблення та схвалити Державну цільову економічну програму розвитку атомно-промислового комплексу України на 2016–2020 роки.

Політичний діалог

- Прийняти Закони:
  - Про внесення змін до статті 124 Конституції України (щодо визнання положень Римського статуту) (реєстр. № 1788);
  - Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України (реєстр. № 2567);
  - Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених (реєстр. № 2490а).
- Завершити розроблення та прийняти проект Закону України «Про дорожній рух та його безпеку»;

- Завершити розроблення та прийняти План дій з безпеки дорожнього, руху на період до 2020 року;
- Завершити розроблення та прийняти Стратегію підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування у сфері європейської інтеграції.

Юстиція, свобода, безпека

- Завершити розроблення та прийняти Стратегію розвитку Державної прикордонної служби України;
- Продовжити будівництво та облаштування органами охорони державного кордону пунктів тимчасового утримання незаконних мігрантів та спеціально обладнаних приміщень в рамках проекту РЕАДМІТ-1;
- Завершити будівництво та облаштування в Донецькій і Миколаївській областях пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, зокрема будівництво зовнішніх інженерних мереж в рамках реалізації проекту РЕАДМІТ-1;
- Завершити першу чергу реконструкції пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, в с. Журавичі Ківерцівського району Волинської області та реконструкцію першого пускового комплексу такого пункту в с. Розсудів Ріпкинського району Чернігівської області;
- Ввести в експлуатацію пункт тимчасового розміщення біженців у м. Яготині Київської області;
- Утворити центр прийому та перебування дітей-біженців, дітей, яких визнано особами, що потребують додаткового захисту, та дітей, *розлучених* із сім'єю, які подали заяву про визнання біженцем або особою, що потребує додаткового захисту, на базі пункту тимчасового розміщення біженців у м. Яготині Київської області
- Утворити центри соціальної інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, в мм. Києві, Харкові, Одесі

Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею

У сфері технічного регулювання

- Підготувати комплексну оцінку еквівалентності системи технічного регулювання з метою укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (АССА)

У сфері санітарного та фітосанітарного регулювання

- Прийняти Закони
  - Про корми (реєстр № 2845-1)
  - Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань ідентифікації та реєстрації тварин (реєстр. № 1484)
  - Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин (реєстр. № 0906)
- Підготувати та завершити узгодження зі Стороною ЄС Стратегію імплементації законодавства у сфері санітарного та фітосанітарного регулювання.

Митні питання та сприяння торгівлі

- **Прийняти Закони:**
  - про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України товарів фізичними особами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі ([р. № 3470 від 13.11.2015](#));
  - про внесення змін до Митного кодексу України (щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС) ([р. № 3444 від 10.11.2015](#)).
- **Розробити та подати** на розгляд Кабінету Міністрів проекти нормативно-правових актів з метою:
  - імплементації положень Регламенту Ради (ЄС) № 1383/2003 від 22 липня 2003 р. щодо митних дій проти товарів, стосовно яких є підозра у порушенні окремих прав інтелектуальної власності, та необхідних заходів проти товарів, що порушують такі права, без заподіяння шкоди результатам поточного перегляду законодавства ЄС стосовно митного дотримання прав інтелектуальної власності
  - імплементації положень Регламенту Комісії (ЄС) № 1891/2004 від 21 жовтня 2004 р., яким встановлюються положення для імплементації Регламенту Ради (ЄС) № 1383/2003 від 22 липня 2003 р. щодо митних дій проти товарів, стосовно яких є підозра у порушенні окремих прав інтелектуальної власності, та необхідних заходів проти товарів, що порушують такі права, без заподіяння шкоди результатам поточного перегляду законодавства ЄС стосовно митного дотримання прав інтелектуальної власності
  - ратифікації Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987 р. та Конвенції про єдиний режим транзиту від 20 травня 1987 р. (із змінами) Верховною Радою України та приведення національного законодавства у відповідність з їх положеннями
  - імплементації положень Регламенту (ЄС) № 450/2008 Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2008 р., яким встановлюється модернізований Митний кодекс Співтовариства

Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля

- **Прийняти** Закон України «Про електронні довірчі послуги» (реєстр. № 2544а)
- **Розробити** проекти Законів України
  - щодо посилення незалежності та адміністративної спроможності національного регулятора в галузі зв'язку з метою забезпечення його здатності здійснювати відповідні регуляторні заходи та виконувати власні рішення і всі відповідні норми
  - щодо спрощення доступу до ринку електронних комунікацій для забезпечення наближення національного законодавства до положень Директиви № 2002/20/ЄС (Директива авторизації) із змінами, внесеними Директивою № 2009/140/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 р., стосовно запровадження процедури надання загальної авторизації та обмеження необхідності видачі індивідуальних ліцензій окремими обґрунтованими випадками
- **Розробити:**
  - дорожню карту з метою наближення законодавства України до права ЄС у сфері поштових та кур'єрських послуг
  - дорожню карту з наближення законодавства України до права ЄС у сфері міжнародного морського транспорту

Інтелектуальна власність

- Прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» (реєстр. № 3353)
- Завершити розроблення та прийняти проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України»
- Опрацювати із Стороною ЄС питання надання обумовленої технічної допомоги для цілей забезпечення охорони географічних зазначень ЄС, наведених у Додатках XXII-C та XXII-D до Угоди про асоціацію

Конкуренція

- Прийняти Закони України
  - Про внесення змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями) (реєстр. № 2168а)

Прозорість

- Визначити або утворити контактні пункти оброблення інформаційних запитів із специфічних питань створення зони вільної торгівлі, що стосуються заходів загального застосування

Торгівля та сталий розвиток

- Утворити дорадчу групу з питань сталого розвитку з метою вироблення рекомендацій щодо імплементації положень глави “Торгівля та сталий розвиток” Угоди про асоціацію Формування списку представників України, які братимуть участь у Групі експертів у сфері торгівлі та сталого розвитку

Вирішення спорів

- Визначити порядок формування списку представників України, який має бути схвалений Комітетом з питань торгівлі, як арбітрів для формування арбітражних груп відповідно до статті 307 Угоди про асоціацію.

Економічне та секторальне співробітництво
--

Економічні реформи

- Прийняти Закони
  - Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг (реєстр. № 2984)
  - Про внесення змін до статті 52 Бюджетного кодексу України (щодо бюджетних правил про внесення змін до бюджету)

Статистика

- ✓ Прийняти Закон
  - Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють державну статистичну діяльність

Навколишнє середовище

➤ Прийняти Закони

- «Про оцінку впливу на довкілля» (р. № 2009-а, забезпечить попередження шкоди окремих проектів і програм, що можуть мати негативний вплив на довкілля до вимог Директив № 2011/92/ЄС, № 2003/4/ЄС, № 2003/35/ЄС, а також Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті 1991 року (Конвенція Еспо) та Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля 1998 року (Орхуська конвенція);
- «Про стратегічну екологічну оцінку»(р. № 3259, забезпечить встановлення механізму стратегічної екологічної оцінки відповідно до вимог Директиви 2001/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля)

Транспорт

➤ Завершити розроблення та прийняти:

- проект Закону України «Про мультимодальні перевезення»
- проект нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт»
- проект Закону України «Про приведення законодавства України у сфері автомобільного транспорту у відповідність з актами Європейського Союзу»

➤ Завершити розроблення та схвалити план заходів з підготовки до запровадження спільного авіаційного простору України з ЄС.

Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит

➤ Прийняти Закон

- «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (реєстр. № 2486а)

Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей

➤ Прийняти Закони

- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та єдиних принципів нарахування пенсій (реєстр. № 2767)
- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зайнятості інвалідів (реєстр. № 2322а)

➤ Розробити та затвердити Стратегію подолання бідності

Громадське здоров'я

➤ Прийняти Закони

- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я (реєстр. № 2309а)

➤ Завершити розроблення та прийняти

- Про внесення зміни до підрозділу 4 розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я (реєстр. № 2310а)
- Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення законодавства України з питань охорони здоров'я (реєстр. № 2310а).

Наука і технології

- Прийняти нову редакцію Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (реєстр. № 2244а)

Освіта, навчання та молодь

- Прийняти:
  - нову редакцію Закону «Про освіту» (реєстр. № 3491);
  - Закон України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо визнання неформальної освіти)» (реєстр. № 2121)
- Розробити Державну програму молодіжної політики на період до 2020 року
- Забезпечити інтеграцію національної мережі трансферу технологій до європейських мереж

Культура

- Розробити та затвердити Стратегію розвитку сфери культури до 2025 року
- Розпочати реалізацію Угоди щодо участі України у програмі ЄС “Креативна Європа” (2014-2020 роки)
- Завершити вступ та розпочати роботу в рамках Міжнародного центру вивчення, охорони та реставрації культурних надбань (ICCROM).

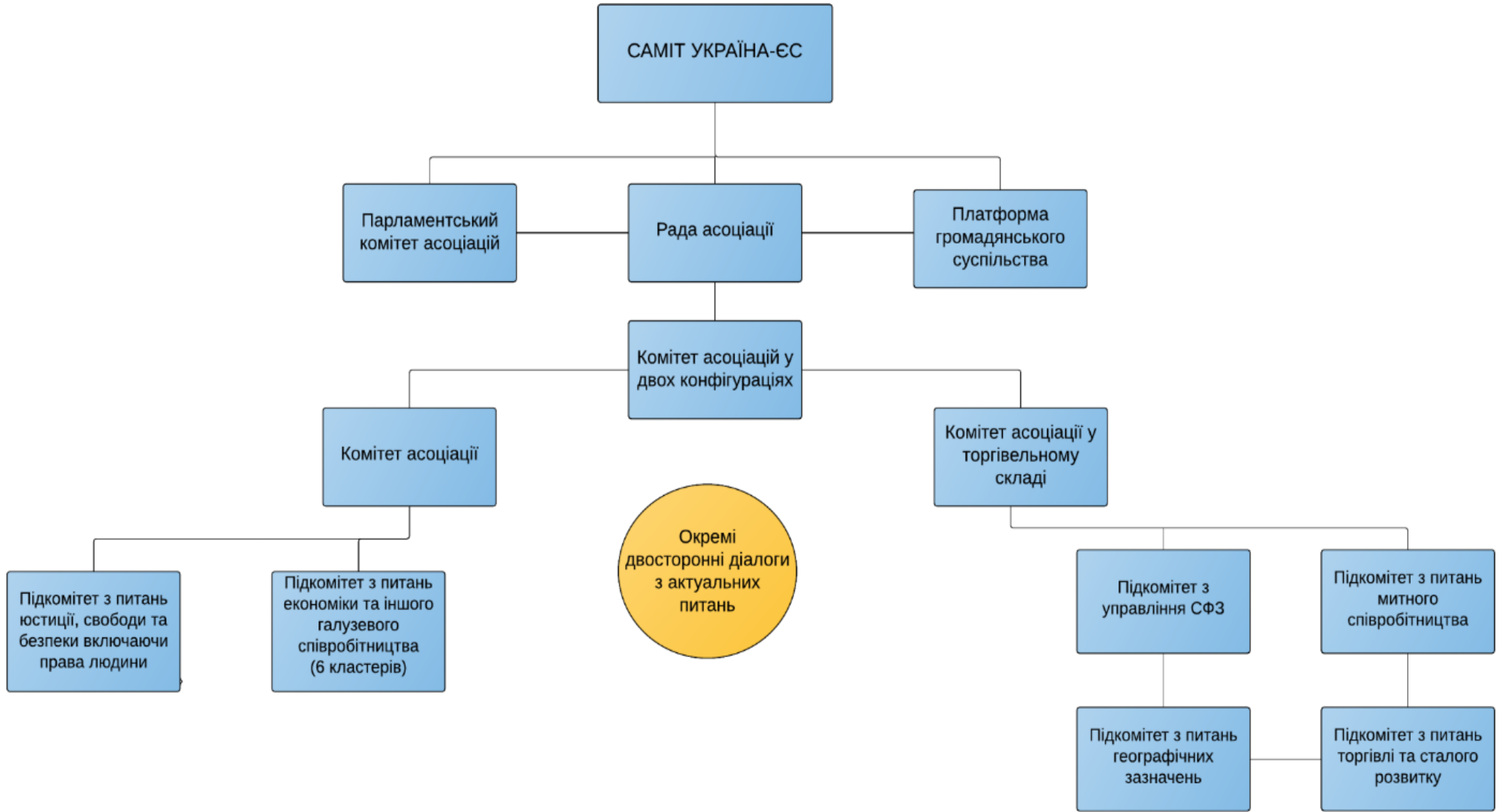
Транскордонне співробітництво

- ✓ Прийняти Закон
  - Про внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва (№ 2787).

Співробітництво у сфері спорту та фізичної культури

- Розробити Концепцію програми розвитку фізичної культури та спорту в Україні на період до 2020 року.

Двосторонні органи асоціації Україна-ЄС

Механізм координації євроінтеграційної політики

